X

CITIZENSHIP BRANCH
OTTAWA
OCT 7 1965
FILE No. U.S.A.
DEPT. OF CITIZENSHIP AND IMM.

el.: 1,2.

7.10

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.,
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe,
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — D. Vallena,
648 South 23rd Ave., Bellwood, Ill.,
60104, U. S. A.
WEDNESDAY, OCTOBER 6, 1965.

LATVIJA AMERIKĀ

80. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 6. OKTOBRIS. 15. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
redakcija un kantoris: 491 College St.,
Toronto 4, Ontario, Canada.
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE
4035 Rombouts Ave, Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītāja D. VALLENA
648 South 23rd Ave, Bellwood, Ill., 60104, U. S. A
tālrunis 544-4278

Pārmaiņas LAK EC vadībā

Eiropas latviešu augstākā politiskā organa LAK EC (Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra) pārstāvji 25. un 26. septembrī Oldenburgā, Vācijā, pulcējās savā gadskārtējā apspriedē. Delegātus sūtījušas Anglijā, Vācijā, Zviedrijā, Beļģijā, Dānijā, Holandē un Šveicē dzīvojošo latviešu pārstāvniecības un LAK EC pārstāvētās politiskās partijas: Latviešu kristīgie demokrati, Latviešu liberālā apvienība un Latviešu zemnieku savienība, kā arī vienu pārstāvi Latviešu nacionālais fonds. Apspriedē piedalījās 23 balstiesīgi delegāti, kā novērotājs ELJAs pr-ks J. Liepiņš, tāpat Eiropas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejas locekļi un atsevišķi kultūras jautājumu lietpratēji.

Sēdi atklājot, LAK EC prezidija pr-dis A. Abakuks norādīja, ka organizācijas mērķi un uzdevumi nav mainījušies, ka jāturpina strādāt par nacionāla gara uzturēšanu un saglabāšanu, kā arī jāpieliek visi spēki, lai veicinātu Latvijas atbrīvošanas stundas tuvošanos. Priekšsēdis mudināja, lai vecās paaudzes vietā stātos jauna maiņa, kas vēl aktīvāk cīnītos par tiem pašiem mērķiem un uzdevumiem, kā līdzšinējie darba darītāji. Sanāksmes vadībā ievēlēja B. Pavasaru (Holande), I. Reitmani (Dānija) un M. Salno (liberāļu apvienība). Ar īsu klusuma brīdi sanāksme godināja Latvijā mirušo ģenerāli Jāni Balodi un nesen aizsaulē aizgājušo ilggadīgo LAK EC pēdējo brīvās Latvijas Saeimas locekli Jāni Breikšu. Pievakarē sapulces dalībnieki pulcējās Oldenburgas kapos, lai pieminētu ģenerāļa Rūdolfa Bangerska nāves 10. gadadienu. Gan no Eiropas, gan aizjūras kopsapulcei labus darba vēlējumus bija sūtījusi virkne latviešu organizāciju. Personīgi sanāksmei sveicienus no Oldenburgas pilsētas nesa valdības padomnieks Šēnichs (Schönich) un pilsētas direktors Raterts (Ratbert). Abi viesi norādīja uz vācu un latviešu tautas kopējām interesēm pašreizējā politiskajā situācijā, kā arī aicināja meklēt jaunus ceļus problēmu atrisināšanā un lielu vērību veltīt tai latviešu jaunatnei, kas Latviju nav redzējusi.

Šis tad arī bija viens no galvenajiem jautājumiem, kuram sapulce veltīja savu uzmanību. Galvenokārt tika analizētas ELJAs pēdējā kongresā izteiktās domas un idejas, kā arī to ievirzes. Gandrīz visi delegāti bija vienis prātis, ka jauniešu kongress Līdsā, Anglijā, nebija atradies zem laimīgas zvaigznes. No aizjūras „importēto" referentu domas ne vienmēr paudušas idejas, kas būtu savienojamas ar trimdinieku nacionālo stāju un pašreizējiem uzdevumiem. Neviens nenoliedza, ka var būt dažādi ceļi, pa kuriem iet, lai sasniegtu mērķi — Latvijas atbrīvošanu no komūnistu jūga, turpretim jābūt uzmanīgiem, lai šos atsevišķos ceļus nepataisītu par jaunām programmām. Ir cīņas veidi, kuri izmantojami bez plašākas publikācijas; ir pretestības iespējas, kas savu efektīvitāti zaudē, tikko tās pasludina par programmām vai tās kļūst par laikrakstu apceru objektiem. LAK EC sapulce uzsvēra, ka kontakti ar tautu dzimtenē uzturami, bet nav nodibināmi, ja sastapšanās ar tautu notiek ar komūnistu funkcionāru starpniecību.

Sēdes gaitā delegāti rūpīgi apskatīja arī LAK EC līdzšinējo gadu darbu, izvērtēdami panākumus, meklējot kļūmju cēloņus un pētījot iespējas, kā organizācijas darbu vēl vairāk kāpināt. Kā LAK EC prezidija pr-dis A. Abakuks norādīja, panākumu atslēga pa lielākai daļai atrodas pašu organizācijas locekļu rokās. Jāprasa vairāk atbildības un disciplīnas no LAK EC apvienoto organizāciju puses, nedrīkstētu atkārtoties parādība, ka uz svarīgiem jautājumiem prezidijs pēc vairākkārtīgiem uzaicinājumiem nesaņem atbildes. Daļa delegātu domāja, ka būtu laiks pārkārtot arī LAK EC iekšējo struktūru, jo pašreizējais laiks vairs neatbilst tam stāvoklim, kāds bija LAK EC dibināšanas gados. Nav pareizi, ka lielas un stipras latviešu organizācijas atrodas ārpus LAK EC rāmjiem. Šo organizāciju aktīva iesaistīšana LAK EC darbā ievērojami kāpinātu Eiropas latviešu jumta organizācijas spēku un aktīvitāti.

No atsevišķo nozaru vadītāju ziņojumiem sevišķi izcēlās Nacionālā fonda delegāta A. Landsmaņa pārskats par norisēm okupētajā Latvijā. Rūpīgā un objektīvā analizē Landsmanis norādīja uz pārmaiņām Latvijas saimnieciskā, kultūrālā un politiskā plāksnē. Referents vērsa uzmanību uz plaši ievadīto rusifikācijas procesu, kas skaŗ gandrīz visas dzīves nozares. Ievērojot okupantu plānus Latvijas industriālizēšanā, jāsecina, ka drīzumā paredzams akūts darba roku trūkums, kas savukārt novedīs pie jaunu krievu masu ieplūšanas Latvijā. Par spīti šīm tendencēm, nacionālisma problēma Latvijā nav iznīcināta, un latvieši, cik iespējams, vēršas pret krievisko elementu. Tā kā pēdējos gados jau novērojamas laulības ar sveštautiešiem, tad, kā norādīja Landsmanis, būtu pamats jautājumam, vai latviešu tauta spēs šo svešo iespaidu asimilēt jeb attīstība ņems pavisam pretēju virzienu, kas tad latviešu tautai arī dzimtenē būtu ļoti nopietns. No otras puses, norādīja referents, pašreiz Latvijā novērojama stāvokļa nedrošība, jo pašā Kremlī pēc Chruščova gāšanas nav izveidojusies jauna vadības grupa. Jau tagad vajadzētu apsvērt, ko darīt ar Latvijā ieplūdušajām sveštautiešu masām brīdī, kad Latvija atkal atbrīvosies no okupantu jūga. Landsmaņa referāts izvirzīja nopietnas diskusijas par stāvokli Latvijā, kā arī par apspiesto tautu situāciju „lielajā politikā". No diskusijām izrietēja, ka nevajadzētu prasīt vēlēšanas Latvijas teritorijā, kaut arī kāda starptautiska organizācija tās pārraudzītu. Šāda prasība runātu pretim Latvijas valsts tiesiskajam stāvoklim, jo Latvija nav beigusi eksistēt kā suverēna valsts. Tāpat neviens nevar garantēt, ka eventuāla nobalsošana notiktu pareizos juridiskos rāmjos, kaut arī AN sūtītu savus novērotājus.

Sēdes tālākā gaitā ziņojumu sniedza Eiropas latviešu I dziesmu svētku rīcības komiteja. Dziesmu svētki Hamburgā 1964. gadā pārsnieguši visu cerēto un devuši jaunus, spēcīgus impulsus trimdas kultūrālās dzīves tālākai risināšanai. Apmeklētāju pieplūdums pārsniedzis visas kalkulācijas, kas rīcības komiteju brīžiem nostādījis smagu problēmu priekšā, kas visas tomēr sekmīgi atrisinātas. Izpildījies ar atlikumu arī svētku budžets, pavisam apgrozot pāri par 83.000 DM. Ir palicis arī atlikums nākošo svētku rīcības komitejas darbam. Runājot par nākošajiem dziesmu svētkiem, sapulce vienojās par 1968. gadu, kas reizē ir arī Latvijas 50. dibināšanas gads. Komponists A. Jērums varēja ziņot, ka sava apmeklējuma laikā ASV un Kanadā ievadītas jau priekšsarunas, lai 1968. gadā visos kontinentos, kur apmetušies latviešu trimdinieki, dziesmu svētkus rīkotu vienlaicīgi, būtu kopēja svētku programma, visiem kontinentiem kopējs svētku plakāts, kā arī līdzīga sarīkojumu mude. Lai vēl vairāk pasvītrotu visu trimdas latviešu kopību un vienotību, paredzēts atsevišķu kontinentu starpā apmainīties svētku runātājiem, kā arī

(Nobeigums 8. lpp.)

Mūsu laikraksta pārstāvji sarunā ar Kanadas konservatīvo prominentiem politiķiem: no kreisās — R. Norītis, A. Vinčels, konservatīvo partijas un Kanadas valdības opozicijas vadītājs Dž. Dīfenbēkers un Ontario provinces sekretārs un pavalstniecības ministrs Dž. Jaremko. Foto: JAK

DĪFENBĒKERS PIE ETNISKĀS PRESES PĀRSTĀVJIEM

Sakarā ar Kanadas konservatīvo partijas vadītāja un pašreizējā valdības opozicijas līdera Džona Dīfenbēkera (John G. Diefenbaker) viesošanos Toronto, Ontario provinces valdības sekretārs un pavalstniecības ministrs Džons Jaremko (John Yaremko) ar dzīvesbiedri 1.. okt. Park Plaza viesnīcā bija rīkojis pieņemšanu etniskās preses un radio pārstāvjiem. Pieņemšanā ieradās arī Dīfenbēkera vecākais asistents un kādreizējais (1953.—1963.) Toronto laikraksta „The Telegram" šefredaktors R. Ričardsons (Burton T. Richardson) ar dzīvesbiedri, kas 8. novembrī notiekošajās Kanadas parlamenta vēlēšanās kandidēs kā konservatīvo pārstāvis Spadainas vēlēšanu iecirknī Toronto. Sarunā ar mūsu laikraksta pārstāvjiem — atbildīgo redaktoru Alfrēdu Vinčeļu un iekšlietu redaktoru Rūdolfu Norīti — Ričardsons izrādīja dzīvu interesi par latviešu nacionālajiem centieniem, apsolot apmeklēt mūsu laikraksta biroju, kas atrodas viņa vēlēšanu iecirknī.

LA pārstāvjiem bija arī izdevība pakavēties garākā sarunā ar Dīfenbēkeru un viņa dzīvesbiedri. Kad sarunā ar pateicību pieminējām viņa iestāšanos par Baltijas valstu brīvību Apvienotajās nācijās laikā, kad viņš bija Kanadas ministru prezidents, tāpat viņa neseno runu Edmontonā, 70 gadu vecā Dīfenbēkera acis iemirdzējās un augums sparīgi saslējās: „Manā nostājā nekas nav mainījies. Mums vēl daudz kas kopīgi būs darāms," viņš noteica. Še jāatzīmē, ka Dīfenbēkers līdz šim bijis vienīgais Kanadas politiskās dzīves vadītājs, kas ieradies Baltijas tautu sēru sarīkojumā (1963. gadā Maseja hallē Toronto).

Tūlīt pēc etniskās preses pārstāvju pieņemšanas Dīfenbēkers ar saviem līdzstrādniekiem devās uz Varsiti stadionu, kur notika plaša konservatīvo partijas vēlēšanu kampaņas sanāksme. Ja izziņojot jaunas parlamenta vēlēšanas, liberāļu partijas stratēģi bija paredzējuši vāju opoziciju konservatīvo iekšēju nesaskaņu dēļ, tad jāatzīst, ka premjērs Pīrsons ar saviem padomdevējiem piedzīvojis sāpīgu vilšanos. Šī sanāksme Varsiti stadionā liecināja, ka konservatīvo partijas vēlēšanu kampaņas fronte saliedēta ciešā vienībā aiz partijas šefa Dīfenbēkera. To liecināja visu konservatīvo pārvaldīto provinču premjēru piedalīšanās un spraigās runas. Redzamāko vietu, protams, ieņēma Ontario ministru prezidents Dž. Robarts, bet dedzīgi par savu partiju iestājās arī citi — Manitobas premjērs D. Roblins, Jaunskotijas R. Stenfilds u. c., tāpat Kvebekas provinces konservatīvo jaunais vadītājs T. Rikards. Ievērojot vēl vairāku citu prominentu konservatīvo partijas biedru apliecināto solidāritāti Dīfenbēkeram, ir jāatzīst, ka partija vēlēšanu cīņā iziet kā spēcīga vienība. Reizē ar to vēlēšanu cīņa būs visai sīva un sola daudz drāmatisku brīžu. Tas viegli saprotams, jo zaudētājpartijas vadītājam šī var kļūt par pēdējo cīņu.

Kaut arī pašreiz valdošās partijas skandalozie korupcijas atgadījumi visumā daudz neietekmē caurmēra vēlētāju, tāpat arī acumirklīgā nodarbinātība un saimnieciskais stāvoklis var nākt valdības partijai par labu, 8. novembra vēlēšanas tomēr var sagādāt pārsteigumu. Konservatīvo partijas ieteiktā nacionālās vienības radīšana, sasaucot visu partiju un provinču valdību kopēju konferenci, vecuma pensiju paaugstināšana no 75 uz 100 dol., caurmēra māju īpašnieku nodokļu atlaides līdz 500 dol., izglītības un Kanadas dabas bagātību izmantošanas veicināšana un vairāki citi vēlēšanu platformā paceltie jautājumi vēlētājos rada arvien lielākas pārdomas. Ja pašreiz vēlētāju skaitu, kuru nostāja nav zināma, vērtē ap 40 proc., tad 8. novembrī nodotās balsis var radīt pārsteigumu iepriekš īsumā minēto iemeslu dēļ. Tomēr grūti iedomāties, ka pašreizējos apstākļos kāda no lielajām partijām varētu iegūt absolūto vairākumu parlamentā, tādēļ liekas, ka arī nākošā Kanadas valdība zināmā mērā būs atkarīga no mazo partiju atbalsta.

Ir ļoti iespējams, ka šo iemeslu dēļ ieguvēja būs sociālistiskā jauno demokratu (NDP) partija, bet uz deputātu skaita pieaugumu cer arī Kvebekas kreditisti. Katrā gadījumā, tā vismaz liekas, Ontario un Kvebekas provinces būs galvenās vēlēšanu izšķīrējas.

R. N.

Jauns ACEN priekšsēdis

IESNIEGTA REZOLŪCIJA BRĪVO VALSTU VALDĪBĀM UN NOSŪTĪTA TELEGRAMMA AN PREZIDENTAM

Eiropas apspiesto tautu asamblejas 21. un 22. septembra sesijā Ņujorkā par ACEN priekšsēdi līdzšinējā ungāra V. Germeņi vietā uz vienu gadu izraudzīts lietuvietis Vaclavs Sidzikauskas, bet par vicepriekšsēdi polis St. Korbonskis un par ģenerālsekretāru ungārs Edmunds Gaspars.

Sesijā pieņēma rezolūciju, kurā brīvo valstu valdības lūgtas atbalstīt Austrum- un Viduseiropas problēmas tik ilgi, kamēr šajās zemēs atjaunota īsta neatkarība. Rietumvalstis aicinātas izmantot savu saimniecisko pārākumu Maskavas un tās satelītu centienos pēc saimnieciskiem darījumiem ar Rietumiem, lai panāktu cilvēku tiesību paplašināšanu visās dzīves nozarēs Austrum- un Viduseiropā. Rezolūcija arī prasa Baltijas valstu okupācijas neatzīšanas turpināšanu un protestē pret Albānijas, Bulgārijas, Čechoslovakijas, Ungārijas, Polijas un Rumānijas pārstāvēšanu Apvienotajās nācijās ar komūnistisko režīmu delegātiem; tāpat protestē pret faktu, ka Igaunijas, Latvijas un Lietuvas tiesības Apvienotajās nācijās piesavinājusies Pad. savienība.

Apvienoto nāciju 20. pilnsapulces prezidentam Fanfani nosūtītā telegrammā ACEN izteikusi cerību, ka Apvienotās nācijas, kas aktīvi palīdzēja brīvības un neatkarības iegūšanā agrākajām koloniju zemēm, savu uzmanību veltīs arī 9 padomju apspiesto Austrum- un Viduseiropas tautu brīvības centieniem, jo šīm tautām laupītas tiesības pašām noteikt savu likteni.

L.

Uldis Ievāns

Celsim organizāciju uzdevumu veikšanai

MOTO:

Runas ir garas, darbs ir īss,
No darba varas liktens trīs.
(Rainis)

Kā Dr. L. Streips vienā no saviem ievadrakstiem aprāda, ar to vien, ka kādai biedrībai ir statūti, nemaz nav garantēts, ka šīs biedrības statūtos paredzētie mērķi tiks sasniegti. Tāpat — ja kādai organizācijai ir moto, kurš veltīts Latvijai, nebūt nav garantēts, ka šī organizācija ir patiesi nacionāla. Arī vislabākie lēmumi un nodomi, ja nav organizācijas to īstenošanai, var gan būt labas gribas izpaudums, bet to praktiskā vērtība ir ļoti maza. Nozīmi un vērtību šādi statūti, deklarācijas, pieņemtās devīzes un lēmumi iegūst tikai tad, ja tos var arī iedzīvināt un aktīvi strādāt uzstādīto mērķu sasniegšanai. Tāpat maz būtu iegūts, ja kāda organizācija pieņem daudz izcili labu lēmumu, bet, spējot izpildīt tikai daļu, citus atliek uz tālāku laiku, kad šo lēmumu īstenošana var jau būt kļuvusi nenozīmīga, vai arī daļu lēmumu noliek pilnīgi „archīvā". Tas viegli var gadīties darba slodzes dēļ, ko būtu it kā jāattaisno. Pa daļai nekā cita arī neatliek, bet šādu organizāciju, kas pieņem lēmumus, varētu lūgt, lai tā pirms lēmumu reālizācijas sākšanas padomā, vai ir organizācijas un iespējas to izpildīšanai. Ja tādu nav, tad jāpadomā un jāizšķiras par divām iespējām. Vispirms, mēģinot uzbūvēt organizācijas daļu, kura var lēmumus iedzīvināt. Un otrkārt: ja tas viena vai otra iemesla dēļ nav iespējams, palūkoties, vai nav kāda cita organizācija, kurai ir izveidota aparātūra lēmumu īstenošanai. Ja tāda ir, viss, kas vajadzīgs, ir stāties sakaros, un atkal kāds labs un nepieciešams solis būs padarīts.

Lēmumus nebūs jānoliek archīvā darba pārslodzes dēļ. Še, varbūt, būs iebildumi, ka šāda sakaru uzņemšana būs grūta, jo mēs esam sašķelti, pilni ar egoismu un pat negribam pielaist, ka arī kāda cita organizācija vai persona var ko vērtīgu veikt. Šādu pārliecību, — ja par pārliecību še var runāt, silti apsveic mūsu ienaidnieki. Esmu pārliecināts, ka par katru rakstu un runu attieksmē uz sašķelšanās pastāvēšanu priecājas visi tie, kuri grib mūs apklusināt. Īstenībā sašķelšanās tieši latviešu vidū ļoti bieži ir daudz niecīgāka, nekā šāda nosodāma parādība ir daudz citu tautu vidū. Protams, ir viena vai otra principiāla domstarpība. Ir dažreiz dažādi uzskati, kādu taktiku pielietot. Bet tās ir dabīgas parādības, brīvu un pozitīvi domājošu cilvēku vidū. Ja šie cilvēki ir patiesi nacionāli domājoši un ne tie, kuri domā tikai par savām vajadzībām, tad arvien iespējams atrast kopīgu ceļu. Mums nav ko runāt par cilvēkiem, kuri, paši negribot un nevarot nekā veikt, ļauni visu kritizē, tāpat par tādiem, kuri, nedarot nekā, mēģina pat nomelnot mūsu brīvvalsts vēsturiskās personas, kā, piem, ģenerāli J. Balodi. Ir parādījušies raksti, kuros mūsu brīvības cīņu vadonis ir atzīts turpat vai par nodevēju. Atbildi uz to deva latvieši okupētajā Latvijā, kur tūkstoši izvadīja mūsu ģenerāli. Ar šādiem „kritiķiem" nav ko rēķināties. Viņus nevarēs iesaistīt kopīgā darbā, un ir labāk, ka viņi vispār netiek darba tuvumā.

Mūsu trimdas saime un uzbūve ir veselīga, būtībā nav arī sašķelta. Šīs veselīgās uzbūves radīšanā lieli nopelni ir kādreiz ļoti kritizētajam DP laikam un tā laika Centrālajai padomei un Centrālajai komitejai, kuras veidoja mūsu pirmo centrālo organizāciju. Mēs visi respektējam mūsu sūtniecības un to darbiniekus. Pārāk nepacietīgiem un „viszinošiem" būtu jāatgādina, ka sūtniecību eksistencei vien ir izšķirīga nozīme; sūtnis ir ne tikai labāk informēts par citiem, bet tam arī jārēķinās ar diplomātijā atļautajām normām.

Ņemsim tālāk par piemēru ASV. Ja arī šad un tad atskan viena vai otra kritiska balss, — kas ir dabīgi, ja vien kritika ir konstruktīva, — nav tomēr šaubu, ka visumā esam vienoti ap Amerikas latviešu apvienību. Tai pašā valstī labs piemērs ir Daugavas Vanagu ciešā sadarbība ar Americans for Congressional Action to Free the Baltic States organizāciju. Pie tam ne viena, ne otra nav mēģinājusi jebkādus nopelnus pierakstīt tikai sev, bet vienmēr uzsvērts: ja kas pozitīvs ir sasniegts, tad tas ir visu kopīgs nopelns. Pamatā tam ir doma, ka, šķērsojot cits cita ceļu, mēs nepanāksim nekā, bet, ejot roku rokā, varam veikt neticami daudz.

Nav pamata apmierināties ar tikai esošo, bet jārada plāns tālākai darbībai. Ir jārada pamats, uz kā nostāties, no kurienes sākt darbu, kā to šī laikraksta ievadrakstā aprādījis V. Korsts. Bet pat vislabākais cīņas plāns negūs panākumus, ja nebūs izbūvēta organizācija, kas to var iedzīvināt, un ja, nesadodoties rokās, mēs neizlietosim jau esošās organizācijas un citas iespējas.

Mums ir daudz sīku grupu un organizāciju, kuras veic lielu darbu, bet bieži arī izšķiež enerģiju nereālos plānos. Zinot, ka esam tomēr ar vienotu mērķi un ka mums ir griba vienoties ap mūsu centrālajām organizācijām, ir jāsagaida, ka šīs organizācijas nāks ar reālu, sasniedzamu plānu, reizē, deklarējot uzdevumus, arī radīs organizātorisku uzbūvi vai izlietos pastāvošās iespējas, lai plānus īstenotu. Liekas, ka mums ir daudz pozitīvu spēku, un šie spēki tikai gaida, lai kāds viņus vieno, iesaista un nodarbina, lai liek saprast, kur un kā ikviens var darīt darbu, kuru vada mērķtiecīga griba. Un tas attiecas uz latviešiem visās pasaules malās: uz visiem, kas grib redzēt Latviju atkal brīvu.

Latviešu studentu kongress

Latviešu studentu centrālās savienības 22. konference notika 25. un 26. septembrī Klīvlendā, kuru ar svētbrīdi ievadīja stud. theol. A. Abakuks. Kongresu atklāja prezidija priekšsēde Gundega Michele, norādot, ka LSCS pārstāv visus latviešu studentus brīvajā pasaulē un sniedz morālisku atbalstu tiem, kam brīvības nav. Kongresa vadībā ievēlēja Juri Jauntirānu, bet sekretāriātā Lauri Kalniņu un Mārtiņu Zandbergu.

Prezidija priekšsēdis ziņojumā uzsvēra, ka 1964./65. gada darbību raksturo apzīmējumi: darbības paplašināšana, izveidošana, nostiprināšana un attīstība. LSCS ir latviešu sabiedrības neatsverama daļa un nākotnē iegūs skaidras un noteiktas līnijas tautiešu sabiedrībā.

Ārlietu ziņojumu sniedza vicepriekšsēde Rūta Priedkalne, uzsverot, ka LSCS ārl. daļai ir bijusi laba sadarbība ar Starptautisko studentu konferenci (ISC) un ASV nacionālo studentu savienību. 1964. g. Prāgā nodibinātā Internacionālā studentu savienība kļuvusi par propagandas rīku komūnismam. Sagatavots lūgums, lai LSCS uzņemtu ISC saimē. LSCS veiksmīgi piedalījusies USNSA kongresā, kas nesen notika Madisonā. Pateicoties LSCS pārstāvju klātienei šai kongresā, pieņēma rezolūciju, kas nosoda naida sēšanu starp tautām. Kongresā izdevies nodibināt labas attieksmes ar ārzemju un ASV studentiem, tā popularizējot Latviju un iegūstot labus draugus.

Par iekšlietu nozares darbību referēja Paulis Lazda, pieminot 7. martā rīkoto studentu semināru Čikagā, kurā mūsu zinātnieki deva ievērojamus referātus par laikmetīgām problēmām un ieteicot līdzīgus seminārus rīkot arī citos latviešu centros.

Kartotēkas vadītāja Izolde Zīverse ziņoja, ka kartotēkas materiāli saņemti tikai 1. martā. Iegādāti materiālu uzglabāšanai skapīši. Izsūtītas reģistrācijas 892 kartes, bet atpakaļ saņemtas tikai 275.

Par latviešu valodas kursiem informēja Lauris Kalniņš. Ilone Balcere uzņēmusi sakarus ar valodu fakultāti Lansingas univer-

(Nobeigums 5. lpp.)

LASĪTĀJU VĒSTULES

NEATLIEKAMS PIENĀKUMS

Sakarā ar Kanadas parlamenta vēlēšanām 8. novembrī, kandidāti vēlēšanu kampaņas laikā „stājas tautas priekšā," atbildot uz jautājumiem. Kandidātiem būtu uzstādāmi šādi jautājumi:

1) Nesen Apvienotajās nācijās par jaunām loceklēm, — droši vien, ar Kanadas svētību — uzņemtas Singapūra, Gambija un Maldīvijas salas. Ko jūs zināt par šīm trim jaunajām AN loceklēm, ar kuŗu uzņemšanu AN locekļu skaits tagad sasniedz 117?

2) Ko jūs zināt par Latviju un trim Baltijas valstīm; par to likteni un tiesībām kā patstāvīgām valstīm būt Apvienotajās nācijās?

3) Vai Jūs uzskatāt kā savu un savas partijas pienākumu cīnīties par Latvijas un Baltijas valstu brīvību un uzņemšanu Apvienotajās nācijās? Jeb šis jautājums tagad nebūtu paceļams, lai sadzīvotu ar krieviem?

4) Vai komūnisma imperiālisma un koloniālisma sairšana, radot patstāvīgas brīvas tautas, veicinātu vai apdraudētu pasaules mieru? (Atbilde var būt tikai viena — pozitīva latviešu tautas brīvībai, bet atbilde izteiks arī pareizo vai nodevīgo brīvības domu.)

Pildot savu Kanadas pilsoņu pienākumu, šādus jautājumus latviešiem vajadzētu uzstādīt visiem, vismaz sava vēlēšanu rajona kandidātiem. Iztaujātājiem un atbildes uzklausītājiem jābūt vismaz divām vai trim personām. Saņemtās atbildes (ar izklausinātāju vārdiem un adresēm, ko var lūgt nepublicēt) nekavējoši būtu iesūtāmas publicēšanai mūsu trimdas laikrakstu redakcijām, norādot, vai atbilde dota vēlēšanu sapulcē daudzu personu klātienē (kad atbildi varētu uzskatīt par kandidāta pārliecību) vai tikai pāris iztaujātājiem (kad atbilde varētu arī nebūt pārliecība, bet „vēlēšanu āķis").

Tā iepazīstot vēlēšanu kampaņas kandidātus, būsim izpildījuši vēlētāju pienākumu, bet arī pakalpojuši Latvijai, popularizējot domu par tās brīvību.

N. Ambers, Toronto

*

IZMANTOSIM VĒLĒSANAS KANADĀ!

Tuvojoties Kanadas federālā parlamenta vēlēšanām, Latviešu nacionālajai apvienībai Kanadā kopā ar lietuviešu un igauņu nacionālajām pārstāvībām vajadzētu skaidri deklarēt, ka baltiešu izcelsmes jaunkanadieši balsos vienīgi par kandidātiem, kuŗu partiju turpmākās politiskās darbības programmā paredzēts prasīt Apvienotajās nācijās Baltijas valstu neatkarības atjaunošanu un Pad. savienības okupācijas kaŗaspēka, čekas vienību, citu varas iestāžu un to personāla visdrīzāko izvākšanu no Baltijas valstīm.

St., Toronto

*

PALĪDZĒSIM TRŪKUMCIETĒJIEM DZIMTENĒ

LA 69. numurā ievietots jauks raksts par to, kā atsaucīga Kanadas tautiete, Andrea Vītola, ar organizācijas Foster Parents starpniecību gribējusi sniegt palīdzību kādam trūkumā esošam latviešu bērnam okupētajā dzimtenē, bet attiecīgās komūnistu iestādes viņas vēlmei nav izrādījušas ne mazākās atsaucības. Nodomu palīdzēt latviešu bērnam tādēļ nācies atmest un izvēlēties kādu no Foster Parents organizācijas aprūpēto tautu pabērniem. Tagad viņa kādas trūcīgas korejiešu ģimenes meitenei sūta 16 dol. mēnesī.

Ir svētīgi palīdzēt katram trūkumcietējam, kādēļ atzīstama atsaucīgās tautietes palīdzība Korejas meitenei, kas kādreiz cer kļūt skolotāja. Bet jāzina, ka veltīgi komūnistu iestādēm prasīt trūkumcietēju tautiešu adreses dzimtenē, kuŗā viņi smok komūnistu jūgā, kaut viņu ikdienas pavadonis ir trūkums, par to nedrīkst runāt, jo komūnistu propaganda rībina, ka padomijas „tauta" ir laimīga un ar visu nepieciešamo apgādāta.

Mūsu dzimtenē ir daudz slimu, nevarīgu un trūcīgu tautiešu, kas būs dziļi pateicīgi, ja Kristus dzimšanas svētkiem tuvojoties, atcerēsimies viņus ar mazām svētku veltēm. Tādi tautieši ir arī Vācijā, Austrijā un Francijā. Palīdzēsim viņiem. Ziedojumus var nodot Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Amerikā palīdzības daļai, adresējot sūtījumus tās daļas vadītājam Kārlim Biernim — 31 Finlay Place, Newark, N. J. 0716.

Andr. L., Mineapolē.

Apgrieztais Hegels

Gustav A. Wetter „Die Umkehrung Hegels", Wissenschaft und Politik izdevums, 94 lp.

Šis autora darbs domāts kā ievads „Marksisma filozofijas pamatiem" kuŗus itaļu tulkojumā izdod pazīstamais Milānas grāmatu apgāds Fratelli Fabbri. Vācu tulkojumu jau 1961. gadā izdeva Austrumberlīnes apgāds Dietz Verlag, bet bez šāda ievada. Profesors Veters ir pretkomūnistiski noskaņots sovjetologs un Austrijas zinātnieks, kas darbojas arī Vatikāna Pad. savienības un komūnisma pētniecības iestādē. Viņš arī pats sarakstījis visai pamatīgu grāmatu par marksisma problēmām. Tagad viņa ievads, kuŗā tas nav atkāpies no saviem uzskatiem, ievadīs oficiālās Pad. savienības filozofijas grāmatas itaļu tulkojumu.

Marksisti ar filozofiju, ieskaitot paši savu filozofiju, mēdz apieties kā mežoņi savā laikā apgājās ar saviem elku dieviem: kad viņu lūgumi netika izpildīti, tie savus elkus nopēra... Marksistiem gan nav bijis iespējams tā izrīkoties, bet tie bez žēlastības izdarījuši vajadzīgās pārvērtības, lai „pieskaņotu marksismu moderno laiku apstākļiem..." Autors atzīmē, ka jau paša Kārļa Marksa daudzinātajā filozofijā „apgrieztais Hegels spēlējis izšķirēja lomu marksisma filozofijas radīšanā". Īsa apskata apmēri neļauj sīkāk pie šādiem kurioziem pakavēties. Atzīmēsim tikai, ka pats Ļeņins bijis vislielākais visu laiku revizionists, jo, pretēji marksisma mācībai un daudzinātajiem „vēstures likumiem", izmantojot demokratiskās Krievijas vājumu, izdarīja valsts varas apvērsumu 1917. gadā zemē ar vāji attīstītu kapitālismu.

AKL

LATVIJA AMERIKĀ

80. N-RS. TREŠDIENA, 1965. GADA 6. OKTOBRIS.

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — Ints Podnieks, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Žanis Zentiņš, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont.; tālr. 535—1470.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $3.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

RIMIS DOMĀT IR HOMO SAPIENS

No rīta līdz vakaram var dzirdēt padomus un brīdinājumus: brauciet uzmanīgi! Ikvienam ir skaidrs, ka šāda padoma ignorēšana aizved nāvē desmitiem tūkstošu katru gadu visā bagātajā industriālizētajā Rietumu pasaulē. Ikviens no nosistajiem to dzirdējis neskaitāmas reizes; tikpat skaidri tas zināms visiem nākotnes upuŗiem. Bet iznākums ir tikai viens: ar katru gadu upuŗu skaits vairojas. Ļaudis pamana satriektas mašīnas, vai nevēlamo policijas vāģi, mazliet samazina ātrumu, bet jau pēc brīža turpina drāzties iespējamā ātrumā.

Mūsu modernajā pasaulē cilvēkus audzina apgrieztā veidā, ja tā varētu izteikties. Bērniem nedrīkst dot pamācības, rājienus vai tos sodīt; bērnam pašam jāatrod, kas vēlams un kas atstājams. Televīzija un iela tad arī māca, kas vēlams un kas nicināms. Katrs pretinieks jāsatriec — dūri sejā, lodi vai dunci ribās, sist, spārdīt līdz nesamaņai. Varbūt baznīca māca ko pretēju, bet kas gan iet uz baznīcu un ko gan vienā stundā var labot, ja pārējā laikā visu nerimtīgi gremdē? Skolās māca zinības, kuŗas lielāko daļu dzīvē nav lietojamas un kuŗu iepakošanā paiet ap 20 gadu: labākais laiks mūžā, kad prāts ir visuzņēmīgāks.

Viesojoties Toronto Sv. Jāņa draudzē, māc. Bilzēns sprediķa pirmajos vārdos teica: „Ticiet vai ne, bet bagātajai Amerikai trūkst naudas, lai visiem garīgi slimajiem uzbūvētu slimnīcas un tos izdziedinātu." Tik lielā mērā pieaug slimnieku skaits, un to apliecina arī nemitīgie lūgumi Kanadā — ziedot līdzekļus garīgi slimo dziedināšanai, jo tādu ir vairāk nekā pārējo slimnieku.

Alkoholiķi, narkotiķi, garā vājie un dažādu fanātisku ideju apsēstie, lielie un mazie noziedznieki,— pasaulei ir tikai viena atbilde: policija, tiesas, cietumi, slimnīcas un karātavas. Un kļūst saprotams apgalvojums, ka visa audzināšana notiek apgrieztā veidā — sodīt savlaicīgi nepaglābtu, noziedzīgi sagandētu dzīvi.

Ar pārējām slimībām ir tas pats. Par pareizu un higienisku dzīvesveidu, par pareizu un veselīgu uzturu tikpat kā nekā nemāca. Iznākums — pārpildītas slimnīcas, nelaikā novecojuši un sabrukuši augumi, kad cilvēku jau 40 gadu vecumā vairs neuzskata par darbam sevišķi piemērotu. Technika izgudro raķetes aizšaušanai uz mēnesi un visnāvējošākos ieročus, bet ierīces, kas novērstu gaisa un ūdens bojāšanu, nevar izgudrot. Attiecīgās komisijas gadiem ilgi tikai „studē" šīs problēmas, bez kā kaut ko efektīvu arī iedzīvinātu.

Pāŗiem, kas domā doties laulībā, vajadzētu iziet pamatīgu apskološanu, bet pietiek tikai ar attiecīgu reģistrēšanu vai ceremoniju. Traģēdijas, kas seko zaļaudžu pārsteidzīgām laulībām, atkal izkārto policija, tiesas un cietumi.

Vai viegli vērot mūsu skolās un vasaras nometnēs, ka latviešu bērni vairs negrib sarunāties savu vecāku valodā un vienīgi uz tiešu jautājumu atbild latviski? Te atkal vecākiem pirms laulāšanās būtu derējusi pamatīga apskološana un atgādinājums turēt svētu reiz dzimtenei dotu zvērestu. Vai tiešām esam garīgi tik truli, ka nesaprotam savas izglābšanas misiju un uzdevumu? Dievs mūs no ļaunuma asins dzirnām izglābis, sūtīja par vēstniekiem, jaunas patiesības un gaismas nesējiem, cīņā pret varmācīgo un bezdievīgo ļaunumu. Kā mēs šo sūtību pildām? — Ar cīņu par materiālo labklājību! Tā ir cīņa, kas paņem mūsu spēkus un enerģiju tādā mērā, ka nepietiek laika apgūt zināšanas savu bērnu audzināšanai latviskumā.

Kas tad tik svarīgs ar audzināšanu latviskumā? Tajā ir svarīgi visas mūsu planētas dzīvošanas vai bojā ejas pamati. Ar materiāliem sasniegumiem mēs nesaglābsim cilvēcību un brīvību. Rietumiem netrūkst ieroču, bet trūkst garīgās gaismas, kas izveidotu augstas kultūras, cēlu ideālu un kristiānisma mīlestības vienotu sabiedrību. Komūnisms ir sērga, kas var perināties tikai novājinātā organismā, un tieši kriminoloģijas statistika konstatē šo slimību — novājināto pretestību garīgam pagrimumam.

Palikt latviskumā, audzināt bērnus latviskumā, nozīmē tikai vienu: ka esam nesamierināmā cīņā pret jebkādu ļaunuma formu un izpausmi — ne tikai pret komūnismu vien, kas izpostīja mūsu brīvību. Vispirmā kārtā — pret lielāko no ļaunumiem — bezdievību. Arī komūnisti cenšas iznīcināt dievticību tikai tālab, lai Dieva gaismai atrautajai sabiedrībai bez pretestības varētu uzspiest jebkādu vēlamu noziedzības formu. Ja mēs šajā vislielākajā ļaunuma formā netieši darbojamies komūnisma mērķu labā, tad vārdi, ka cīnamies pret komūnismu, mūs neglābs no bojā ejas. Ja cilvēce zaudēs savu iekšējo apziņu un garīgo līdzību savam Radītājam, tās loma būs izspēlēta.

Bet kamēr mums, latviešiem, vēl ir kāda apziņas dzirksts, mūsu mērķis var būt tikai viens — nekad un ne par kādiem pasaules labumiem mēs nekapitulēsim ļaunumam.

Dzintris

Viss modernizējas. Arī mūžvecās „špikošanas" mākas paņēmieni. Tas atklājies Atēnās, Grieķijā, kad policija rudens iestājpārbaudēs universitātē notvērusi kādu studentu ar kabatā noslēptu radio uztvērēju un divus „raidītājus", kas eksāminējamos apgādājuši attiecīgajām zināšanām resp. atbildēm uz fizikas, algebras, vēstures, ķīmijas un matēmatikas jautājumiem. Sadarbība atklājusies nejauši, kad kāda profesora radiniece sava tēvoča radio aparātā uztvērusi „pirātu" raidītāju, profesors noraidīto uzņēmis skaņu lentē un aizvedis policijai. Pusducis policijas auto, apgādāti attiecīgām ierīcēm, nekavējoties devušies ceļā tvert nelegālos raidītājus. Par gadīju mu ziņots Atēnu izglītības ministrijai.

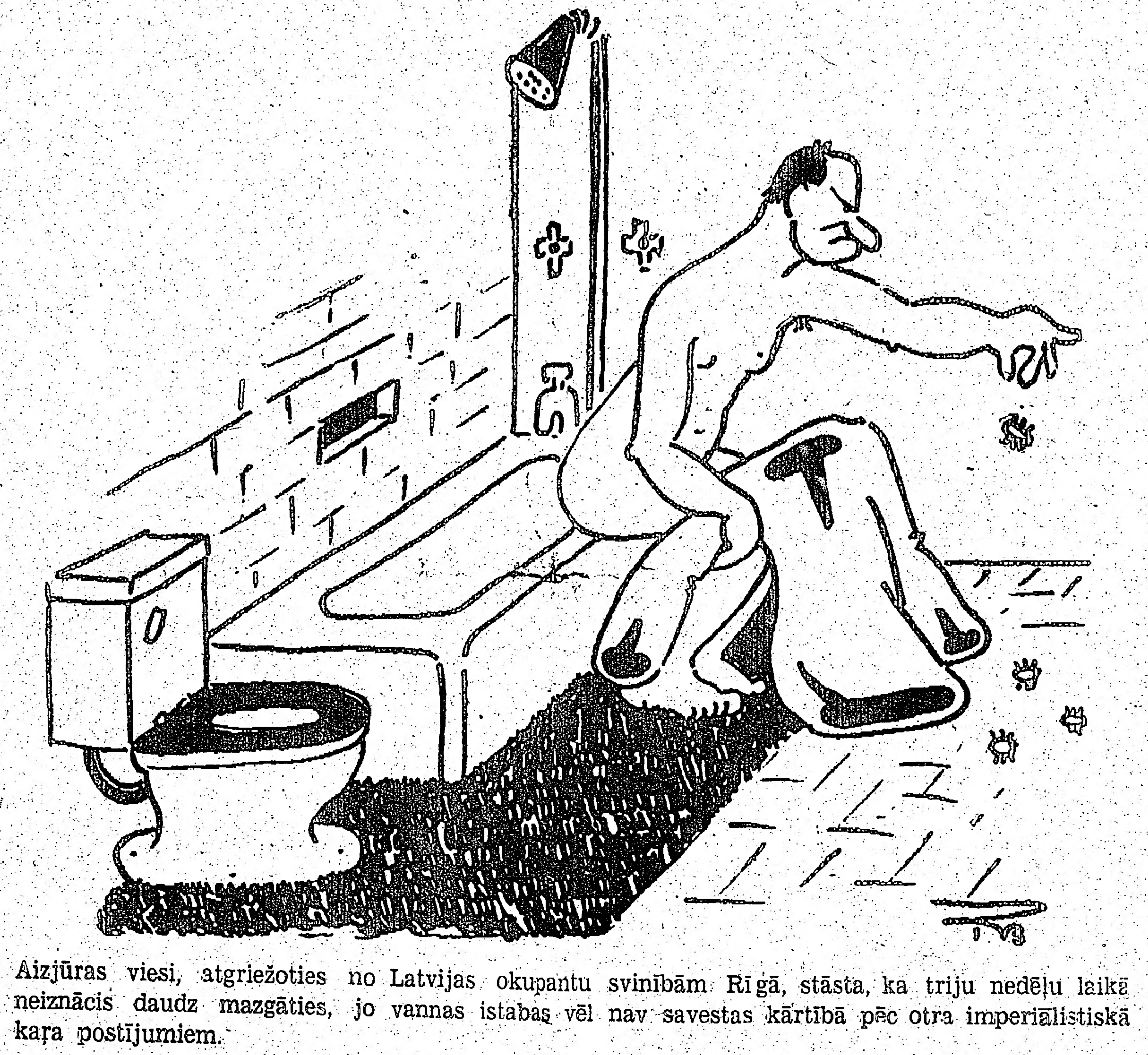

Aizjūras viesi, atgriežoties no Latvijas okupantu svinībām Rīgā, stāsta, ka triju nedēļu laikā neiznācis daudz mazgāties, jo vannas istabas vēl nav savestas kārtībā pēc otra imperiālistiskā kaŗa postījumiem.

Atbraucējs, sēžot kapitālistu vannas istabā un no sava krekla lasot laukā lēnās: „Biedrene, trīs nedēļas esmu tevi nēsājis, tagad ej pati savām kājām..."

Reiņa Birzgaļa zīmējums LA

LILIJA ZARIŅA

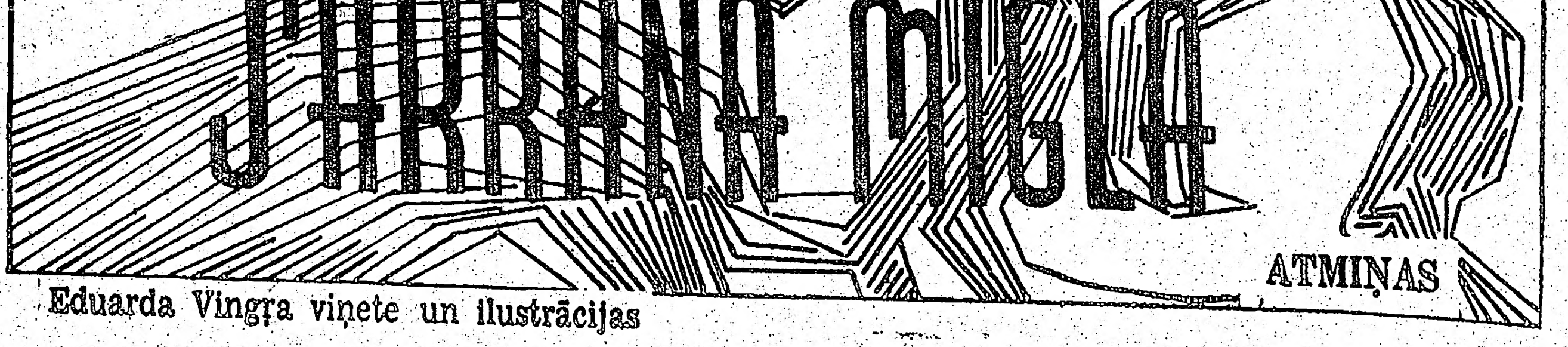

SARKANĀ MIGLA

ATMIŅAS

Eduarda Vingra viņete un ilustrācijas

(38. turpinājums)

11.

AR GRĒKU IEGŪTI KAULI

Jaunos studentus atkal sauc pa grupām uz kadru daļu. Ko tas varētu nozīmēt?

Drīz to uzzinām. Meklē fašistus — pretvalstiski noskaņotos elementus, kuŗu esamību apliecinājis gadījums Dīmaņa marksisma - ļeņinisma lekcijā.

Kaut nopratināšana notiek plašā apmērā un turpinās ilgi, vainīgo neizdodas noskaidrot. Kādu dienu mūs tomēr pārsteidz ziņa, ka visiem par brīdinājumu apcietināti 10 studenti. Par upuŗiem izraudzīti tādi, kuŗiem pierādījusies kaut visattālākā radniecība vai arī tikai draudzība ar kapitālistiem, leģionāriem un citiem antiboļševistiskiem elementiem.

Laimoņa apcietināto vidū nav, bet viņš kļūst neparasti bāls un nervozs, nepatīkamo arestēšanas vēsti dzirdot. Šis apstāklis manī klusībā pastiprina pārliecību, ka starpsaucējs bijis viņš. Tātad — kārtīgs latviešu puisis!

Liels ir mans pārsteigums, kad vakarā, ejot mājup kopā ar Vairu un Liju, pēdējā sāk runāt par notikušajām apcietināšanām, ļoti atklāti izsakot savas domas. Lija ir zaļacaina meitene brūniem, gandrīz iesārtiem matiem. Vaira pavisam nepārprotami apliecina, ka starpgadījumā ar Dīmani „vainīgais" bijis Laimonis.

„Kā jūs to tik noteikti zināt?" mēģinādama arī pašas pārliecību apstrīdēt, bet iekšēji krietni izbijusies, jautāju.

„Laimonis pats man pateica," mierīgi atsaka Vaira.

„Bet kādēļ tad jūs to stāstiet tālāk?" pārmetu viņai.

Vaira pasmaida:

„Ar Liju esmu labi pazīstama jau kopš ģimnazijas, kaut arī vienā klasē nebijām. Un ar Laimoni mans brālis, kas tagad ir leģionā un cīnās Kurzemē, kopā beidza franču liceju. Laimoni no armijas atbrīvoja plaušu dēļ. Viņš jau vācu laikā uzsāka studēt, bet tagad tos sēmestrus neatzīst. Viss jāsāk par jaunu. Pie fašistiem jau neesot ne īstas zinātnes, ne skolas . . . Laimonis ļoti smagi pārdzīvo savu nesavaldību lekcijā, kuŗas dēļ tagad jācieš daudziem. Gribēja jau skriet atzīties, bet mans tēvs atrunāja: lai nedodot komūnistiem liekus upuŗus, jo apcietinātos tik un tā neatbrīvošot. Lai tādēļ atzīšanās vietā labāk mācoties citā reizē pretim runāt vienīgi domās! Jā, pēdējo gan nevajagot aizmirst, bet pats galvenais — katram saglabāt pašam sevi un nebojātu nacionālo pārliecību tai dienai, kad to atkal varēs lietā likt. Tāda diena noteikti nākšot."

„Bet — Dieva dēļ! — kādēļ jūs visu to stāstāt man?" nepacietīgi atkārtoju jautājumu, domādama par to, ka tikpat neapzinīgi līdzīgas šodien bīstamas lietas var sarunāt arī citur.

„Tā nu iznācis, ka mēs jūs pazīstam labāk nekā jūs mūs," Vaira paskaidro. „Vienu stāvu virs jums dzīvo mūsu kursa biedrene Dace. Varbūt ievērojāt, viņa zooloģijas lekcijā sēdēja blakus Lijai, — nu, tāda paslaida meiča ar brūniem kuplliem matiem un ļoti skaistām kājām . . . Viņas vecāki labi pazīst Vīnerta kundzi. No tās arī zinām, ka jūs sarkano sugai nepiederat. Personīgās lietās jau Vīnerta kundze vienmēr atturīga un par tām nerunā, bet politika . . . Tā jau abām ar Daces mammu galvenais sarunu temats katrā tikšanās reizē!"

Neesmu paguvusi pat citu studenšu sejas ievērot, kur nu vēl Daces kājas . . . Un Vīnerta kundze sevī noslēgta? Tam nu gan nevaru piekrist, pret mani viņa bijusi pat pārāk vaļsirdīga, reizēm stāstot pat lietas, kuŗas jebkuŗa cita sieviete noklusētu. Kaut vai par tiem pašiem krieviem . . . Bet tā jau, laikam, dzīvē ir, ka ikkatru divu cilvēku attieksmes veidojas individuāli un neatkārtojami. Tā tas ir paziņu vidū, draudzībā, droši vien — arī mīlestībā.

⁂

Visi kursa studenti esam iedalīti divās t. s. plūsmās — krievu un latviešu. Arī visas lekcijas notiek divās valodās. Tā praktiski latviešiem ar krieviem nekādas lielās saskares nav. Bez iedalījuma plūsmās esam sadalīti mazās grupiņās pa 8—10 studentiem katrā, jo ikvienā priekšmetā teorētiskajām lekcijām seko praktiskās nodarbības. Pēdējās notiek pa grupām. Tā kā neobligātu priekšmetu nemaz nav, atsevišķās grupas maiņās strādā zooloģijā, ķīmijā, fizikā, anatomijā u. c. Pēc pabeigtām nodarbēm jāiztur kolokvijs, bet, sēmestrim beidzoties, visos izņemtajos priekšmetos jāliek pārbaudījumi, tāpat teorētiski un praktiski. Akadēmiskas brīvības, par kādu reiz runāja Vaira, balstoties uz Laimoņa stāstiem par studijām vācu laikā, universitātē nav. Pastāv ļoti ciets režīms — viss notiek pēc plāna un grafikas. Ja spēji, izturi noteikto tempu, ja nevari — izstājies no ierindas! . . . Pat slimības akceptē tikai daļēji. Nokavētu praktikumu vai kolokviju nopietnas slimības gadījumā ar dekanāta atļauju var gan nokārtot vēlāk, bet stipendiju atņem jau ar to pašu.

Mācību maksa jāmaksā 200 rubļu. Pirmajā sēmestrī to jāmaksā visiem, vēlāk no tās atbrīvo „teicamniekus" — studentus, kas visus priekšmetus eksāmenu sesijā nokārtojuši noteiktajā laikā un kā novērtējumu ieguvuši tikai atzīmes „teicami." Tomēr arī šiem teicamniekiem vēl jāiesniedz sētnieka un nama pārvaldnieka*) apliecinājums, ka ir trūcīgs un nav piederīgo vai atbalstītāju laukos. Šādu apliecinājumu iegūt nav viegli, jo niecīgie amatvīriņi — bieži vien no cietumiem izlaisti zagļi vai citā veida noziedznieki — vēlas parādīt savu varu: jūsu dzīve, manas dāmas un kungi, tagad atkarīga no manis — sētnieka! . . .

Padomju vara garantē nodrošinātas vecumdienas vecajiem ļaudīm un brīvu izglītību jaunajiem, — ironizēju sevī par konstitūcijā rakstīto, stāvēdama rindā kopā ar citiem studentiem pie universitātes kases Baznīcas ielā 5, lai atbrīvotos no 200 rubļiem.

⁂

Neorganisko ķīmiju lasa prof. Štāls, bet praktiskās nodarbības vada vairāki asistenti.

(Turpinājums sekos)

---

*) Sētnieks pārziņa vairākus namus, bet pārvaldnieks ir 4 vai 5 sētnieku priekšnieks.

Gara KULTŪRAI

Modris Lorbergs

ĀBOLU LAIKĀ

Tu zini, man garšo āboli . . .
Cauri vaskainai mizai
Kāri iekožos
Viņu baltajā miesā
Un noreibstu
Smaržīgās sulas un
vasaras,
Vasaras viņu un manas.

Ja tu būtu ābols,
Kaut vai tas pirmais,
Noplūkts krišanai grēkā,
Es, laikam, iekostos
Arī tavā baltajā miesā
Kā ābolā,
Un noreibtu,
Noreibtu vasaras
Tavas un manas.

Bet tu neesi ābols,
Tu neesi arī oga,
Bet cietčaulas rieksts,
Kam kodolu lobot,
Var izlauzt zobus. —
Es tevī nekodīšu,
Bet tomēr vēlētos,
Kaut tu būtu ābols.

Tu zini,man ļoti garšo āboli...

Skrejceļa dzejniece

IRMA BĒRZIŅA — „SKREJCEĻĀ". GRAFISKI IEKĀRTOJIS UN VĀKU ZĪMĒJIS VALDIS ĀBOLIŅŠ. APGĀDS ZIEMEĻBLĀZMA, 1965. GADĀ

Šis ir Irmas Bērziņas pirmais dzejoļu krājums un arī apliecinājums, ka autore pieder — populāri izsakoties — mūsu „moderno" dzejnieku saimei. Bet vēl joprojām nav precīzas definīcijas, kas ir modernisms, tādēļ lietošu mazāk populāru apzīmējumu un saukšu Irmu Bērziņu par laikmetīgu dzejnieci, bet viņas grāmatu par laikmetīgu dzejoļu krājumu.

Kopš dzejas formas senās tradicijas ir revolūcionāri atmestas un arī satura apjoms krietni paplašinājies, nav domājams, ka reiz atkal varētu iestāties sastingums. Kad nāks cits laikmets, dzejnieki vairs nerakstīs tā ,kā šodien, bet pašreiz ir mūsu laikmets ar tam raksturīgajiem vaibstiem. Viena no šo vaibstu līnijām ir autoceļš — skrejceļš.

Grāmatas nosaukumu pilnīgi attaisno jau pirmā nodaļa „Skrejceļā". Rodas iespaids, gandrīz pārliecība, ka autore dzejoļus rakstījusi brauciena laikā automašīnā, sēdēdama līdzās vadītājam — tik īsas, dzīvas un vienreizīgas ir Irmas Bērziņas impresijas. Bet ir arī kāda ekspresija, kas apzīmogo visu nodaļu — grūtsirdīga, neatvairāma doma, ka skrējiens beigsies ar traģēdiju: **„Ceļa galā, kā zini, stāv nāve." (Iebrauktuvē.)** Varbūt, ka tieši šī neatvairāmā doma, pamazām kļūdama par pārliecību, dzejniecē radījusi neprātīgu ātruma hazardistes prieku, kas lieliski izteikts dzejolī „Veļu laikā":

Skrieni tā,
lai saņemt vari
goda balvu mūžībā.

Nāve, iznīcība — šie vārdi pirmajā nodaļā atkārtojas bieži, bet nevar būt šaubu, ka autore to darījusi ar nolūku, jo tālāk grāmatā šo vārdu gandrīz vairs nav, kaut liekas, ka arī pārējās nodaļas (Gaismas palāses, Ārpusē, Mainīgais nemainīgā) rakstītas skrejceļā vai, uz brīdi apstājoties, tā malā.

Irmas Bērziņas valoda ir ļoti skaidra un skanīga, izteiksme līdz galējībai spraiga, koncentrēta un gleznaina. Ir savdabīgas, lieliski izdevušās impresijas un ekspresijas, piemēram:

Spožas lāvas straumes
tek, veļas, gāžas —
kodīgas kā ziepju zāles
greizsirdīgas sievas rokās—
taisni acīs tavās. (Naktī)

No spuldžu platmalēm
gaismas palāses pil (Gaismas palāses)

Debess vagā stādītā dienā
sabirst tumsa.

Nakts dobē, suliģi melnā,
dīgst bēdas. (Atspīdums)

Glāsts neizglāstīts
pirkstu galos
salst. (Lielajos palos)

Vai trūkumu nav? Ir gan: dzejoļi „Bezpavalstnieks" un „Virpenī", kas bez kāda pamatojuma rakstīti pārspīlēti „modernā" formā. It sevišķi tas sakāms par otru dzejoli, kuram pat nosaukums nepiemērots, jo plūdums un ritums nav virpenis (virpulis). Bet mans pienākums ir atzīmēt arī vislabāko, izcilāko, ko esmu krājumā atradis. Tas ir dzejolis „Diena", kas pierāda, ka Irma Bērziņa ir īsta, ļoti apdāvināta dzejniece. Un ne jau tikai šis dzejolis vien! Izņemot „Bezpavalstnieku" un „Virpeni", visi citi iztur pat to „bargo mērauklu", kas minēta manā meditācijā par dzeju „Baltā vijolīte" (Latvija, 1964, Nr. 20—21; Latvija Amerikā, 1964, Nr. 35): „Dzejolis sākas tur, kur saturs un forma top viens, top it kā dzīva būtne, ko veidojis radītājs gars." Dr. A Gātars (DV Mēnešraksts, 1964, Nr. 5) saka, ka „tā varētu runāt par ideālu dzejoli." Ja tā, tad Irmas Bērziņas dzejoļi ir ideāli, tātad īsta dzeja, kurā saturs un forma viens otru nevis ierobežo un apgrūtina, bet harmoniski papildina. Kas būtu noticis, ja Irma Bērziņa savas skrejceļā rakstītās impresijas un ekspresijas būtu iesprostojusi klasiskās dzejas formās? Viņa būtu nepiedodami noziegusies pret saturu — garu. Bet laikmetīgā forma un saturs nebūt nenozīmē, ka Irmas Bērziņas dzejoļu krājums nepārdzīvos mūsu laikmetu. Īsta, augstvērtīga dzeja pārdzīvo visus laikmetus, **Arnolds Apse**

* * *

Skolnieces panākumi glezniecībā

Meisija universālveikalā Ņujorkā rīkotajā izstādē šai vasarā latviete Ilāra Glaznava par sešām gleznām ieguva septiņas godalgas. Izstāde notika sadarbībā ar Ņujorkas izglītības pārvaldi un skatē varēja piedalīties Ņujorkas vidusskolu audzēkņi, kas iepriekš bija izraudzīti, vērtējot viņu darbus. No 40 Ņujorkas vidusskolām skatē piedalījās 60 audzēkņu, darbus rādot 4 nedēļas. Šo izstādi varēja apmeklēt ikviens Meisija tirdzniecības nama apmeklētājs. Kaut uz izstādes vietu norādīja daudzi uzraksti, plašajā namā tā nebija viegli atrodama. Atklāšanas dienā bija rīkota pieņemšana jaunajiem talantiem, viņu vecākiem, lūgtiem viesiem un izglītības pārvaldes darbiniekiem. Meisija uzņēmuma prezidents pasniedza balvas godalgu ieguvējiem. Līdztekus ikdienas mācībām vidusskolās, godalgotajiem bija arī gādāta iespēja sestdienās mācīties īpašā mākslas skolā. Mācības līdzekļus dāvināja tirdzniecības nams. Skatei bija izraudzīti tikai tie darbi, kas gatavoti skolā mācību laikā.

Ilāra Glaznava

Izstādīti bija 126 darbi, no kuriem visi 6 Ilāras Glaznavas darbi izpelnījās godalgas. Divas godalgas dabūjis akvarelis „Klase mācību laikā", bet pa vienai godalgai akvarelis „Ķīnietis sēž krēslā", tempera „Raudošs bērns", un trīs tušas zīmējumi — divi bēgļu galvu zīmējumi un „Sirmgalvis". Reizē ar to viņa ieguva šim mācības gadam augstāko talantu godalgu mākslā.

Ilārai Glaznavai ir 18 gadu, viņa ir Bruklinas vidusskolas audzēkne, domā turpināt izglītību mākslas kolledžā. Zīmēt viņa sākusi prof. A. Annusa ierosmē, un viņš iegūtās Ilāras godalgas vērtē kā lielu panākumu. Par to pārliecināties varēja arī pati godalgotā, jo bez piešķirtās Meisija stipendijas saņēma arī divus darba piedāvājumus, kurus skolas dēļ pagaidām nevar pieņemt. vi

* * *

GRĀMATU IZDEVĒJS STĀSTA

Cīnoties ar laika trūkumu, dažkārt atgadās arī tā, ka vienā braucienā izdodas „nošaut divus zaķus." Grāmatu izdevēji parasti darbdienās nav runīgi ļaudis. Ne jau tādēļ, ka būtu pārlieku lepni vai iedomīgi, bet gan tā paša laika trūkuma dēļ, jo izdevējs nav cilvēks, kurš tikai izrīko savus darbiniekus, bet arī pats (un ne reti viens pats) strādā visus darbus, kas saistās ar grāmatas „piedzimšanu" drukā.

Šai apciemojumā vienmēr kustīgo izdevēju Alfredu Kalnāju Čikagā bija puspieveicis gripas bacilis. Bet, izlasot topošās grāmatas korektūras, tomēr aizkustināju dažus jautājumus par trimdu un grāmatnīcu.

„Trimda ir lāsts no lāstiem — totāla bojā eja. Dzimtene šodien ir posta diena. Visapkārt skan raudu dziesma, upurējot svešiem elku dieviem. Tomēr mūsu tautai jāpastāv. Par spīti visādiem spaidiem un moku ratiem, kuri, varbūt, šodien dzimtenē ir rafinētāki par tiem tur, kristīgās sērgas radītiem. Mūsu tautai un baltu kultūrai jāpastāv, lai pasaule nepaliktu nabagāka par tām gara vērtībām, kuras vienīgi izstaro caur baltu cilvēka dvēseles prizmu mūsu neaptveramā gaismas Dieva gādībā! Jo ikviena tauta un tās gara apvāršņi ir tikai tās Dieva gādībā — tās nacionālismā, kā senie grieķi, romieši, balti un visi citi ar saviem dieviem un neizsmeļamajām kultūras vērtībām. Tāpēc mums visiem, arī man un jums, cienījamo dzejniec un rakstniec, kā saka, „jāvērš skati uz augšu," uz savu latvju lielo gaismas Dievu, jo viss mirdz un veidojas Viņa gaismā, — arī jūsu nākamā stāstu grāmata, kuru tikko beidzu salikt. Nav neviena latvju rakstnieka ar kaut cik redzamu seju, kurš nesakņotos latvju gaismas Dievā. Tāpēc visas manas pūles un ikviens elpas vilciens zem šīs saules ir veltīts manai tautai un mīļajai tēvzemei mūsu gaismas Dieva zīmē."

Ne viss izdevēja teiktais bija saprotams, tādēļ viņa stāstījums

(Nobeigums 6. lpp.)

Teodors Grīnbergs ar savu glez nu „Rudens" pie Redingas mākslas galerijas ieejas.

Amerikāņu mākslas galerija iegādājusies latviešu gleznu

Toronto dzīvojošā mākslinieka Teodora Grīnberga glezna — klusā daba „Rudens" nesen uzņemta Redingas mūzejā un mākslas galerijā Pensilvēnijā, ASV. Galerijas vadība ar T. Grīnberga darbiem iepazinusies jau agrāk, kad pirms trim gadiem tur notika Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda rīkotā mākslas izstāde. Kopš tā laika galerija uzņēmusi mākslinieka vārdu iegūstamo gleznu sarakstā. Tagad tas ir noticis, un daudzo mūzeja eksponātu vidū mākslas galerijā būs skatāma arī Toronto latvieša glezna. Redingas mūzejs un mākslas galerija atrodas vietējās skolu pārvaldes tiešā pārziņā, kādēļ tur bieži rīko dažādus studentu kursus mākslas un vēstures zināšanu papildināšanai.

Teodors Grīnbergs 5 gadus apmeklējis Ontario mākslas kolledžas vakara kursus, bez tam papildinājies pie vairākiem labi pazīstamiem vietējiem māksliniekiem — portretista Džeralda Skota, figūrālista J. Golda u.c. T. Grīnberga mīļākie sižeti ir klusās dabas, ainavas, portreti un arī figūrāli darbi.

Līdz šim viņš rīkojis 3 patstāvīgas izstādes, no kurām 2 notikušas Toronto, bet viena Hamiltonā, piedalījies arī vairākās grupu izstādēs Montreālā, Ņujorkā, Bostonā, Klīvlendā, jau pieminētajā Redingā u.c. T. Grīnberga darbi atrodas arī daudzu mākslas cienītāju privātajās kollekcijās. Pašreiz mākslinieks kārto darbus patstāvīgai izstādei, kuru oktobra beigās iecerējis Toronto. Tajā būs ap 40 pēdējā laikā darinātu gleznu.

R. N.

KĀRTOJAS KULTŪRAS KONGRESA PRIEKŠDARBI

Kongresa rīcības komiteja, kuru ievēlēja 1. kultūras kongresā šāgada janvārī, jau divas reizes sanākusi kopā, lai plānotu 2. kongresa sarīkošanu. Arī tas notiks Čikagā — 1966. gada 26. un 27. martā. Pirmā ziņa par kongresu aprīļa beigās ar šo labota; datumi bija jāmaina, lai kongress nesakristu reizē ar citiem svarīgiem sarīkojumiem. Ja 1. kongress bija domāts vairāk vispārēju un teorētisku jautājumu iekustināšanai,tad nākamais svērsies uz dažādu jautājumu praktiskās izkārtošanas pusi. Tas nozīmē, ka vispārējo jautājumu darba kārtā nebūs vairāk par trim vai četriem, bet visas apspriedes norītēs sekcijās, kam būs iedalīta laika lielākā daļa. No 1. kongresa palikuši daži nepabeigti vai nepietiekami iztirzāti jautājumi; tos nāksies iestarpināt programmā vēlreiz, piemēram, kultūras darbinieku organizēšanās, kultūras politika, skolu lietas. Būs vairāki citi jautājumi, kurus pirmajā kongresā nepārrunāja.

„Ja trimdas apstākļos kultūras darbs ir tas, kas visiem iespējams un kurā patiesi visi varam apvienoties kopējos centienos, tad katra trimdinieka pienākums būtu tajā iesaistīties," izsakās Dr. A. Karps. No kongresa rīcības komitejas atskan aicinājums visiem tautiešiem nākt ar ierosinājumiem un ieteikumiem, ar labām idejām, lai kongress labi izdotos. Komiteja ievēros visu, kas vien būs praktiski iespējamā robežās.

Rīcības komitejā ar kooptācijas tiesībām janvārī ievēlēja Dr. A. Karpu, V. Vīksniņu, K. Kezberu, A. Bolšteinu, O. Cakaru un J. Jauntirānu. Būs vairāk pieaicināto, kuru piekrišana vēl gaidāma, bet savu piedalīšanos rīcības komitejā citu vidū jau apsolījuši Dr. phil. J. Zaube, O. Jēgens un D. Vallena. Komitejas uzdevums ir tīri organizātoriska rakstura, un, to sastādot, bija jāvadās no tā, lai dalībnieki varētu vairākas reizes sapulcēties, kaut n., lai viņi dzīvotu Čikagā vai tās tuvumā.

D. V.

Otto N. Grebžes
GADSKĀRTĒJĀ
RUDENS IZSTĀDE
mākslinieka studijā, 47 Pemberton Cr. N.,
Richmond Hill, Ont.
Izstādes atklāšana š. g. 10. oktobrī pl. 17
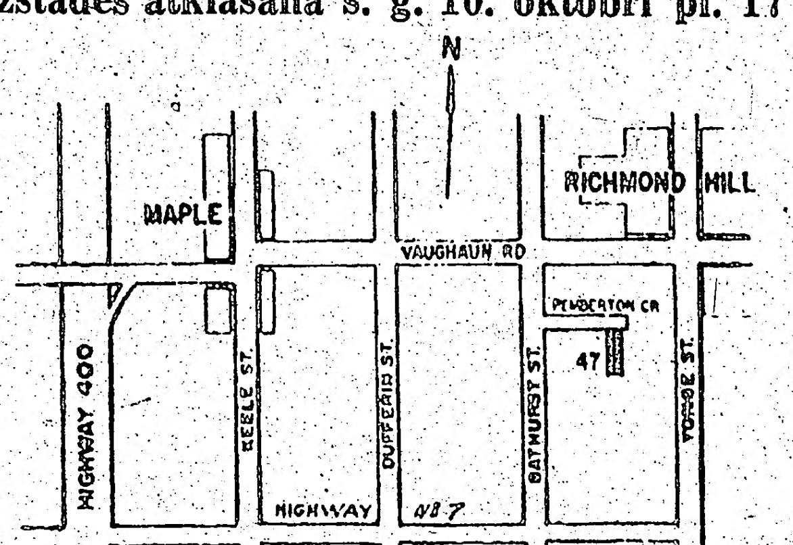

„Archīva" nākošajā sējumā, kaspl. 10—22 līdz 17. oktobrim. Tel. 112—884—1061

TĀLIVALDIS DANGAVS

TIEC NU DUMJŠ!

STĀSTS

(No krājuma „Pastardienas uvertīras")

(7. turpinājums)

Ogrēns mirkli ieslēpa seju rokās, tad nolaida tās un gāja klusēdams. Tikai stacijas tuvumā, kad viņu priekšā nolaidās barjēra, viņš atkal ierunājās:

„Ja kāds, atzinis daiļo un labo, tomēr necenšas pēc tā, bet paliek ar neglīto vai ļauno, tas man vairs nav saprotams, ne arī pieņemams. Ož pēc garīgā kūtruma, arī pēc cilvēcības trūkuma, kas tik raksturīgs komūnistiem. Un ar tādiem man nav pa ceļam. Atgriezīšos sirdi atvieglināt pie tautiešiem draudzes namā. Jo vismaz starp tīrasiņu latviešiem nezinu neviena, kurš vēlētos kļūt dumjš. — Adios, Carlos-Marx Wehs!"

Pacēlis cepuri, Ogrēns devās atceļā uz draudzes namu.

10.

Sameties ar kopējas meitu, to pašu, kura viņu sagaidīja, atbraucot no Oksfordas, Kārlis-Markss bija pārcēlies dzīvot uz Beriso.

Mājiņa piederēja viņa civīlsievas mātei.

Lai nemaisītos pa kājām šaurajās telpās, Kārlis-Markss mēdza uzturēties virtuvē, sūca mates tēju un vēl pārdomāja savu vienīgo problēmu: kā ātrāk kļūt dumjam.

Uzpildīdama vīram mates trauku, viņa meitietis nopriecājās:

„Man gan nav jābēdā: kāda piedzimu, tāda nomiršu, khe." Bet tā kā vīrs spaidīja ar īkšķiem deniņus un acis likās karstas, viņa uzlika savu elkoni tam uz pleca un, kā noslēpumu atklādama, teica pie auss: „Te dzīvo visādi. Nudie' gan, vajadzētu aprunāties, vai kāds nezina padoma. Vai zin', aizskriešu uz pārtikas veikalu uzzināt, kur dzīvo kāds vācietis."

„Labāk, kur kāds krievs. Gudrāk."

„Ak tad, ē, paprasīt krievam," un pērtiķiski pablisinādama zaļi apziestos plakstus, meitietis izmetās pa durvīm.

Kad tas atgriezās, Kārlis-Markss vēl sūca mati — nezkuro jau, tā ka vaigs bija meties zaļš.

„Nu?"

„Pirmo sastapu kurkaini."

„Kas tas tāds?"

„Ē, krukainis."

„Ukrainis, tu gribēji teikt?"

„To pašu gan: kurkaini."

„Un ko tu viņam teici?"

Meitieša plaksti sāka miņāties, kā virinādami smadzeņu durtiņas, lai izlaistu:

„Es šim teicu, ka gandrīz man nav nekādas skolas un manam vīram pulka. Viņš grib būt tāds pats kā es, ē, dumjš, lai būtum priecīgi. Kurkainis kasīja aiz auss, ka tā lieta esot pagrūtāka. Lai par teļu kļūtu, ē, jādzimstot no govs, no slaucamas, taisni tā teica."

Kārlis-Markss atkal sāka spaidīt deniņus.

„Vai tev tur džinkst?" šī noprasīja.

„Džinkst, rūc, dūc, spindz," vīrs izdvesa. „Nelabi."

„Māte aizgāja pie bagātā veča," meitietis nu ierunājās. „Mēs ar varētu pagulēties, kamēr paši vien. Pāries nelabums."

Un Kārlis-Markss arī sekoja brunčiem kā vērsis aiz pavadas.

Atlikdamās gultā, otrā puse teica:

„Mātei gan labi. Paguļas pusstundiņu ar veci un simts peso rokā. Varēja būt vairāk tādu!"

Kārlim-Marksam mīlēšanās ikreiz bija ar funerāliju pieskaņu. Jo vai ar to pašu viņš negrūda kapā licenciāta diplomu? Vēl vairāk: tā bija kā pasaules gals miniatūrā, jo it kā no debesīm bira zemē sašķīst veco dievu bistītes ar Platona, Franča Bēkona, Dekarta, Džona Loka, Hjūma, Kondiļaka, Kanta, Šopenhauera, Hegeļa un vēl citu sejām. Palika tikai gindenis, iekšas un āda — miesa un kauli ar piederuma zīmi

Carlos-Marx Wehs.

Meitietis ierunājās mierīgi, kā pie galda sēdēdams:

„Notrāpīju arī vācieti — gandrīz piemirsās."

„Un ko tas?"

Viņas atbilde lēnām izvīstījās no pagrūtās atmiņas:

„Teica, ka... ja tev tāda gribēšana, tad — ē, cita vairs nekā nevajagot."

Viņus izrāva no gultas mātes ierašanās.

Priecīga tā stāstīja:

„Seņors Agapito mani ieteicis arī savam draugam. Esot ārsts un atraitnis. Varēšot prasīt 200 peso."

„Vai ku' labi!" meita priecājās līdz.

„Ā, ne par velti esmu bijusi mīļa pret Agapito. Vairāk nekā par 100 peso," māte lepojās. „Kad sākšu ar dakteri, palūgšu, lai tev ar pagādā kādu darbu-gāku."

„Kam tad es te esmu," Kārlis-Markss ieņurdējās.

Māte atbildēja:

„Bet tev nav darba. Izies tava nauda un ko tad?"

„Un ko tad?" atbalsojās ar meitas muti.

Lai sarunas neievirzītos nepatīkamā gultnē, Kārlis-Markss uzvilka darba drēbes, uzlika žokejcepuri un sievas pavadībā izgāja no mājas.

Tā kā ne viņš,ne viņa nedomāja kaut kur aiziet, vai kaut ko izdarīt, tad abi tikai klaiņoja pa ielām. Apstājās pie glītas un tīras, tādas kā piparkūku mājiņas, puķītēm visapkārt. Pie mājas spēlējās bērni, kuriem galvas bija tik dzeltenas kā aromito pūpolīši. Durvīs sēdēja vecs vecītis, taisnām ūsām, vāju redzi. Večuks sūca mati un pa vārdam pārmainīja ar bērniem svešā valodā.

Pāris apstājās pie viņa un uzsāka sarunas. Uzzināja, ka vecītis ir leitis, pureņgalvas — mazbērnu bērni un ka pēc daudzu gadu strādāšanas lopkautuvē, šis nu atpūšoties.

Meitietis sāka savu:

„Redziet, man gandrīz nav nekādas skolas un manam vīram daudz. Viņš grib tāds pats būt, ē, dumjš. .."

Vecītis it kā atrāvās no viņiem, pačāpstināja lūpas, tad sacīja:

„Visu mūžu no aitu zarnām spiedu spiras ārā, taču man nekad neienāca prātā pašam par tādu kļūt."

To pateicis, vecītis sabozās un apklusa.

Pāris aizklenderēja.

(Nobeigums sekos)

TORONTO ZIŅAS

◉ Baritons Juris Cīrulis saistījies Kanadas CBC raidītāja uzved. „Continental Rhapsody", kuŗu ik svētdienas no plkst. 12.30 — 1 pēcpusdienā raida Toronto CBL raidstacija. Raidījumu vada Ivars Romanovs, kuŗš ar savu vīru kori šajās pusstundās sniedz visu tautu dziesmas, arī latviešu. Romanovs agrāk jau vadīja uzvedumu „Songs of my people", kuŗā dominēja slavu mūzika. Jaunais uzvedums paplašināts ar pārējo Eiropas tautu dziesmām.

◉ Toronto universitātes studentu kopas koris Dziesmu Vara atkal uzsācis darbību Aivara Staško un Viktora Rundāna vadībā. Mēģinājumi notiek katru pirmdienas vakaru plkst 7 Latviešu namā. Visi jaunieši (studenti vai ne), kam patīk dziedāt (prot vai ne) un kam patīk satikties un izpriecāties ar citiem jauniešiem, ir ļoti gaidīti.

◉ TLB dāmu komiteja, pēc vasaras pārtraukuma atsākot darbību, pārkārtojusi amatus, līdzšinējai priekšniecei Lolitai Gulbei atsakoties. Viņa turpmāk darbosies par priekšnieces vietnieci, bet priekšnieces pienākumus uzņēmusies Edīte Āpše. Sekretāre būs Ilga Sietniece, kasiere Anita Grantiņa, mantzine Margita Kampe un locekles Daina Untika, Ieva Dzērvīte un Lilija Eiserte. Dāmu komiteja nolēma gadskārtējo „Krizantēmu balli" rīkot 30. oktobrī, plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Gadskārtējais bazārs par labu LB sestdienas skolai paredzēts 21. novembrī Latviešu namā. Iepriekšējā gadā tas skolas atbalstam deva 260 dol. lielu atlikumu, ko šogad rīkotājas cer vēl palielināt. Tādēļ visi tautieši aicināti ziedot paredzētajam bazāram dažādas mantas vai arī naudā. Paredzētie ziedojumi piesakāmi un nododami Lolitai Gulbei, 9 Strathmore Blvd., tālr. HO 3 - 8246 vai Anitai Grantiņai, 133 Indian Rd., tālr. LE 2 - 4572.

◉ Latviešu kaŗa invalīdu apvienība Kanadā rīko plašu mantu loteriju 30. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā. Loterijā izlozēs vairākas latviešu mākslinieku dāvātās gleznas, skulptūras, kā arī tautiskus izstrādājumus un daudzas citas vērtīgas mantas. Loterijai sekos sabiedrisks vakars ar deju. Visu izsūtīto loterijas ložu pasakņi jāatsūta atpakaļ LKIA priekšsēdim N. Kaverskim līdz 20. oktobrim uz adresi: 186 Gough Ave., Toronto 6., tālr. 466 - 9697. Tāpat atpakaļ lūdz atsūtīt arī nepārdotās lozes. Viss loterijas atlikums paredzēts invalīdu palīdzības fondam. Oktobrī LKIA valde paredzējusi uzsākt arī gadskārtējo Ziemsvētku ziedojumu akciju.

◉ Pie Orandžvilles iekārtotās slēpotavas „Ērgļu ligzda" īpašnieks S. Vasarājs ir pilntiesīgs biedrs Kanadas amatieŗu slēpotāju savienībā. Šī savienība piedalīsies ziemas sporta izstādē, kas notiks Toronto no 3.—6. novembrim. Izstādē izraudzīs arī Kanadas ziemas sporta karalieni, kuŗai kandidātes pieteiks atsevišķi klubi. Tādu paredzējis pieteikt arī S. Vasarājs no savas Ērgļu ligzdas slēpotavas. Ērgļu ligzdas karalienes izraudzīšana notiks Latviešu nama 16. oktobŗa sarīkojumā, kur bazāram - tirdziņam sekos vispārējs sabiedrisks vakars ar deju. Karalienes vēlēšanu noteikumi paredz, ka tā nedrīkst būt profesionāls modelis un tai jābūt vismaz 17 gadu vecai. 16. oktobrī izraudzītā Ērgļu ligzdas karaliene varēs sacensties ar pārējām konkurentēm ziemas sporta izstādē Kanadas mēroga titula iegūšanā.

Reizē ar to latviešu jaunavām Kanadā dota iespēja tikt ne tikai pie skaistumkaralienes titula, bet arī pie daudzām vērtīgām dāvanām un atzinības balvām, kuŗas dažādas firmas ziedo šādiem sarīkojumiem.

◉ Latviešu studentu korporāciju kopa paredzējusi rīkot Latvijas vēstures studiju ciklu. Visi ieinteresētie aicināti pieteikties pie savām organizācijām vai arī tieši pie kopas seniora A. Rāviņa, tālr. 249 - 9585, līdz 15. oktobrim.

◉ Latviešu studentu kopas rīkotajā sezonas atklāšanas ballē Latviešu namā piedalījās ap 100 viesu no studējošās jaunatnes.

◉ Latviešu kalēji, kas vēl nav piemirsuši zirgu apkalšanas amatu un vēlētos to veikt arī šeit, var atrast piemērotu darbu ar ļoti labu atalgojumu. Kā paskaidro veterinārārsts A. Vanags, tad zirgu apkalēju trūkums še stipri izjūtams, un latviešiem šai nozarē būtu labas izredzes. Interesentiem ieteicams sazināties ar Dr. A.Vanagu, R. R. 3., Rosebank Rd. N., Pickering. Ont., tālr. TE 9 - 1822.

◉ Austrumu ev. - lut. draudzes svētdienas skola 3. oktobrī uzsāka kārtējās mācības ar 47 skolēniem. Svētdienas skolu arī šogad vadīs A. Grigals. Bez tam māc. A. Brieža vadībā darbu uzsāka arī jauniešu grupa vecumā no 13 gadiem, kuŗā piedalījās 17 jauniešu. Svētdienas skolā mācības notiks katru svētdienu pusstundu pirms dievkalpojuma un dievkalpojuma laikā, bet jauniešu grupā divas reizes mēnesī pēc dievkalpojumiem. Jauniešu grupai nākošā mācību stunda 24. oktobrī.

◉ Sv. Jāņa ev. lut. draudzes dāmu komitejas rīkotajā Pļaujas svētku draudzes vakarā piedalījās ap 300 viesu. Sarīkojumu ievadīja draudzes priekšnieks Ž. Rūtenbachs ar uzrunu, bet programmas daļā Maija Gaiķe skandēja vairākas deklamācijas. Notika arī mantu izloze, kuŗu vadīja B. Tiltiņa. Draudzes vakars deva vairāk nekā 700 dol. lielu ienākumu, no kuŗa tīrais atlikums paredzams 600 dol. apmērā.

Draudzes dāmu komitejas nākošais sarīkojums paredzēts 18. novembrī pēc valstssvētku dievkalpojuma. Jau uzsākta arī gatavošanās gadskārtējam Ziemsvētku tirdziņam.

◉ LELDAs Kanadas apgabala mācītāju konference notiks 13. oktobrī, plkst. 9 no rīta Sv. Jāņa baznīcas telpās, 200 Balmoral Ave. Konferencē šoreiz paredzēts iztirzāt tikai teoloģiskus un ētiskus jautājumus, kādēļ tajā piedalīsies vienīgi mācītāji. Par atsevišķiem jautājumiem referēs māc. E. Pavasars, A. Čops, R. Zariņš un A. Voitkus.

◉ Kanadas DV Ziemsvētku tirdziņa rīcības komitejas sēdē aizvadītajā piektdienā piedalījās pr-dis A. Čivzelis, sekretāre Monika Jonāne, kas pēc grūtas operācijas atveseļojusies, pirmoreiz atkal piedalījās sabiedriskā darbā ārpus mājas, DV Toronto nod vanadžu kopas pr-ce Rasma Zamlovska, informācijas lietu kārtotājs O. Kļavenieks, loc. K. Riekstiņš, A. Beizaks, A. Krūmiņš un Katrīne Gādiga, kas iepriecināja ar jau bagātīgi ievāktiem ziedojumiem. Tirdziņu atklās 4. decembrī Latviešu namā. Ziedojumi ienāk iepriecinoši. Ziedojumu sarakstu turētāji lūgti tos atsūtīt atpakaļ līdz 15. novembrim. Ziedojumus var sūtīt uz adresi: Mr. P. Ratnieks, 491 College St., Toronto 4, Ont. Uz minēto adresi lūgti atsaukties arī gleznotāji un daiļamatnieki, kas vēlētos ar saviem darbiem piedalīties tirdziņā. Ziedojumus var nodot arī DV namā (123 Huron St.) R. Strazdiņam, kā arī katru svētdienu DV bibliotēkas darbības laikā no pl. 2—4 pēcpusdienā.

Korporāciju kopas Londonā prezidijs Latvijas universitātes gadasvētkos: priekšā no kreisās — seniors R. Bērziņš un viesis no Toronto prof. V. Burkēvics; otrā rindā — viceseniors G. Liepiņš, oldermanis E. Aukmanis un sekretārs H. Blaubergs.

Foto: F. Arnds

LONDONA

◉ Korporāciju kopas Londonā rīkotie Latvijas universitātes 46. gadasvētki bija pulcinājuši jo kuplu apmeklētāju skaitu gan no pašas Londonas, gan arī Niagaras, Toronto, Hamiltonas, Sarnijas un Kičeneras. Aktu atklājot kopas seniors R. Bērziņš apradīja LU un citu augstāko mācības iestāžu nozīmi Latvijas valsts un tautas dzīvē, aicināja turēt svētu LU garu un tradicijas, ieaudzinot tās jaunajā paaudzē, kas tās kādreiz pārvestu atpakaļ mūsu Alma Mater. Pēc uzrunas visi vienojās tautas lūgšanā. Svētku runu „Latvijas universitāte baltās un nebaltās dienās" teica bijušais rektors prof. V. Burkēvics, kas pats ir izaudzis līdz ar Latvijas universitāti. Viņš interesantā stāstījumā atmiņās aizveda klausītājus atpakaļ uz universitātes sākuma laiku, kuŗā bija jāpārvar daudz grūtību, kad trūka kā mācības spēku, tā mācības līdzekļu. Jo spilgti un gleznaini runātājs attēloja LU darbību krievu un vācu okupācijas laikā, norādot, ka pirmā okupācijā nebija iespējams par kaut ko debatēt, bet vajadzēja tikai krievu pavēles izpildīt. Otrā okupācijā bija iespējams par idejām un principiem debatēt un bieži gūt arī uzvaru. Svētku runai sekoja dziesma „Gaudeamus."

Aktu pabeidzot, oldermanis E. Aukmanis pateicās runātājam, pasniedzot profesora dzīvesbiedrei rozes. Tāpat oldermanis pateicās visiem viesiem, izsakot gandarījumu, ka to vidū redzams jo kupls skaits jauniešu — gan studentu, gan arī jau studijas beigušo.

R. B.

Vīnogu festivāls Sv. Katrīnās

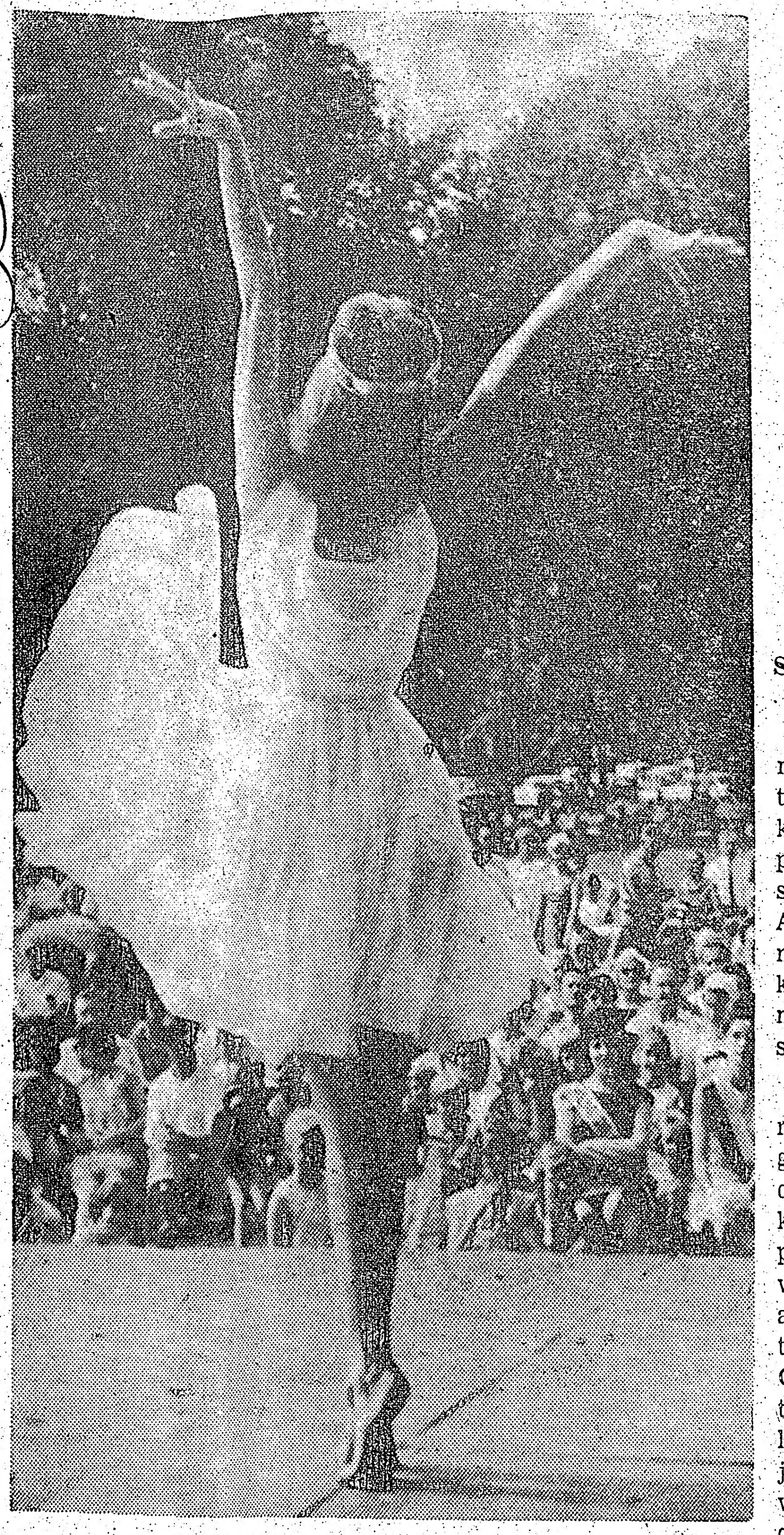

Sv. Katrīnās notikušajos vīna svētkos 18 gadu vecā Maruta Viļumsone dejo „Melancholisko valsi."

Foto: Dick Fitley, „The St. Catharines Standard"

Sv. Katrīnu vanadžu kopas izraudzītā kandidāte vīna karalienes godam — Inese Vērdiņa — lielajā parādes braucienā.

Sv. Katrīnas pamatoti apzīmētas par dārzu pilsētu, jo to no visām pusēm apņem vīnogu, firziķu, ķiršu, bumbieŗu, plūmju un ābolu lauki. Tādēļ jau sen kļuvis par tradiciju septembrī rīkot plašu vīnogu festivālu, kas ilgst vairāk par nedēļu un kuŗa ietvaros notiek daudz dažādu sarīkojumu, sākot ar etnisko grupu nacionāliem priekšnesumiem, vīna karaļa, karalienes un princešu vēlēšanām un beidzot ar grandiozu svētku gājienu cauri visai pilsētai.

Šogad, pateicoties vietējo vanadžu priekšnieces L. Albertiņas enerģiskajai rīcībai, Sv. Katrīnu vīnogu festivālā piedalījās arī latvieši kā etniska grupa. Tautību festivālā 19. septembrī, kas notika brīvā dabā pilsētas parkā, no latviešu puses piedalījās vanadžu kopas ansamblis Senatne ar dziesmām, Maruta Viļumsone ar baleta priekšnesumiem, Vija France ar klavieŗu solo un vietējās latviešu skolas deju grupa ar tautas dejām.

Pārstāvēt latviešus vīna karalienes vēlēšanās vanadžu kopa bija izraudzījusi Inesi Vērdiņu, kuŗai par karalienes godu nācās sacensties ar 12 sāncensēm. Šī gada karalienes kroni piešķīra 23. septembŗa vakarā Prudhommes Garden Centre viesnīcā, kur vienlaicīgi izraudzīja arī vīna karali. Inese Vērdiņa izpelnījās siltas simpatijas, bet ar tām vien karalienes godam nepietika, jo pārējās konkurentes bija tikpat simpatiskas, daiļas un piemīlīgas. Ar viņas kandidātes debiju tomēr pietika, lai festivāla rīcības komiteja piešķirtu vaļēju automašīnu, kuŗā viņai piedalīties svētku nobeiguma parādē.

Festivāla kulminācijas punkts neapšaubāmi bija lielais svētku gājiens 25. septembrī, kuŗā piedalījās organizācijas, rūpnīcas, kaŗa veterāni un etniskās grupas, kopā veidojot 104 atsevišķas vienības, ieskaitot orķestrus un ap 800 majorešu (šai kontinentā tik iecienītās parāžu meitenes). Gājiena laikā darbojās speciāla tiesnešu kollēģija, lai izvērtētu labākos orķestrus, lieliskāko majorešu grupu, teicamāko gājiena vienību un labāk izveidoto un dekorēto, t. i. īpatāk izteikto kādas organizācijas vai rūpnīcas autoplatformu. Gājienā piedalījās arī DV nodaļa, gan ne tieši kā organizācija, bet kā latviešu tautas reprezentanti citu tautu vidū. Sv. Katrīnas latviešu saime ir par mazu, lai varētu sagatavot raksturīgu autoplatformu, kas mūsu tautas daudzināšanai gan būtu ļoti nozīmīgi. Būtu jauki, ja turpmākajos gados, kad Sv. Katrīnās atkal notiks iespaidīgais un košais vīnogu festivāla gājiens, kāds latviešu uzņēmējs, kaut arī no citas pilsētas, būtu piepalīdzīgs raksturīgas autoplatformas izveidošanā arī latviešiem. Šoreiz nācās apmierināties ar svētku rīcības komitejas piešķirto vaļējo automašīnu, kuŗā sēdēja latviešu vīna karalienes goda kandidāte Inese Vērdiņa. Aiz mašīnas, kas bija greznota ar Latvijas nacionālajām krāsām, sekoja tautiešu grupa tautas tērpos. Mazliet jānožēlo, ka tautiešu skaits gājienā nebija tik liels, kā varētu būt, jo tā mēs spētu labāk sevi parādīt kā nāciju.

Kā jau minēts, latviešu piedalīšanos organizēja un visu vajadzīgo svētku rīcības komitējā izkārtoja L. Albertiņa, bet atzinība pienākas arī I. Ķīpim par latviešiem piešķirtā auto dekorēšanu un H. Šternbergam par priekšzīmīgi noorganizētās un vadītās latviešu skolas deju grupas priekšnesumiem, tāpat visiem tautiešiem, kas paši piedalījās vai vismaz sekmēja latviešu uzstāšanos šajā vīnogu festivālā.

P. V.

170 College St., Toronto.
WA 1-3924.
OPTIKIS LUNSKY

Latviešu biedrība Kičenerā jubilāre

Kičeneras - Voterlū latviešu biedrība 25. septembrī atskatījās uz 15 pastāvēšanas un darba gadiem.

Biedrības priekšnieks Dr. J. Krūmiņš, sveicot ap 100 svinību dalībnieku, īsumā atskatījās uz 15 gados paveikto un aicināja nepagurt turpmākajās gaitās. Ar piecelšanos un klusuma brīdi visi godināja veļu pulkam piepulcētos — pirmo valdes priekšsēdi Albertu Rudusānu u.c. organizācijas locekļus. Sekoja Latvijas himna.

Uzrunājot svētku viesus, Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons cildināja jubilāres labos mērķus un draudzīgo garu, kas pavadījis biedrību 15 gadu gaitās. Kičeneras - Voterlū latvieši, apvienojoties un neaizmirstot kopējās nacionālās intereses, ir ievērojami pakalpojuši mūsu kopības idejai, jo tikai vienots un saskaņots darbs mūs novedīs pie gala mērķa — Latvijas brīvības. Uzrunas turpinājumā konsuls veltīja atzinīgus vārdus mūsu sadarbībai plašākā mērogā, mūsu centrālajai pārstāvībai, DV darbam, Brīvās pasaules latviešu apvienībai u. c. Konsuls sirsnīgi aicināja tautiešus nepagurt un nezaudēt cerības.

LNAK sveicienus jubilārei nodeva valdes priekšsēdis J. Niedra. Savā uzrunā viņš sevišķi uzsvēra sadarbības un nešaubīgas ticības nozīmi mērķu sasniegšanā. Ja visi brīvās pasaules latvieši cieši sasniegsies rokās, pat visstiprākajam pretspēkam būs jāpadodas. Nekas zem šīs saules nav mūžīgs, — kādreiz necerēti ātri sabrūk pat šķietami stipras varmācības celtnes. Visi laipni aicināti kopējā darbā, — jo tas ir mūsu pienākums un uzdevums, uz to raugās daudz cietusī dzimtene, un cītīgi vēro arī naidnieks.

Sekoja DV vietējās nodaļas priekšnieka J. Dundura apsveikums un dāvana — latvisks svečturis. Vietējās latviešu ev.-lut. draudzes pārstāvis J. Cers apsveica ar latvisku vāzi, krāšņiem ziediem un draudzīgiem vārdiem.

Māksliniecisku programmu sniedza vijolnieks V. Lasmanis un komponists J. Norvilis. Azaidam sekoja saviesīga dzīve.

Nākošās dienas rītā Latvijas konsuls V. Tomsons, LNAK priekšsēdis J. Niedra un Latviešu biedrības priekšnieks Dr. J. Krūmiņš nolika ziedus uz pirmā valdes priekšsēža Alberta Rudusāna kapa, godinot viņa piemiņu un labi ievadīto latviskās kopības darbu.

Sirma makšķernieka lielais loms

Makšķerēšanas sezonai beidzoties, gaŗajos rudens un ziemas vakaros atdzīvojas makšķernieku stāsti, kas vairāk vai mazāk patiesi, parasti mazliet pārspīlēti: vienā reizē saķerto zivju skaits kļūst lielāks, apmēri dižāki, cīņa ar ūdens milzeņiem sīvāka . . .

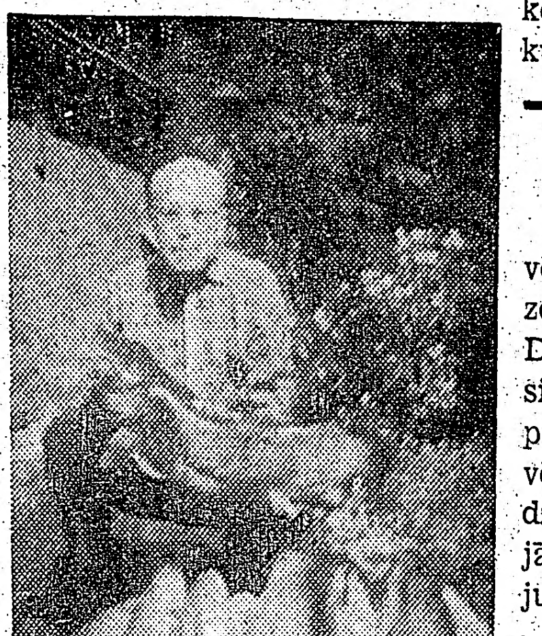

Klaudijs Treilons ar savu lomu.

Šoreiz tomēr ziņojums par patiesu sirma latviešu makšķernieka lielo lomu. Torontietis Klaudijs Treilons gan nesastāv nevienā makšķernieku klubā, bet atzīst sevi par nenogurstošu makšķerētāju un vienmēr sastopams gan pie tuviem, gan tāliem ūdeņiem. Savā 75 gadu gaŗajā mūžā viņš ar spiningu izvilcis prāvas līdakas un citas „kārtīgas" zivis. Tā pirms pāris gadiem viņš Alberta kampā pie Napanejas noķēris vairākus 2½—3 mārc. smagus zušus un pirmoreiz 17½ mārc. čenelketu (Latvijā pazīstamajam samam līdzīga zivs).

Šāgada septembrī Trentona kanālī pie Kempbelfordas K. Treilons, makšķerējot kopā ar dzīvesbiedri, guva patiesi lielu lomu, noķeŗot 7 čenelketus 59 mārc. kopsvarā. Lielākais bijis viņa dzīvesbiedres izvilktais eksemplārs: 30 collu gaŗš un 22 mārc. smags.

Mūsu līdzstrādniekam Klaudijs Treilons paskaidroja: „Čenelkets ir zivs ar savādu raksturu. Līdakas, melnie asaŗi, pikreļi (sandarts) un citas ir ausīgas zivis, ja tā var teikt, un ātri nogurst, bet čenelkets cīņu tik ātri neuzdod: šī zivs kā zemūdene dodas vienā virzienā — dzelmē, ir nedomājot mainīt savu kursu . . . Tas jāpanāk makšķerētājam. Šīs zivis uzturas dziļākos ūdeņos, kur stiprāka straume, un pieskaitāmas pie t. s. nakts klaidoņiem. Augusts, septembris un oktobris parasti ir rekordu mēneši čenelketu ķeršanā. Sevišķi labi panākumi gūstami siltās naktīs."

ZOSS PAR 70 DOLARIEM!

Šķiet veikalā ieejot, neviena vērīga namamāte vai pircējs par zosi labprāt nemaksātu 70 dol. Dažreiz tomēr gadās, ka par zosi vai pat „mazciltīgāku" putnu, pieņemsim, pīli, jāsamaksā pat vēl vairāk, kā nereti esam piedzīvojuši ar dzīvajām vai ceptajām „preses pīlēm". Šādos gadījumos gan maksātāji ir vairāki — izsoles dalībnieki.

Abiem minētajiem putniem vērtība kļūst pavisam cita, ja tie ir medību trofejas. Tā notika arī ar latviešu mednieku grupu, — Dr. P. Bārdiņu, A. Kristapsonu, G. Briedīti un J. Atkauķi, kas noraidīja veikalos sludinātos gardumus un labprātīgi devās uz Kanadas ziemeļiem, lai tiktu ne vien pie zoss cepeša, bet reizē gūtu arī īstus mednieku pārdzīvojumus. Nobraukuši līdz Timminsai, mednieku „kvartets" pārsēdās lidmašīnā, kas viņus nogādāja speciālā mednieku nometnē pie Džēmsa ezera, kur mēdz uzturēties baltās un zilās zosis. Medību likums nosaka, ka katrs mednieks drīkst nošaut 10 zosu, neatkarīgi no medībās pavadītā laika. Mūsu tautieši nepilnās 3 dienās pieveica kopā 18 stalto putnu, pie kam veiksmīgākie izrādījās A. Kristapsons un G. Briedītis. Šīs medības, neieskaitot kopējo autobraucienu līdz Timminsai, katram izmaksāja 311 dol. Ja nu kādam patika nodarboties ar matemātiku, tad izrēķināms, ka viens zoss cepetis izmaksā vismaz 70 dolaru.

Pašreiz medniekus reti varam sastapt mājās, jo brīvajiem brīžiem tagad likums nodod zosis un pīles, bet ātri tuvojas arī iecienītais iršu medību laiks.

R. N.

Kanadas latviešu skautu jendas sezonas nobeiguma sarīkojums „Ērgļu ligzdā" pie Orandžviles. Augšējā uzņēmumā — 72. Rīgas vienības mazskauti uguns līnijā šaušanas sacensībās. Uzņēmumā pa labi — riteņbraukšanas sacensībās mazskautiem sekmīgi piedalījās 19. Tērvetes vienības dalībnieki Tālivaldis Kivlenieks (pa kreisi) un Viktors Vasarājs.

Foto: V. Cinis

---

800 dol. palīd
un kultūra

LNAK valdes priekšsēža vietnieks Vilis Uiska pēc pavasarī pārciestās sirdslēkmes tagad atveseļojies un atgriezies sabiedriskajā darbā. Pēc slimības viņš pirmoreiz piedalījās LNAK 29. septembŗa valdes sēdē, kuŗā pārrunāja latviešu viedokli priekšāstāvošajās Kanadas federālajās vēlēšanās. Valde paliek pie agrākā uzskata, ka LNAK kā nepolitiska organizācija nenostājas nevienas partijas pusē, bet aicina visus latviešus individuāli balsot par tiem kandidātiem, kas izprot un atbalsta mūsu nacionālos centienus un cīņu pret komūnismu.

Valdes priekšsēdis J. Niedra savā ziņojumā pakavējās pie LNAK darba, kas mūsu laikrakstā jau apskatīts 2. oktobŗa numurā.

Pēc iepriekšējo gadu parauga nolēma rīkot vispārēju pieņemšanu, sakarā ar mūsu valstssvētku atceri. Šogad pieņemšana paredzēta 19. novembrī, plkst. 3 vakarā Latviešu namā, tajā piedalīsies arī BPLAs un ALAs priekš-

sēdis prof. P.
20. novembrī sv
des sēdē.
Sakarā ar D
darbības atcer
Raiņa „Zelta z
ma DV teātri
dol., reizē aic
zācijas un at
atbalstīt izrād
Uz okupēto
dāvanu saiņus,
tībā trim pers
Sibirijas izsūtī
ši cīnījušies
bu un izpelnīj
ŗa ordeni. Ve
Vācijā nosūtīj
Latviešu palīd
150 dol. Lepra
kovskim, kas
cijā, nolēma r
Līdzīgi agrā
Saulainei u. c
100 dol. atb
bērnu vasaras
LNAK pado
ja notiks 16.
no rīta Hami
mā.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES GADA SVĒTKI TORONTO

Latvijas universitātes dibināšanas atceres sarīkojums, kuŗu 3. oktobrī Latviešu namā kopīgi rīkoja visas akadēmiskās organizācijas, bija pulcinājis ap 150 apmeklētāju, to vidū daudzus arī no pašreiz studējošās latviešu jaunatnes. Sarīkojumu vadīja korporāciju kopas seniors A. Rāviņš, bet uzrunu teica LU pēdējais rektors prof. V. Burkēvics. Profesors pakavējās pie universitātes attīstības un norādīja, ka, piemēram, 1930./31. mācību gadā immatrikulēto studentu skaits bijis 8766, kas norāda uz sevišķo tieksmi pēc augstākās izglītības. Sākumā LU bija ideja, tad tā kļuva par īstenību, bet tagad ir atkal tikai ideja. Tādēļ ticēsim stipri un nesaudzīgi, lai šī ideja kļūtu atkal par reālitāti.

Akadēmisko runu teica Dr. arch. E. Janišs par tematu „Automatizācija, māksla un architektūra." Reizē ar straujo technikas attīstību mākslas progress, liekas, ir apstājies un notiek skatīšanās atpakaļ. Mākslā, celtniecībā un līdzīgās nozarēs vērojama dažādu veco stilu kopēšana. Modernais cilvēks pat radījis automātiskās smadzenes, kuŗas apzīmē par kompūteriem. Tie spēj vadīt un korriģēt daudzas ierīces labāk nekā cilvēks, piemēram, lidojumus pasaules telpā. Kompūteri nākotnē varēs radīt pat gatavus celtniecības plānus, mākslas darbus, komponēt mūziku, dzejot u. t. t.

Koncerta daļā piedalījās vijolnieks Imants Ramiņš, brīvmākslinieces Almas Ramiņas pavadījumā atskaņojot Bacha „Ārī-

ju" un J. Kalni
Brīvmākslinie
Strāla - Didric
vieŗu solo —
Bēthovena „S
Pēc kopīgi
deamus" akad
viesiem pulcē
tājiem tējas g
bu laiku ris
pārrunas.

HAM

● Kristaps
un draugu pu
du jubileju.
g. februārī i
tīgais Kalpak
rotas sastāvā
no Airītēm u
līdz Latvijas
nopelniem ja
balvots ar T
1921. gadā de
tā dzīvē jubil
niecībā, vado
Durbē; darbo
biedriskās or
valdības iestā
pirms izceļoš
pilsētas vecāk

LATVIEŠU S

(Pārnesums no 1. lpp.)

sitātē Mičigānā, kur nākotnē paredz salīdzinājumos ietvert latviešu valodu. Kursi notiek Mineapolē. Lielākas izredzes ir Grand Rapidos, kur lieti [illegible] virzīt uz priekšu jaunatnes pulciņš.

Dzīvas pārrunas notika pēc stipendiju fonda priekšsēža Friča Bērziņa ziņojuma. Pateicoties tautiešu atsaucībai, fonda darbība bijusi pietiekoši plaša. ASV kapitāls sasniedzis $7.600, bet Vācijas nodaļā DM 11.500. Aizdevumi izmaksāti 31 studentam un piešķirtas 2 neatmaksājamas stipendijas. 1800 dol izdoti Vācijas nodaļai. Atmaksas ienāk dzīvi, kaut daži kavējas. Pavisam sti-

pendiju fonds
dentiem, ievē
ja nule jubil
līju uzrāda 76
LSCS prezid
stādija vairāk
kā 17. prezid
tas kandid
tība Rūtu P
priekšsēdi M
balvu, Astra Lind
Mārtiņš Zandt
ku; kandidā
Kā visām
jām „sāpju b
LSCS kongres
grozījumiem

Latviešu studentu centrālās savienības 17.
līdz nule notikušajam LSCS kongresam Kivlenie
Gundega Michele un Izolde Zīvere; trūkst D

800 dol. palīdzībai un kultūrai

LNAK valdes priekšsēža vietnieks Vilis Uiska pēc pavasarī pārciestās sirdslēkmes tagad atveseļojies un atgriezies sabiedriskajā darbā. Pēc slimības viņš pirmoreiz piedalījās LNAK 29. septembra valdes sēdē, kurā pārrunāja latviešu viedokli priekšā stāvošajās Kanadas federālajās vēlēšanās. Valde paliek pie agrākā uzskata, ka LNAK kā nepolitiska organizācija nenostājas nevienas partijas pusē, bet aicina visus latviešus individuāli balsot par tiem kandidātiem, kas izprot un atbalsta mūsu nacionālos centienus un cīņu pret komūnismu.

Valdes priekšsēdis J. Niedra savā ziņojumā pakavējās pie LNAK darba, kas mūsu laikrakstā jau apskatīts 2. oktobra numurā.

Pēc iepriekšējo gadu parauga nolēma rīkot vispārēju pieņemšanu, sakarā ar mūsu valstssvētku atceri. Šogad pieņemšana paredzēta 19. novembrī plkst. 8 vakarā Latviešu namā, tajā piedalīsies arī BPLAs un ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš, tāpat arī 20. novembrī svinīgajā LNAK valdes sēdē.

Sakarā ar DV teātra 15 gadu darbības atceri un sagatavoto Raiņa „Zelta zirgs" izrādi, nolēma DV teātri atbalstīt ar 100 dol., reizē aicinot visas organizācijas un atsevišķus tautiešus atbalstīt izrādes labo izdošanos.

Uz okupēto Latviju nosūtīs 3 dāvanu saiņus, katru 100 dol. vērtībā trim personām, kas bijušas Sibirijas izsūtījumā, kā kalpakieši cīnījušies par Latvijas brīvību un izpelnījušies Lāčplēša kaŗa ordeni. Veco ļaužu atbalstam Vācijā nosūtīja 80 dol., bet caur Latviešu palīdzības fondu Vācijā 150 dol. Lepras slimajam J. Valkovskim, kas pašreiz uzturas Vācijā, nolēma nosūtīt 80 dol.

Līdzīgi agrākiem piešķīrumiem Saulainei u. c., šoreiz nolēma ar 100 dol. atbalstīt Sidrabenes bērnu vasaras nometni.

LNAK padomes ārkārtas sesija notiks 16. oktobrī, plkst. 10 no rīta Hamiltonas Latviešu namā.

R. N.

Latviešu nams Indianapolē

Pavadot atvaļinājumu pie tautiešiem ASV vidienes latviešu centros, bija izdevība iepazīties arī ar Indianapoles rosmi, sevišķi sabiedriska nama pasākumā. Šai Indianas pavalsts pilsētā trimdas gaitas vada 1300—1400 tautiešu. Te pastāv divas latviešu ev.-luteriskās un viena katoļu draudze, darbojas sestdienas skola, teātris, tautas deju kopa, DV apvienība, Latviešu biedrība, Akadēmiskā kopa u. c. mazākas sabiedriskas vienības. Bet, liekas, pāri visam sabiedriskās dzīves aktīvitātē pašreiz jāierindo Latviešu sabiedriskais centrs, kas apvieno ap 250 dalības zīmju turētāju un ir bezpeļņas organizācija, kuŗa apvieno sevī draudzes un sabiedriskās organizācijas, tāpat privātpersonas, kas iegādājušās 100 dol. dalības zīmes. To vērtība ir neatmaksājama. Centra darbu vada dalības zīmju turētāju izraudzīta padome, kuŗas priekšsēdis ir pazīstamais jaunatnes darbinieks, bij. ALAs vicepriekšsēdis un Indianapoles dziesmu svētku rīcības komitejas pr-dis K. Sventeckis.

Pirms apm. diviem gadiem centrs pilsētas ziemeļrietumu daļā iegādājās 7 akru zemesgabalu par 7000 dol. Tā vērtība tagad jau stipri pieaugusi. Ir pagūts iekārtot sporta laukumu, ko izmanto arī volejbola spēlēm, tāpat arī šautuvi, kas īpaši noder DV lokālajām šaušanas sacensībām, bet arī meistarsacīkstēm ASV mērogā. Iecerēts iekārtot peldbaseinu, bet pašreiz liela rosme vērojama sab. ēkas celšanas darbā. Kad tur ierados kādas piektdienas pievakarē, par spīti lielajai tveicei, pie celtnes apjumšanas rosīgi strādāja ap 12 talcinieku. Vienstāvu ēka ir 42 X 80 pēdu liela, būvēta no cementa blokiem. Būvdarbi uzsākti šai pavasarī, tos veic talcinieku spēkiem, izņemot speciāldarbus. Darbus cer pabeigt pavēlā rudenī. Bez sarīkojumu zāles, kas spēs uzņemt vairāk par 200 personu, ēkā ieplānota arī skatuve, kluba telpas un virtuve. Māja labi pakalpos sabiedrisko organizāciju vajadzībām un mazāka veida sarīkojumiem. Jo īpaši nozīmīga tā būs latviešu sestdienas skolai un jaunatnes nodarbībām. Pēc ēkas izbūves tās vērtību varētu rēķināt 20.000—25,000 dol.

Pēc šīs ēkas pabeigšanas, padomā ir celt blakus otru namu ar vairāk par 450 vietu zāli un skatuvi, kas galvenokārt nepieciešama lielākiem sarīkojumiem. Kā izteicās centra padomes pr-dis K. Sventeckis, talcinieku atsaucība ir laba, pakāpeniski pieaug arī dalības zīmju iegādātāju skaits. Ja pirmajā laikā, likās, pasākuma īstenošanai nebija īstas ticības, tagad sabiedrības interese un atbalsts aug augumā. Daudz pūļu pielicis arī būvdarbu vadītājs inž. R. Rubulis.

Vērojot Indianapoles latviešu rosmi nama pasākuma sekmēšanā, rodas pārliecība, ka dažu gadu laikā šejienes latviešu sabiedriskās dzīves pasākumi notiks tikai pašu namos. Tā ir laba priekšzīme daudziem citiem latviešu centriem.

O. K.

Marta Tomiņa beigusi Voterlū universitāti ar BA gradu angļu literātūrā un turpinās studijas Western universitātē Londonā maģistres grada iegūšanai, kam viņa saņēmusi 2000 dol. stipendiju. Marta Tomiņa pieder LK SA Dzintars saimei.

LATVIJAS UNIVERSITĀTES GADA SVĒTKI TORONTO

Latvijas universitātes dibināšanas atceres sarīkojums, kuŗu 3. oktobrī Latviešu namā kopīgi rīkoja visas akadēmiskās organizācijas, bija pulcinājis ap 150 apmeklētāju, to vidū daudzus arī no pašreiz studējošās latviešu jaunatnes. Sarīkojumu vadīja korporāciju kopas seniors A. Rāviņš, bet uzrunu teica LU pēdējais rektors prof. V. Burkēvics. Profesors pakavējās pie universitātes attīstības un norādīja, ka, piemēram, 1930./31. mācību gadā immatrikulēto studentu skaits bijis 8766, kas norāda uz sevišķo tieksmi pēc augstākās izglītības. Sākumā LU bija ideja, tad tā kļuva par īstenību, bet tagad ir atkal tikai ideja. Tādēļ ticēsim stipri un nesaudzīgi, lai šī ideja kļūtu atkal par reālitāti.

Akadēmisko runu teica Dr. arch. E. Janišs par tematu „Automatizācija, māksla un architektūra." Reizē ar straujo technikas attīstību mākslas progress, liekas, ir apstājies un notiek skatīšanās atpakaļ. Mākslā, celtniecībā un līdzīgās nozarēs vērojama dažādu veco stilu kopēšana. Modernais cilvēks pat radījis automātiskās smadzenes, kuras apzīmē par kompūteriem. Tie spēj vadīt un korriģēt daudzas ierīces labāk nekā cilvēks, piemēram, lidojumus pasaules telpā. Kompūteri nākotnē varēs radīt pat gatavus celtniecības plānus, mākslas darbus, komponēt mūziku, dzejot u. t. t.

Koncerta daļā piedalījās vijolnieks Imants Ramiņš, brīvmākslinieces Almas Ramiņas pavadījumā atskaņojot Bacha „Āriju" un J. Kalniņa „Kluso stundu". Brīvmāksliniece - pianiste Ilze Štrāla - Didrichsone sniedza klavieru solo — Bacha „Prelūdi" un Bēthovena „Sonāti op. 57."

Pēc kopīgi nodziedātās „Gaudeamus" akadēmiskā saime ar viesiem pulcējās pie dāmu klātājiem tējas galdiem, kur vēl labu laiku risinājās draudzīgas pārrunas.

R. N.

KANADĀ

HAMILTONA

◉ Kristaps Leja 2. oktobrī radu un draugu pulkā atzīmēja 70 gadu jubileju. Dzimis Durbē, 1919. g. februārī iestājies kā brīvprātīgais Kalpaka bataljonā. Cēsu rotas sastāvā piedalījies kaujās no Airītēm un Lēnām pie Ventas līdz Latvijas atbrīvošanai, par nopelniem jaunās valsts labā apbalvots ar Trijzvaigžņu ordeni, 1921. gadā demobilizējies. Privātā dzīvē jubilārs darbojies dārzniecībā, vadot savu dārzniecību Durbē; darbojies arī daudzās sabiedriskās organizācijās un pašvaldības iestādēs. Pēdējā gadā pirms izceļošanas bijis Durbes pilsētas vecākais. No 1922.—1944. g. bijis kasieris Durbes ev.-lut. draudzes valdē. Tāpat vairāk nekā 20 gadu bijis Durbes brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrības valdes loceklis un kasieris. Izpildījis vairākus gadus Aisteres piensaimniecības biedrības kasieŗa pienākumus; tāpat darbojies Durbes krājaizdevu sabiedrības valdē, aizsargu organizācijā un dārzkopības biedrībā. Bijis arī rosīgs Durbes teātŗa trupas dalībnieks. Trimdā devies 1944. g. oktobrī uz Vāciju, kopš 1950. g. jūlija dzīvojis ASV, bet 1965. g. aprīlī pārcēlies uz dzīvi pie meitas Hamiltonā. Klusais un nosvērtais kalpakietis nekad nav mīlējis dzīvē ārišķības un frazainības, bet nešaubīgi tic otrai Latvijas republikai.

◉ Latviešu strēlnieku pulku dalībnieks Francis Zarāns 4. oktobrī atskatījās uz nostaigātiem 70 gadiem. Dzimis Jasmuižas pagastā kā lauksaimnieka dēls, 1915. gadā iesaukts cara armijā un iedalīts Sibirijas strēlnieku 13. rezerves bataljonā Ačinskā, bet novembrī pieteicies latviešu strēlnieku bataljonā un iestājies 8. Valmieras bataljona izlūku komandā. Kauju norise F. Zarānu ved cauri 1916. gada marta kaujām pie Ķekavas, viņš turpināja piedalīties visās sava pulka kaujās, veica neskaitāmus izlūku gājienus, 1916. gadā pie Smārdes bija vienīgais, kas atgriezās no 17 izlūkiem. Par piedalīšanos Ziemsvētku kaujās pie Ložmetēju kalna viņu apbalvoja ar Svētā Jura krusta IV šķiru. Pēc kaŗa beigām Zarāns atgriezās tēva mājās, bet drīz pārcēlās uz Rīgu, kur ierīkoja drēbnieku darbnīcu, to pakāpeniski paplašināja par uzņēmumu ar palīgiem. 1944. gadā devās ar ģimeni trimdā uz Vāciju, 1949. gadā izceļoja uz Kanadu,

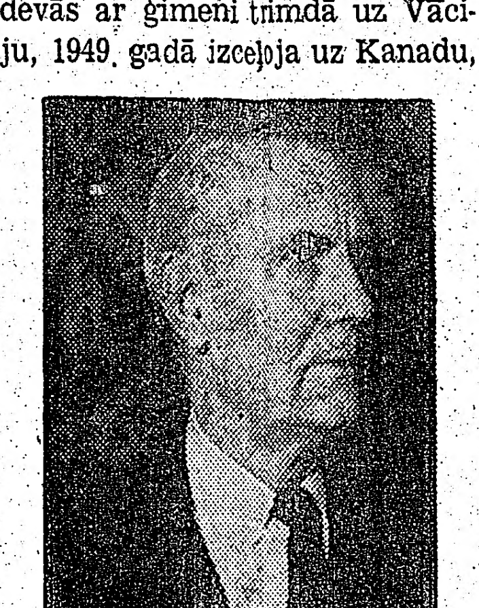

— vispirms Kornvallā, tad Hamiltonā. Jubilārs ir aktīvs sabiedriskajā darbā, biedrs Daugavas Vanagos, Hamilt. strēlnieku kopā, Latviešu biedrībā u. c. Vaļas brīžos viņam patīk pamakšķerēt, pastaigāties un pafotografēt, kā arī apciemot kādu no saviem astoņiem mazbērniem.

V. V.

TORONTO

◉ Aizvadītās nedēļas nogalē Toronto ciemojās Austrālijas DV darbinieks Laimons Blūmfelds ar dzīvesbiedri no Pertas, kur viņš vada elektrības installācijas uzņēmumu. Austrālijas ciemiņi pasaules apceļojumā atrodas jau kopš maija un Amerikas kontinentā ieradās no Eiropas. Torontō viņi ieradās no Ņujorkas, kur atgriezīsies pēc vairākām dienām, lai apceļotu ASV. Austrālijā viņi domā atgriezties ap Ziemsvētku laiku. Ciemiņi piedalījās piektdienas studentu sarīkojumā un sestdien noskatījās Vašingtonas teātŗa ansambļa izrādi. Viņi apmeklēja arī Saulaini un iepazinās ar tās jaunceltni, īpašu atzinību izsakot par Kritušo kaŗavīru pieminekli. Viņi apskatīja arī Sv. Jāņa draudzes jauncelto dievnamu, kā arī Latviešu un DV namu.

O. K.

ROLPTONA

◉ Rolptonā, Ontario, 22. septembrī 58 gadu vecumā miris Pēteris Medenis, kas Kanadā iecelōja 1949. gadā un sāka strādāt lielās Haidro spēkstacijas būvdarbos. Rolptona tai laikā bija rosīgs latviešu centrs, kas vēlāk iemantoja „Zvirbuļkalna" apzīmējumu. Še daudzi latvieši sāka savas iceļotāju gaitas, bet pēc nokalpotā līguma gada pārcēlās uz pilsētām. P. Medeni kā dabas skaistuma cienītāju un makšķernieku klusā dzīve mazajā ciemā apmierināja, viņš iepirka savu māju un turpināja darbu izbūvētajā spēkstacijā gan noliktavā, gan par dārznieku. Jau skolas gaitās Lazdonā modinātā mīlestība pret latviešu daiļliterātūru P. Medeni pavadīja visu mūžu, un viņš kļuva par vienu no retajiem latviešiem, kas jau tūlīt pēc ieceļošanas Kanadā izdeva prāvas summas, iegādājoties visas iznākušās latviešu grāmatas un abonējot vairākus laikrakstus. Viņa mājā tautieši bieži iegriezās izlasīt laikrakstu vai patapināt jaunākās grāmatas, kas ar laiku izveidoja ievērības cienīgu bibliotēku. Kad aizgājēju 25.septembrī no Rolptonas baznīciņas izvadīja uz 15 jūdžu attālajiem Čokriveras kapiem, pavadītāju pulkā bez dzīvesbiedres Emīlijas un meitas Māras bija arī draugi no Toronto, Niagaras, Hamiltonas un Sādberijas.

J. L.

Britu laikraksts par Gunša Zariņa nāvi

Anglijas laikraksts „Tooting and Balham Gazette" 17. septembra numurā 1. lappusē ar lielu virsrakstu „Upper Tooting Hanging Tragedy" sniedzis ziņu par Latvijas okupantiem draudzīgā rakstnieka Gunša Zariņa pēkšņo nāvi, par kuŗu LA jau īsumā ziņoja.

Britu laikraksts norāda, ka 39 gadus vecais latviešu rakstnieks, kas strādājis par slimo kopēju, periodiski cietis no depresijas. Viņa dzīvesbiedre Monika norādījusi, ka reizēm viņš arī nodevies alkoholam un jau agrāk divas reizes mēģinājis izdarīt pašnāvību, — pirmo reizi ar miega zālēm, bet šāgada maijā ar pakāršanos. Guntis Zariņš arī esot ārstējies nervu slimnīcā.

Nelaimes dienā G. Zariņa sievasmāte Marija Majora, pēc britu laikraksta ziņām, apmeklējusi znotu, bet, atrodot guļamistabas durvis aizslēgtas, nodomājusi, ka viņš vēl guļ. Tikai vēlāk, kad Zariņu vecākais dēls atgriezies no skolas, traģēdija atklājusies. Izsauktais ārsts Dr. Roberts Tīrs konstatējis pašnāvību pakaroties un atzinis, ka nāves brīdī rakstnieks atradies manāmā alkohola iespaidā.

Guntis Zariņš apbedīts Brukvudas kapu latviešu nodalījumā Londonā.

✫ Zviedrijas latviešu sabiedriskā darbiniece Vija Pole, kas sacēla kājās zviedru policiju un presi ar Chruščova vizītes laikā Stokholmas ielās vaļā palaistu sivēnu, Oldenburgā, Vācijā, salaulāta ar Zviedrijas latviešu centrālās padomes valdes priekšsēdi Imantu Freimani. Jauno pāri Omštedas baznīcā salaulājis māc. J. Pīpe, ērģeles spēlējis komp. Andris Vītoliņš. Kāzu viesu vidū bijuši arī pulkveži K. Lobe un V. Janums.

✫ Oktobrī Kanadā uz dzīvi apmesties ieradīsies sabiedriskais darbinieks J. Griestiņš no Anglijas. Viņš ilgus gadus bijis Lesteras latviešu skolas pārzinis un aizvien aktīvi piedalījies latviešu sabiedriskajā dzīvē, vai tas būtu bijis korī, vai drāmas ansamblī, vai arī deviņus gadus darbojoties DVF valdē.

LATVIEŠU STUDENTU ...

(Pārnesums no 1. lpp.)

sitātē Mičigenā, kur nākotnē paredz salīdzinājumos ietvert latviešu valodu. Kursi notiek Mineapolē. Lielākas izredzes ir Grand Rapidos, kur lietu varētu labi virzīt uz priekšu jaunatnes pulciņš.

Dzīvas pārrunas notika pēc stipendiju fonda priekšsēža Friča Bērziņa ziņojuma. Pateicoties tautiešu atsaucībai, fonda darbība bijusi pietiekoši dzīva. ASV kapitāls sasniedzis $7.600, bet Vācijas nodaļā DM 11.500. Aizdevumi izmaksāti 31 studentam un piešķirtas 2 neatmaksājamas stipendijas. 1800 dol izdoti Vācijas nodaļai. Atmaksas ienāk dzīvi, kaut daži kavējas. Pavisam stipendiju fonds palīdzējis 180 studentiem, ievērojot studiju sekmes un piedalīšanos latviešu sabiedrībā. Fonda bilance uz 1. jūliju uzrāda 7695.74 apgrozījumu.

LSCS prezidija vēlēšanām uzstādīja vairākus kandidātus. Tā kā 17. prezidija priekšniece atteicās kandidēt, nākošajam 18. prezidijam par priekšsēdi ievēlēja Rūtu Priedkalni, par vicepriekšsēdi Māri Mantinieku, bet prezidijā palika Gundega Michele, Astra Linde, Izolde Zīverse, Mārtiņš Zandbergs un Arnis Abakuks; kandidātos Austra Balka.

Kā visām latviešu organizācijām „sāpju bērns" ir statūti, arī LSCS kongress ar dažu pantu grozījumiem nodarbojās gandrīz visu pēcpusdienas cēlienu. Par turpmāko darbību referēja G. Michele. Nodomi plaši un labi domāti, tikai jācenšas tos arī īstenot. Paredzams no stipendiju fonda izsniegt neatmaksājamus pabalstus līdz $1000 par disertāciju, kas publicēta svešvalodā, kuŗas autors ir latvietis un temats par Latvijas zemi un vēsturi.

Kongresa otrā dienā delegāti piedalījās Apvienotās draudzes dievkalpojumā, kuŗu vadīja mācītājs K. Briedis, bet svētrunu teica stud. theol. Arnis Abakuks. Darba sēdes turpinājumā pārrunāja dažādus ieteikumus un ierosinājumus turpmākai darbībai.

J. E.

Latviešu studentu centrālās savienības 17. prezidijs, kas sekmīgi vadīja mūsu studentu darbu līdz nule notikušajam LSCS kongresam Klīvlendā: no kreisās — Paulis Lazda, Ruta Priedkalne, Gundega Michele un Izolde Zīvere; trūkst Daumanta Haznera un Māra Ķirsona.

Foto: P. Blūms

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ŅUJORKA

◉ Latviešu universitātes gadasvētku sarīkojums 25. septembrī Barbizon Plaza viesnīcas telpās bija pulcinājis 53 dalībniekus. akadēmisko runu par tematu „Latvieši tautzinātnisko pētījumu gaismā" teica prof. Dr. P. Starcs. Runā viņš salīdzināja latviešu un vācu inteliģences koeficientu, pierādot, ka latviešiem tas daudz augstāks. Latviešu garaspēju pārbaude izdarīta brīvās Latvijas laikā pie 10.277 pamatskolēniem un 1947. gadā trimdā — pie 1.300 pamatskolniekiem. Apdāvinātākie nāk no augstākas inteliģences un soc. slāņiem, mazāk apdāvinātie no strādniekiem u. c. zemāku profesiju piederīgajiem. Bērnu daudzuma ziņā stāvoklis otrāds: lielākais skaits ir zemākās sociālās šķirās, bet mazākais — augstākās šķirās. Latviešiem tagad vispār vāja vitālitāte, kurpretī 19. gadsimtā tā bija visaugstākā Eiropā. Stāvoklis stipri mainījās pēc 1905. gada revolūcijas. — Sanāksmes dalībniekus rakstiski sveica prof. P. Kundziņš, prof. A. Raisters un māc. R. Zariņš. Koncerta daļā pianiste M. Nāruna atskaņoja J. Vītola „Parafrazi par latviešu tautas dziesmām" un A. Kalniņa „Balādi."

◉ Ņujorkas latviešu luterāņu draudzes Bronksas dāmu komitejas rīkotā Miķeļa tirgū 26. septembrī Arlingtona zālē varēja nogaršot putraimdesas un cūkas šņukuri, medus un sklandu raušus, kaņepju maizes un Jāņu sieru, pupas un zirņus, kā arī citus tautiskus ēdienus un cepumus, piedzeŗot skābputru, miestiņu vai tēju un kafiju. Mazajiem apmeklētājiem bija veiklības stendi, kur varēja trāpīt balonu vai mērķi, bet lielie varēja piedalīties loterijā, apmeklēt daiļamatniecības vai grāmatu stendu un klausīties čigānietes pareģojumus. Tautisko lelli laimēja Aija Spirģe ar vārdu Ilgone. Priekšnesumu daļā Ruta Grundmane-Rudzīte un Adrienna Apsīte-Maļinovska izrādīja Brigaderes ludziņu „Lielais loms", bet tautas deju ansamblis Trejdeksnis Ritas Pētersones klavieru pavadījumā rādīja tautas dejas. Programmu vadīja N. Kalniņš. Tirgu apmeklēja ap 500 personu.

◉ Bronksas rajona nekustama īpašumu fonda loterijas galveno laimestu 1000 dol. valsts ķīlu zīmi laimēja loze Nr. 8594, kuŗas īpašniece ir Olga Zolte Bruklinā. Pusdienu servīzi ar 99 traukiem laimēja Franks Starks Manhatenā, bet putekļu sūcēju A. Strazdiņa, kas savu laimestu ziedoja Jonkeru baznīcai un svētdienas skolai. Tautisku spilvenu laimēja P. Matsons Bronksā, albumu A. Štāls Bronksā, keramikas vāzi A. Harju Bronksā, keramikas augļu trauku H. Tauriņš Rokavejbīčā, kristalla vāzi E. Ulmanis Manhatenā, E. Zālītes gleznu E. Dikmanis Laureltonā un enciklopēdijas 12 grāmatas V. Kabriels Leikmahopakā. Izlozes atlikums nodots Jonkeru baznīcas izdaiļošanai.

Ir

KALAMAZŪ

◉ Latvijas universitātes gadasvētki ar Kalamazū, Grand Rapidu un citu apkārtējo latviešu akadēmiķu un viesu piedalīšanos 25. septembrī Kalamazū Carver Centra zālē atkārtoti iezīmēja pasākto akadēmiķu apvienošanās turpinājumu — sarīkojumus rīkot plašākai apkaimei rotācijas kārtībā dažādās vietās un dot akadēmiskajās runās tematu ar izcila un nacionāla noskaņojuma iezīmi. — Ar sevišķi saistošu, bet neparastu tematu — „Latviešu nacionālās mūzikas problēmas" apm. stundu garā stāstījumā vakara dalībniekus iepazīstināja komp. I. Sakss no Hamiltonas (Kanadas). Runājot par mūsu nacionālo mūziku, viņš galvenokārt pie tās pieskaitīja tautas dziesmas, izceļot to sākumu, virzienus, sasniegumus un pašreizējo stāvokli dzimtenē un brīvajā pasaulē. Referents deva arī izsmeļošu pārskatu par visiem latviešu komponistiem okupētajā Latvijā un trimdas zemēs. Ar dibinātām bažām runātājs pieminēja latviešu tautas dziesmu pārveidošanas akciju okupētajā dzimtenē: „Ne tāpēc, ka tas mūs samulsinātu šeit svešumā, bet tas rada rūpes par mūsu jaunatni Latvijā, kuŗai tīrais un zinātniski pareizais tautas dziesmu pētīšanas darbs netiks attiecīgi formulēts." Priekšnesumu daļā dziedāja tenors P. Lielzuika I. Saksa klavieru pavadījumā un deklamēja R. Mazkrists. Ievada un nobeiguma vārdus teica P. Austriņš.

V. B.

ROČESTRA

◉ Kupli apmeklētajam Pļaujas svētku dievkalpojumam sekoja draudzes vakars, kurā par cienastu bija rūpējušās dāmu komitejas locekles. Notika arī izloze, kuŗai mantas bija ziedojušas A. Aizstrauta, I. Rence, K. Mitenberga, A. Zviedre un dāmu komiteja. Laimētājos bija E. Auzāna (spilvens), A. Aizstrauta (spilvens), J. Mednis (sakņu grozs), I. Serdāns (augļu grozs) un N. Krēsliņa (šķīvis). Greznu ziedu rotu baznīcas altārim bija devuši K. un A. Sarmas.

◉ DV apvienības rīkotās makšķerēšanas sacensības notika 2 grupās. Pieaugušo grupā 1. godalgu ieguva Jānis Vinters, 2. Andrejs Rencis, 3. Dainis Bergmanis. Jauniešu grupā 1. godalga tika Pēterim Vidasam, 2. Andrim Rencim, 3. Ilmāram Vidasam. Par sacensību tiesnesi darbojās Andrejs Rencis.

(Aiza)

DETROITA

◉ Korporāciju kopas un studenšu korporāciju kopas rīkoto Latvijas universitātes 46 gadu dibināšanas atceri 25. septembrī atklāja un vadīja korporāciju kopas seniors māc. V. Līventāls. Pēc māc. J. Sīpola vadītā svētbrīža akadēmisko runu teica prof. N. Rozenauers no Vindzoras universitātes Kanadā par tematu „Salīdzinājums starp Latvijas, Austrālijas un Amerikas universitātēm." Nobeigumā studenšu korporāciju kopas seniore I. Jēkabsone atzina, ka nevar nevērīgi paiet garām gadījumam, kad latviešu jaunatne, šai zemē ieguvusi augstāko izglītību, no savas tautas novēršas. Par to daudz atbildības gulstas arī uz vecākiem pašiem. Aktu beidza visu kopīgi nodziedātais „Gaudeamus igitur". Koncerta daļā piedalījās Astra Kalniņa ar A. Kalniņa „Integer Vitae" (akta daļā), diviem A. Šturma darbiem un Pučini operu ārijām. Sarīkojums beidzās ar tējas vakaru.

◉ Latviešu apvienības Detroitā rīkotajā gleznu izlozē 26. septembrī O. Grundes gleznu laimēja Viktors Šķirmants, P. Kārkliņa gleznu Irma Nagele un J. Zuntaka — Maija Erdmane.

P. Z.

Ar pīpi uz jumta

Tā kā Ņujorkā ir kritisks dzeramā ūdens trūkums, rodas dažādi ierosinājumi, kā to taupīt. Latviete Ruta Mekgvaire ieguvusi 100 dolaru godalgu par priekšlikumu — mazgāt visus bērnus kopīgi vienā vannā. Man arī būtu ieteikumi, ar kuŗiem tomēr nepretendēju uz 100 dolaru godalgu. Tā kā cilvēks nevar iztikt bez dzeršanas, ūdens vietā varētu atrast kādu citu dzeŗamo. Varētu ieteikt augļu sulas, alu vai soda ūdeņus, kas ražoti ārpus Ņujorkas. Vislabākais jau būtu Kanadā ražots viskijs vai latviešos vairāk iecienītā vodka, bet tā daudziem liksies par stipru slāpju remdināšanai. Šāds ieteikums dotu lielākus apgrozījumus Ņujorkas pilsētai un reizē ar to arī lielākus ieņēmumus, kas politiķiem atņemtu rūpes par jauniem nodokļiem. Pilsētai tas būtu labs ieteikums, tomēr ūdens patērētāji sūdzētos, kur rast liekus ieņēmumus rēķinu segšanai.

✫

Ne vienmēr cittautu spriedumi par latviešiem ir tādi, kas mums patiktu. Kādās viesībās sarunā ar somu izcelsmes amerikāņu ārstu gadījās pārrunāt latviešu jautājumu. Ceļojot pa Eiropu, viņš Anglijā kādā enciklopēdijā bija lasījis, ka latvieši esot maza auguma zaglīga tauta ar īsiem kakliem. Viņš par šādu raksturojumu tikai pasmaidījis, jo viņa sieva ir latviete un pašam par latviešiem savs spriedums, bet notikums rāda, ka, gribot vai negribot, ir apraksti, kuŗiem latvieši nevarētu piekrist..

Prāvesta K. A. Birznieka spriedums citāds: latvieši ir bagāti naudām, bet nabagi bērniem. Liekas pareizs spriedums, ko katrs var saprast. Kāds cits ieteic prasīt prof. P. Starcam, kāpēc latvieši ir tik nabadzīgi pieaugumā. Mans spriedums ir, ka latvieši nav lieli sportisti un rekordisti, tāpēc ģimenēs bērnu pulciņš mazs.

Kāds cits spriedums ir, ka latviešu jaunatne negrib pievienoties jaunām atziņām, bet ir kūtri pret līdzšinējo. Liekas, te daudziem būs iebildumi, un ir jāatzīst, ka jaunatnei ir pašai savi uzskati, kas ne katru reizi tādi kā vecākajai paaudzei.

Ezītis

PAAUDŽU ATTIEKSMES

Paaudžu attieksmēs allaž bijušas domstarpības. Citādi tas nemaz nevar būt: dzīvē viss mainās un pārveidojas; vecākā paaudze savā laikā ir izveidojusi un nostabilizējusi zināmu dzīves iekārtu; jaunā paaudze, vērojot to, dažā ziņā ir atradusi kaut ko lietderīgāku, ko centusies reālizēt, bet vecākais dzīvesgājums nav pārliecināts, ka jauninājumi uzlabos dzīves apstākļus. Kādu laiku notiek pārrunas, kamēr noskaidrojas, kam taisnība. Tad notiek izlīgums vai kompromisa vienošanās, un dzīve turpinās parastajā attīstības gultnē, kaut viss vairs nenorit agrāk pierastajā kārtībā. Kāds saimnieks savā pagastā pirmais bija sācis praktizēt dziļaršanu un pārgājis uz daudzlauku sistēmu. Kaimiņ', kas par viņu bija vecāki, uzskatīja, ka viņš, uzgriezdams neauglīgo zemi, vājinot ražas, bet, pavairodams lauku skaitu, samazinot tīrumus un reizē ar to ienākumus. Pagāja daži gadi. Dziļaršana un zemes mēslošana deva labas ražas, pat sausās vasarās dziļāk iemēslotā augsne izturēja sausumu, apmierinoties ar lielām rītu rasām. Pārvēršot nekultivēto zemi tīrumos, daudzlauku sistēmas dēļ tīrumu platība nesamazinājās, bet drīzāk paplašinājās. Nu kaimiņi sāka sekot jaunajam, drošajam saimniekam.

Latvijā domstarpības paaudžu attieksmēs paasinājās marksistu ietekmē, kuŗu idejas piesavinājās galvenokārt jaunākā paaudze. Tā visu dzīves iekārtu centās pārveidot pašos pamatos, ieteicot, piemēram, nacionālizēt privātos īpašumus un tad saimniekot pēc valdības norādījumiem. Vecākā paaudze šiem ieteikumiem nepiekr'ta, jo bez privātās iniciātīvas saimniecība nevarot plaukt. Šīm domām piekrita latviešu tautas vairākums, kā pēc ne krievu laikos, nedz Latvijas brīvvalstī tādas pārmaiņas nenotika. Tās latviešu tautai uzspieda Pad. savienība, okupējot mūsu valsti. Tautas nostāja šai ziņā ir attaisnojusies: kolchozu saimniecības nīkuļo, un okupētās Latvijas dzīves attīstībā grūti saskatīt tādus panākumus, kādi bija Latvijas demokratiskajā republikā.

Minētie divi piemēri rāda, kā var nokārtoties paaudžu attieksmes. Pirmajā piemērā jaunās paaudzes ierosinājums noskaidrojās kā pozitīvs solis saimniecības augšupejā, neskaŗot tautas dzīves pamatus. Tos apdraudēja otra piemēra revolūcionāri (viņu ierosinājums ir revolūcija), kas tautas dzīvi gribēja pārveidot tās pamatos. Tāpēc tādam ierosinājumam latviešu vairākums pretojās, kamēr komūnisti ar varu atņēma tiesības runāt līdz savos likteņos.

Citu tautu pagātnē bijuši piedzīvojumi, kad revolūcija beigusies ar atgriešanos vēl novecojušākā iekārtā nekā pirms pārmaiņu ierosinājuma. Mūsu tautai uzspiestā revolūcija būtībā arī atgriezusi Latvijas iedzīvotājus dzimtbūšanas laikmetā. Tas ir zīmīgs norādījums tiem, kas dzenas pēc neattaisnojamām pārmaiņām tautas dzīvē. Līdzīgas pārmaiņas pakāpen'ski veidojas Amerikas kontinentā.

Tajā dzīves iekārtu veidojuši ieceļotāji, kas savā laikā atstājuši dzimteni nebrīvības dēļ. Tāpēc šī kontinenta valstīs brīvība ir gandrīz neaizkaŗama. Sākumā to sevišķi ievēroja saimniecībā, reliģiskā dzīvē un dažās citās kultūras nozarēs. Pēdējā laikā brīvībai sevišķu vērību piegriež audzināšanā: piemēram, bērni daudzās ģimenēs ir ne'ierobežoti savā uzvedībā un rīcībā; fiziski un garīgi nenobrieduši jaunieši diezgan bieži apprecas.

Un kādas sekas šādai brīvībai? Bērni reti klausa saviem vecākiem un nerespektē to domas; daudziem pēc skolas beigšanas un reizēm arī agrāk ir krimināli piedzīvojumi un dažas neattaisnojamas t'eksmes; ASV katra ceturtā ģ'mene izirst; diezgan daudzas mātes uztraucas, ja viņu 13 gadu vecajām meitām vēl nav sirds draugs; ārlaulības pēcnācēju netrūkst.

Šis ir trešais pieredzējumu piemērs paaudžu attieksmēs. Aizraušanās ar gandrīz neierobežotu brīvību novedusi pie tādām paaudžu attieksmēm, kuŗās jaunajiem viss atļauts. Sekas šādai rīcībai jau vērojamas diezgan plašos apmēros. Valdības komisijas un vecākās paaudzes interesenti vāc materiālus un uz to pamata raksturo nevēlamās parādības tautas dzīvē, īpaši jaun'ešu aprindās, aplēšot visu procentos. Noskaidrotie dati nav iepriecinoši. Bet cīņā ar negātīvajām parādībām nav panākumu. Tās ar katru gadu vēl pavairojas. Šīs parādības ir tādas, ka grūti iedomāties to normālizēšanu. Daudzi vecāki nevar saprast, kas ar v'ņu atvasēm noticis, bet paši tās audzinājuši lielā brīvībā un ar prāvām kabatas naudām. Valdība nedrīkst pasākt nekā, kas skaŗ brīvību. Kas un kā lai pagriež dzīves ratu cilvēkam kā augstākajai būtei zemes virsū cienīgā virzienā?

Lielo tautu piedzīvojumi nevar ne'ietekmēt etnisko vienību centienus. Mazā skaita dēļ līdzīgi piedzīvojumi attiecīgajai etniskai vienībai var būt daudz bīstamāki. Jau tagad dažās kultūras nozarēs latviešu etniskajā vienībā var konstatēt sekošanu dažām nevēlamām parādībām. Tāpēc latv'ešu paaudžu attieksmes jaunajās dzīvesvietās trimdā ir paasinājušās, ko gan ietekmējusi arī attiecīgās zemes vide un ērtības, novedot reizēm pat pie pārtautošanās. Lai izsargātos no nevēlamās ietekmes, jāvelti sevišķa uzmanība latviešu sarīkojum'em, bet īpaši audzināšanai ģimenēs un latviešu skolās.

P. Dreimanis

GRĀMATU IZDEVĒJS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

ir citēts. Tālāk izdevējs A. Kalnājs pakavējās pie iznākušajām un jauniznākošajām grāmatām:

„Iznākošā Dr. N. Bojāra plašā vēsture „Baltu cīņas par Eiropas sirds zemi" būs vienreizēja sava izsmeļošā un apvienojošā satura pēc baltu 4000 gadu gaŗajā gājumā. Tās nozīmību varētu salīdzināt vienīgi ar prof. Dr. Spekkes „Senie dzintara ceļi" vai Dr. M. Gributas „The Balts." Tikko sietuvē nodotā plašā A. Priedīša „Ķīniešu lirika" pauž lielākās pasaules tautas gudrības. Salikšanā atrodas Zentas Liepas „Vaŗa gredzens" un Ed. Freimaņa plašais romāns mirdz un staro latvju labestības Dieva gaismā. Lai arī kā mūs spiež Šauļa - Zauļa - Pauļa elkdievība un tās radītais komūnisms, mēs bijām, esam, būsim un paliksim latvieši.'"

Trimdas saimē ir lasītāji un ir rakstītāji, bet izdevējs sūdzējās par vislielāko trūkumu — burtličiem. Šī trūkuma dēļ varētu gadīties, ka grāmatu drukāšana būtu jāizbeidz.

Visejošākā ir Edv. Medņa tetralogija (Rozes lido gaisos, Saule dejo, Zvaigznes stīgo un Dvēseles dumpo). Kā vienmēr, A. Kalnājs atbalsta mūsu lirikas populārizēšanu, kurā vislabāk var gars ir augstāko viļņi. Godalgotā dzejnieka O. Stumbra „Etīdes" iznākušas 3. iespiedumā, kas ir vienreizējs notikums trimdā. Viens no ievērojamākajiem kultūras faktoriem trimdā ir žurnāls „Zintis" angļu valodā, kuŗa veidošanā piedalās gandrīz visi redzamākie latvju intelekti. Kalnājs ir lepns uz pirmajām latviešiem izdotajām klavieru sonātām.

Atvadoties no izdevēja, ir jāapbrīno neizsīkstošā enerģija un jāvēl nepagurt arī turpmāk.

VD.

KANADAS BAZNĪCAS

Lūdzu klausaities latviešu garīgo raidījumu „Brītiņš ar Dievu" savā 10. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.45 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261 — 4218.

Lūdzu klausaities **latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu** no plkst. 2.45 **līdz plkst.** 3 p.p. **Lūdz rakstīt „Sauciens** no Golgatas", **P.O. B. 195,**
Station „K", **Toronto.**

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto. Ont., tel. OX 9 - 3331
Toronto Sv. Andreja baznīcā

10. oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa plkst. 12.30.

17. oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola.

24. oktobrī, plkst. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola. Jauniešu grupa plkst. 12.30.

KIČENERĀ

24. oktobrī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums. Māc. A. Čops.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6 - 2510.
Sv. **Jāņa draudze tel. 921 -3327.**
200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

10. oktobrī, plkst. 11 no rīta dievkalp. Svētdienas skola sākas plkst. 10.30. Iesvētes mācība.

17. oktobrī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola (plkst. 10.30). Jauniešu grupa 13—16 g. v. sākas plkst. 10 no rīta. Iesvētes mācība.

Kanadas latviešu draudžu mācītāju konferences noslēguma dievkalpojums trešdien, 13. oktobrī, plkst. 8 vakarā. Dievkalpojumā piedalīsies visi konferences mācītāji. Sprediķos māc. E. Lange.

Māc. A. Briedis, Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7 - 2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

10. oktobrī, plkst. 2 pēc p. dievkalpojums.

20. oktobrī (trešdienā) plkst 7.30 vakarā Bībeles stunda.

24. oktobrī, plkst. 2 pēc p. dievkalpojums un svētdienas skola.

31. oktobrī, plkst. 2 pēc p. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums un dievgalds. Tūlīt pēc dievkalpojuma, plkst. 3.15 pēc p. draudzes bazārs baznīcas apakšējā zālē.

BRAMPTONĀ

17. oktobrī, plkst. 1.30 pēc p. dievkalpojums un svētdienas skolas sākums Grace United baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.
Hamiltona, Latviešu ev. - lut. **Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.**

SV. KATARĪNAS

Sv. Katrīnas latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

17. oktobrī, pl. 3 p. p. māc. J. Prauliņa 25 amata gadu un draudzes 15 gadu pastāvēšanas dievkalpojums. Māc. V. Šēfers no Montrealas un draudzes māc. J. Prauliņš. Dievkalpojumā dziedās brīvmāksliniece prof. Elfrīda Karlsone - Bērziņa; dziesmu lapiņas.

LONDONA

Māc. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont., tel MU 5 - 5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzes Trīsvienības lut. baznīcā.

10. oktobrī, pl. 1.30 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums ar dievgaldu; dziesmu lapiņas, māc J. Prauliņš.

Čops

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancuver 8, B. C., tel. 224 - 5.95.
Vankuveras latviešu ev. - lut. draudze.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel HU 9 - 3224.

Montreālas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Colebrook Ave., Montreal 29, P. Q. Tel. 484 - 8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

10. oktobrī, plkst. 2 p. p. Presbiterāņu baznīcā Pļaujas sv. dievkalpojums.

31. oktobrī, plkst. 2 p. p. Presbiterāņu baznīcā Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums.

Kristīts Jānis Deniss Paliepa, Jāņa un Martas, dzim. Gebauers dēls; 3. septembrī salaulāti Viesturs Šēfers (jun.) ar Daci Dzirni.

ROXBORO

24. oktobrī, plkst. 2 pp. Sv. Barnaba baznīcā dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Erg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3 - 2262.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misione [illegible] **dievkalpojumi notiek** [illegible] **dienās plkst. 8 vakarā** — [illegible]

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi [illegible] **nās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.**

Māņi nav, bet kas tad?

G. Adamskis (skat. LA 21. maija numuru) nav vienīgais, kas redzējis lidojošos šķīvjus. Liecinieku un gadījumu ir daudzos tūkstošos. Pirms 2 gadiem viens „šķīvis nolaidies labības laukā pie Galtas (60 jūdžu no Toronto). Un gluži kā Adamskis paredzēja, tie atkal sākuši parādīties lielākā skaitā. „Šķīvji" redzēti Azoru un Kanāriju salās, tos redzējusi un fotografējusi amerikāņu Antarktikas ekspedīcija, tie manīti daudzās vietās ASV un citās pasaules zemēs. Ceļu pārlūks R. Heflins no Santa Anas, kas, līdzīgi miljoniem citu bailīgu vai augstprātīgu ļaužu, izteica savu neticību šo lidķermeņu esamībai, nesen nofotografēja vienu no tiem lidojumā, iegūstot skaidru un asu uzņēmumu.

Saskačevanā pie Norki J. Kuzma ar vairākiem kaimiņiem redzējuši sudrabpelēku ķermeni, kas sastāvējis no trīs kārtām. Vidējā, mazākajā daļā ar tālskašiem varējuši saskatīt apgaismotus logus, bet augšējā daļā redzēta mainīga sarkana gaisma. Dzirdēta ģenerātoram līdzīga sīkšana, kas pastiprinājusies, objektam kustoties. Trīs reizes tas šķērsojis pilsētiņu apmēram koku augstumā no zemes.. Kanorā, arī Saskačevanā, oranža gaisma nolaidusies naktī caur zemiem mākoņiem un palikusi brīdi virs golfa laukuma. Liecinieku apraksts arī šeit līdzīgs: diskveidīgs, tumšu apakšdaļu ķermenis, oranža gaisma pār lodveidīgu augšieni. Tāds lidķermenis redzēts arī netālu no Čantrī salas Hurona ezerā. Mākslinieks Davids Pauels Parizē, Ontario, kopā ar 5 citiem redzējis lidšķīvi 45 minūtes ilgi un tam bijusi zaļgana gaisma.

Visbiežāk redzēti ārkārtīgā ātrumā aizziboši objekti, lielāko daļu pilnīgā klusumā. Varbūt, šo lidojumu ir tiešām ļoti daudz, jo jāapzinās, ka tā ir reta sagadīšanās, ja kāds cilvēks nejauši paceļ galvu un tai brīdī vienam no šiem lidķermeņiem gadās lidot pāri.

Saskaņā ar kāda šāda lidotāja sniegto informāciju, gaisma, ko ļaudis no zemes redz ap šķīvi, ir katodu un anodu staru mijiedarbe, kas iznīcina materiju un tādējādi rada vakumu virzienā, kuŗā grib lidot. Kā zināms, atmosfairas svars uz katru 1 kvadrātcentimetru ir 1 kg. Šis spiediens tad arī dzen lidķermeni radītajā vakumā. Absolūtā vakumā ātrums ir fantastisks un lidķermenis to var mainīt pēc patikas. Berzes problēmas atkrīt. Pat atomu enerģija nevar līdzināties dabas spēkiem, pie kam daba nesaindē atmosfairu. Šiem apciemojumiem nav nejaušības, bet noteiktu nodomu raksturs — tam tic pat neticības producenti.

Tā ASV galvenais UFOs (tā oficiāli dēvē lidšķīvjus — Unidentified Flying Objects) galvenais konsultants Dr. J. Allen Hyneks, kuŗam publiski šādi gadījumi jānoliedz un jāapstrīd, izteicies, ka augstāka civīlizācija (kā Zemes) varētu lietot komūnikācijai telepatiju, uzūkojot radio par tik primitīvu, kā mēs uzlūkojam dūmu signālus. — Mēs esam dzinušies viņiem pakaļ savos džetos un tos apšaudījuši, kad vien radusies izdevība. Varbūt lidojumi un pat nolaišanās virs zemes ir zīmes, ka viņi sagaida mūsu vēlēšanos runāt ar jaunu civīlizāciju, nevis noliegt viņu esamību.

Jāpiezīmē, ka astronauts J. McDivitts rekordriņķojumā pa zemi arī nofotografējis lidšķīvi. Aprēķināts, ka tuvākais satelīts atradies 1200 jūdzes. Un 24. jūlijā, plkst. 9.30 pāri visai Toronto pilsētai vairāki ļaudis redzējuši lidšķīvi lidojam pilnīgā klusumā.

—ris

LŪGUMS LATVIEŠU ZOOLOGIEM

Viesojoties māc. A. Lūša vasarnīcā Saulainē, gadījās iepazīties ar neparastu tās iemītnieku — dzīvnieciņu, kuŗu Kanadā sauc par rakūnu un kas uzņēmumā redzams uz māc. A. Lūša pleca. Šis dzīvnieks pieder pie dažādo mazlāčīšu sugas, bet — kā to apzīmēt latviski? Vai varētu runāt par mazgātājlāciti, tulkojot, piemēram, tieši no vācu valodas? LA redakcija būtu pateicīga, ja latviešu zoologi latvisko apzīmējumu paziņotu; tāpat — kā latviski apzīmējama vāverpele čipmanks; vai minks ir identisks ar ūdeli?
Foto: JAK

Lietuviešu opera pilnā sastāvā iestājas LLV

Kad Latviešu - lietuviešu vienības Čikagas nodaļas dibināšanas sēdē pirms apm. pusgada bija ieradušies tikai 4 latvieši un 18 lietuvieši, likās, ka intereses radīšana par brāļu tautu sadarbību būs smags un ilgs darbs. Taču pamazām biedru skaits ir audzis, it sevišķi zinātnieku un mākslinieku aprindās. Pēdējā valdes sēdē pr-dis Dr. A. Baltinis pat ziņoja, ka visa Čikagas lietuviešu opera — vietējā kultūras dzīvē ievērojams iestādījums ar apm. 300 dalībniekiem — sākot ar direktoru un primadonnu un beidzot ar orķestri, kori un statistiem, grib iestāties par biedriem. Šai operā savā laikā dziedāja nelaiķis Vold. Salna, bet kopš viņa vairs nav mūsu vidū, runas par lietuviešu operu latviešu vidū apklusušas.

Līdz šim paredzēts pie LLV dibināt šādas sekcijas:

Latviešu - lietuviešu kopīgās pagātnes pētījumu sekciju, pēc lietuviešu profesora Dr. Pranas Maculą ieteikumu. Tā vāktu un kopotu materiālus par mūsu tautu aizvēsturi, it sevišķi pētījot laikus un apstākļus, kad latvieši un lietuvieši no kopējā aistu celma kļuva par divām tautām. Prof. Mačuli dabūjis zināt, ka gar līdzīgiem pētījumiem pašreiz strādā baltu filologi aiz dzelzs aizkaru, it sevišķi Austrumprūsijā. „Tas būtu mums, brīvībā dzīvojošajiem, kauns un negods, ja viņi mums šai ziņā aizsteigtos priekšā," viņš izteicās.

Mākslas sekcijā ietilptu koŗi, tautas dejas, kopīgu mākslas izstāžu un koncertu rīkošana. Šīs sekcijas pirmais uzdevums būs sarīkot Draudzības dienu, ja vien iespējams ap 28. novembri, kas LLV ir vēsturiska diena, jo 1561. gadā šai datumā Viļņā kapitulēja vācu ordenis.

Iecerēts dibināt arī atsevišķu LLV sporta sekciju.

Preses, informācijas sekcija lūkotu izstrādāt kaut cik apmierinošu sistēmu mūsu periodisko izdevumu apgādāšanai ar informāciju par svarīgākajiem notikumiem brāļu tautu dzīvē. Pašreiz dzīvojam gan tuvāk nekā senāk — agrāk bijām katrs savā zemē, tagad mītam tai pašā pilsētā, tomēr zinām viens par otru mazāk nekā toreiz. Varētu arī apmainīties ar filmām u. c. informācijas materiāliem.

Politiskā sekcija. Tā kā baltiešiem jau pastāv dažādas oficiāli kopīgas politiskas organizācijas, tad LLV politiskā sekcija aprobežotos ar diskusijām un, pieaicinot arī igauņus, varētu pārspriest domu par apvienotām Baltijas valstīm.

Baltu filologu sekcija. Interesentu netrūkst, arī saprašanās būs vieglāka, jo latviešu baltu filologi mācījušies lietuviski un otrādi. Pirmais darbs būtu izdot pieticīgu apmēru mācību grāmatiņu un vārdnīcu; varbūt, rīkot pat kursus tiem, kas vēlas apgūt brāļu tautas valodu.

(Nobeigums 8. lpp.)

ASV BAZNĪCĀS

NUJORKA

10. oktobrī dievkalpojumi: pl. 11 Jonkeru baznīcā Pļaujas svētki ar dievgaldu māc. A. Ozols; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Fārmingdēlē, Sv. Lūka baznīcā māc. O. Gulbis; pl. 2.30 Īstoranžā (N.J.) Pirmā luterāņu baznīcā ar dievgaldu māc. R. Zariņš.

AURORA

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

ČIKAGA

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1643 So. 11th Ave., Meivudā.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu svētdienas skola. Baznīcas, skolas un draudzes zāle tel. WA 2 - 2268. Māc. V. Līventāls, tālr. WE 3 - 9326.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā, 1363 Pauline Blvd.

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave.. L. A. Mācītāja telefons PO 9-8679.

Draudzes bazārs svētdien, 9. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā Hermansonu zālē. Uzvedīs māc. E. Caunes lugu, loterija.

Papildskolas sākums 10. okt., plkst. 9 no rīta draudzes baznīcā. Skola darbosies katru svētdienu.

17. oktobrī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Māc. E. Caune, ērģeles — Velta Barviks.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

9. oktobrī, plkst. 7 vakarā Pļaujas svētku dievkalpojums.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 15 un H ielā.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

8. oktobrī — plkst. 8.15 gadskārtējā latviešu inženieŗu balle Kanadas japāņu kultūras centra auditorijā, 123 Wynford Dr., Don Mills.

9. oktobrī — plkst. 6 Latviešu namā Latviešu strēlnieku 50 g. jubileja.

10.—17.oktobrim — Otto N. Grebžes gleznu izstāde mākslinieka studijā — 47 Pemberton Cr. N., Richmond Hill, Ont., atvērta no pl. 10—22.

No 9. līdz 11. oktobrim—LNJAK 11. kongress Latviešu namā.

10. oktobrī — plkst. 3 p.p. Latviešu namā TLB rīko E. Virzas pēcpusdienu.

10. oktobrī — pl. 7 vak. Latviešu namā dievvārdu sapulce un priekšnesumi — Sauciens no Golgatas vadībā.

16. oktobrī — Latviešu Nams A/S rīko savā namā Pļaujas svētku balli — bazāru.

14. oktobrī — plkst. 8.30 vak. operdziedātājas Renātes Gütmanes (no Vācijas) dziesmu un āriju vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

22. oktobrī — pl. 8 vak. Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātra viesizrāde F. Viljama IGUĀNAS NAKTS — A. Tipāna režijā.

23. oktobrī — Latviešu namā Toronto Latviešu mednieku un makšķernieku kluba medību sezonas atklāšanas balle.

24. okt. pl. 6.30 — Sv. Andreja b-cas zālē Losandželosas latv. ceļojošā teātra viesizrāde T. Viljama IGUĀNAS NAKTS —A. Tipāna režijā.

17. oktobrī, pl. 3 p.p. Toronto baptistu draudzes 14. gada svētki Walmer Road dievnamā.

17. oktobrī, plkst. 8 vak. Latviešu namā reliģiski - ētisku pārdomu vakars Māc. R. Ekšteins.

30. oktobrī — pl. 8 Latviešu namā Krizantēmu balle.

30. oktobrī — pl. 7.30 Latviešu namā Kara inv. apvienības balle ar mantu loteriju Latviešu namā.

31. oktobrī — pl. 5 p.p. Latviešu namā komponista A. Okolo - Kulaka 25 gadu mūzikas gaitu jubilejas koncerts. Piedalās: Mirdza Bogdanovičs - Nāruna, Ksenija Brante, Dz. Treimanis.

6. novembrī — TLB un DV Toronto nodaļa Latviešu namā rīko Mārtiņvakaru.

6. novembrī — Studentu korporāciju kopas gadskārtējais vakars Igauņu namā.

3. novembrī — Lāčplēšu svētki Saulainē.

13. novembrī — plkst. 7.30 LSAK sportistu apbalvošanas vakars ar deju Latviešu namā.

14. novembrī — pl. 6 vak. Latviešu namā J. Raiņa 100 g. dzimšanas piemiņas vakars — LPB Kanadas kopa.

20. novembrī — pl. 11 Latviešu skolas Latvijas valsts svētku atceres akts.

21. novembrī — plkst. 2 bazārs par labu TLB sestdienas skolai Latviešu namā.

24. novembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

25. novembrī — plkst. 8.30 vak. pianista Ugas Granta (no ASV) klavieŗu vakars Latviešu nama zālē. Toronto latviešu koncertapvienības sarīkojums.

26. novembrī — plkst. 8 vak. DV TK 15 gadu jubilejas izrāde J Raiņa „Zelta zirgs" Lawrence Park Collegiate Institute 125 Chatsworth Dr.

27. novembrī — plkst. 7 vak. DV TK un DV Toronto nodaļas 15 gadu atceres akts. Plkst. 8 vak. Raiņa „Zelta zirgs" Lawrence Park Collegiate Institute 125 Chatsworth Dr.

4. un 5. decembrī — Kanadas Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemassvētku tirdziņš Latviešu namā.

11. decembrī — pl. 7.30 Strēlnieku vakars HLB namā, 16 Queens St. N, groziņu vakara veidā.

11. decembrī — pl. 8 vak. Čikagas Piecīšu koncerts Igauņu namā, 958 Broadview Ave.

30. decembrī, pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski - ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteins.

1966. g.

2. janvārī — Latviešu skolas Eglītes vakars.

29. janvārī, — Latviešu namā Preses Balle — LPB Kanadas kopa.

1. februārī mākslinieku vienības „Latvis" gadskārtējais karnevāls Columbus zālē.

HAMILTONA, ONT.

16. oktobrī — pl. 7.30 HLMMK sezonas noslēguma balle Rainbow zālē, Sanford un King ielu krustojumā.

22. janvārī — pl. 7.30 HLMMK balle „Sale zaļais mežs" Rainbow zālē, Sanford un King ielu krustojumā.

SV. KATRĪNAS

31. oktobrī — plkst. 5 pēcpusdienā Atlanta hotelī, DV St. Catharines nodaļas 15 gadu atceres svinības — koncerts.

CETURTDIEN, 14. OKTOBRĪ, plkst.
RENĀT
Pie klavie
Programmā: A. Kalniņa, E. Dārz
Abonementa kartes 4 sezonas koncertie
CALLA, LOTUS un VENUS puķu veikal
$1.20) ierobežotā sk
TORONT

1000 ZIEMSVĒT
– BEZ P
LITHUANIAN TRADING COMPANY vad
ZIEMSVĒTKU SAIŅI Nr. 1. IETELP:
ZIEMSVĒTKU SAIŅI Nr. 2 IETELP:
ZIEMSVĒTKU SAIŅI Nr. 3. IETELP:
ZIEMSVĒTKU SAIŅI Nr. 4. IETELP:

MĒS IESPIEŽA
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪG
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU V
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BILETES
PLAKĀTUS, DZIESMU L
VĒSTUĻU VEIDLAPAS,
GRĀMATAS, ŽURNĀ
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

CETURTDIEN, 14. OKTOBRI, plkst. 8.30 LATVIEŠU NAMA zālē, 491 College Str.

RENĀTE GŪTMANE

(mecosoprāns)

Pie klavierēm: *Vera Leinvebere*

Programmā: *A. Kalniņa, E. Dārziņa un J. Mediņa* dziesmas un operu ārijas.

Abonementa kartes 4 sezonas koncertiem: $5.00 (stud. un skoln. $2.50) iepriekšpārdošanā CALLA, LOTUS un VENUS puķu veikalos. Atsevišķas ieejas kartes ā $2.50 (stud. un skoln. $1.20) ierobežotā skaitā koncerta vakarā pie kases.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBA

1000 ZIEMSVĒTKU SAIŅU — BEZ PEĻŅAS

LITHUANIAN TRADING COMPANY vadība izmanto šo gadījumu, lai pateiktos saviem klientiem, kas snieguši lielo, vērtīgo atbalstu mūsu firmai pēdējo DEVIŅU GADU laikā. Izsakot savu paldies, firma uzskata par savu pienākumu sniegt atkal visiem latviešu klientiem — KĀ DĀVANU ZIEMSVĒTKOS — savu peļņu uz 1.000 **SPECIĀLIEM ZIEMSVĒTKU SAIŅIEM.**

Šajā gadā esam izmeklējuši jaunas kvalitātes materiālus eksportam. VISI RAŽOTI ANGLIJĀ!

ZIEMSVĒTKU SAINĪ Nr. 1. IETELP:

4 jardi dubultplata, labas kvalitātes **AFGHALENA** 1 kostīmam vai kleitai un 1 svārkiem, **ķiršu, zaļš, brūns.**
3 jardi smalka poplīna blūzēm, krekliem **vai veļai (balts).**
1 liels zīda galvas lakats (krāsains, **dekoratīvs).**
1 pāris dāmu vai kungu ziemas zeķu.
Normālas cenas citās firmās būtu .... **Kan.$54.00**
Ziemsvētku saiņa Nr. 1. cena bez peļņas .... Kan.$31.25

ZIEMSVĒTKU SAINĪ Nr. 2 IETELP:

8 jardi dubultplata, labas kvalitātes **AFGHALENA** 2 elegantiem kostīmiem vai 2 kleitām un svārkiem, **ķiršu**, zaļš, brūns.
6 jardi smalka poplina blūzēm, **krekliem vai veļai (balts).**
2 lieli zīda galvas lakati krāsaini, **dekoratīvi.**
2 pāri dāmu vai kungu ziemas zeķu.
Ziemsvētku saiņa Nr. 2. cena bez peļņas .... Kan.$52.90

ZIEMSVĒTKU SAINĪ Nr. 3. IETELP:

3¼ jardi smalkas kvalitātes **GABARDĪNA vai FLANEĻA** 1 uzvalkam vai 1 kostīmam,
3 jardi materiāla 1 kungu vai 1 dāmu **mētelim, vai 2 bērnu mēteļiem.**
4 jardi mazgājamā samta 1 greznam **kostīmam, kleitai un 1 svārkiem (ķiršu, zils, zaļš un brūns),**
4 jardi mākslīgā zīda TAFTA oderēm **vai blūzēm (melns, zils brūns),** ....
3 jardi smalka poplina blūzēm, krekliem vai veļai (balts).
Normālas cenas citās firmās būtu .... **Kan.$102.60**
Ziemsvētku sainim Nr. 3. cena ir tikai .... Kan.$ 59.40
Ieskaitot visus izdevumus.

ZIEMSVĒTKU SAINĪ Nr. 4. IETELP:

6½ jardi smalkas kvalitātes gabardīna **vai FLANEĻA** 2 uzvalkiem vai 2 kostīmiem (tumši zils, pelēks vai brūns),
8 jardi smalkas kvalitātes AFGHALENA 2 kostīmiem vai 2 kleitām un 2 svārkiem,
8 jardi mazgājamā samta 2 grezniem **kostīmiem vai 2 kleitām un 2 svārkiem (ķiršu, zilā, brūnā),**
4 jardi dubultplata, mākslīga zīda **TAFTA oderēm, kleitām, blūzēm vai svārkiem (melns, tumši zils, brūns, pelēks),**
3 jardi smalka poplina blūzēm, krekliem vai veļai (balts).
Normāla cena citās firmās būtu .... **Kan. $151.20**
Ziemsvētku saiņa Nr. 4. cena bez peļņas .... Kan.$ 81.00

Mūsu bezpeļņas Ziemsvētku saiņus var pasūtināt ikviens latvietis, vienalga, vai viņš ir mūsu vai citas firmas **klients. Bet** tā kā mēs vēlamies būt taisnīgi pret visiem pasūtinātājiem, tad nolēmām, ka **vienā reizē katrs var pasūtināt ne vairāk kā pa vienam sainim no katra. Mēs pieņemam depozītu $1.00, kas** nodrošinās **BEZPEĻŅAS ZIEMSVĒTKU SAINI** uz 10 nedēļām.

Uz vēlēšanos izsūtām pa gaisa pastu bezmaksas materiālu paraugus uz visām pasaules daļām.

Mēs garantējam:

1. **Katra saiņa saņemšanu.**
2. **Naudas atmaksu vai otra bezmaksas saiņa nosūtīšanu gadījumā, ja sainis ietu zudumā.**
3. **Visu izdevumu samaksu, tā ka saņēmējam Latvijā nekas nav jāmaksā.**
4. **Visu audumu nosūtīšanu saskaņā ar paraugiem.**

Latvian Section, Lithuanian Trading Company,
341 Ladbroke Grove, London W. 10. ENGLAND.

Sūtot Ziemsvētku dāvanu saiņus,

lūdzu uzziniet no pastnieka pēdējo nosūtīšanas datumu!

POSTES CANADA POST

MĒS IESPIEŽAM

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont
CANADA.

TEL.: 921—7121

CODE 416

STEIDZĪGI MEKLĒ PIRKT

latviešu tautas tērpu

10—11 g. v. meitenei.

Lūdz zvanīt 633—5756, Toronto.

MT. PLEASANT—BAYVIEW:

izīrējama

mēbelēta istaba
380 Davisville Ave.,
tel. 489—8692, Toronto

Izīrējams dzīvoklis,

2 istabas un virtuve,
ērta satiksme.
Zvanīt pēc 6-iem vakarā
tel. 461—6132.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403, Toronto.

Lielo notikumu malā

Toronto veikti pētījumi par uzbūvēto apartamentmāju rentēšanas iespējām. Izrādās, ka neizīrēto dzīvokļu skaits caurmērā visā Toronto pilsētā ir 1,9 proc. apartamentu mājās ar 6 un mazāk dzīvokļiem neizdoto vienību skaits bija 2 proc., ar vairāk par 6 — 1,5 proc. Skarboro šī likme viszemākā — tikai 1 proc. ASV nupat publicētie skaitļi daudz nelabvēlīgāki — 7,7 proc. neizdotu dzīvokļu. Acīm redzot, cilvēkiem patīk apartamentu ērtības, un labāk, ja pilsēta aug augstumā nekā plešas platumā.

Ir zināms, ka daži latvieši cēluši vienstāvu bangalovus un nav zinājuši, kā tikt no tiem vaļā. Latviešiem būtu naudas gana mēģināt izdevīgākus pasākumus — rastos darbs tautiešiem, ieguldītā nauda nestu augļus.

☆

Česapikas līcī pašlaik izmēģina jaunu ūdens transp. līdzekli — pontonlaivu (hydrofoil), kas spētu vest 75 pasažierus un attīstītu 40 mezglu ātrumu stundā. Tas sekmīgi sacenstos ar lidmašīnām kā cenu, tā ātruma ziņā uz mazākiem attālumiem. Pirmie satiksmes punkti — Sietla (Vaš.) un Viktorija (Britu Kolumbijā) — dod noenkurošanās iespējas pilsētas vidū. Kā lidmašīnu nes spārni, tā šo jauno satiksmes līdzekli ūdenī nes pontoni; starp tiem un laivas ķermeni ir vairāku pēdu atstarpe. Attīstot pilnu ātrumu, pontoni ceļas augšup un laivas ķermenis ir 7 pēdas virs ūdens. Satiksme iespējama pie 20 mezglu vēja ātruma un līdz 8 pēdas augstiem viļņiem.

Arī Ontario ezerā notiek izmēģinājumi ar jauna veida satiksmes līdzekli. Ja tie būs sekmī, tad nākošā pavasarī atklās pasažieru pārvadāšanu starp Ošavu, Toronto un Hamiltonu. Jaunais laivas modelis būvēts ASV. Tam ir plakana tērauda apakšdaļa. Motori priekšgalā uzsūc ūdeni un strūklveidīgi to otrā galā dzen ārā. Būdama garu ķermeni un šādā veidā dzīta, laiva ir ar ļoti mazu iegrimi, un tā spēj attīstīt 90—100 jūdžu stundā. Satiksmei plānots pievienot arī Ročestru, Kingstonu, Sv. Katrīnas un Niagaru. Vedmaksa būs lētāka kā jebkuram citam satiksmes līdzeklim.

☆

ASV uzņēmums Marbon Co. atvērusi fabriku Koburgā, Ontario, kur ražos plastikas masu. Sabiedrības nodoms ir ierosināt auto būvētājus lietot plastikas masu skārda vietā, veidojot mašīnu karoseriju. Šim nolūkam sabiedrība uzbūvējusi sporta vāģi, kas izmēģināts ar 110 jūdžu ātrumu. Plastikas virsmu neiespaido ķimikālijas un temperātūra, tā ļoti izturīga pret noberzumiem. Kāda mazvāģu būvētava ASV nodomājusi ieteikumu izmēģināt un sākt produkciju uz komerciālas bazes.

☆

Uz lieliem sasniegumiem jo lepni var atskatīties divas lielākās „tautas demokratijas", — sarkanā Ķīna un Pad. savienība. Statistiķi rūpīgi aplēsuši pēc visiem pieejamiem datiem, ka bez jebkādiem kaņiem abās valstīs 90 miljoni dzīvu cilvēku pārvērsti līķos. Priekšgalā, kā jau vecākā „sociālisma" valsts, atrodas Pad. savienība ar 50 milj. noslepkavoto, no kuņiem tūkstošiem upuņu devusi arī mūsu mazā zemīte. Ķīnas kontā skaitās 40 milj. nogalināto, ieskaitot iekaņoto Tibetu. Un šajās abās strādnieku „paradīzēs" cilvēki miruši tikai mokpilnā nāvē—vergu nometnēs, čekas mocītavās, Ķīnā arī publiski nosisti — pēc „tautas pieprasījuma".Kas lai saskaita īpatos, neskaitāmos sadisma gadījumus?

Madame Zaharae
PAREĢO NĀKOTNI
un dod padomus

Lasa nākotni smiltīs un rokās. Dod padomus visās dzīves nozarēs. Nenokavējiet griezties pie viņas! **Madame Zaharae** izdarīs brīnumus jūsu acu priekšā. Nekas nav jāmaksā. Pieņem ziedojumu, ja klients apmierināts.

Iepriekš piezvanīt 531—5860, Toronto.

Atvērts no plkst. 9—9 vakarā.

Toronto pilsētas

PELNU UN ATKRITUMU AIZVĀKŠANA

Tā kā pirmdiena, 11. oktobris, (Pateicības diena) ir svinama, šai dienā Toronto pilsētā pelnu un atkritumu aizvākšana nenotiks. Noteikumi šādi:

Ja pirmdiena ir jūsu rēgulārā atkritumu aizvākšanas diena, atkritumus aizvāks otrdien. Ja rēgulārā atkritumu savākšana notiek otrdienā, to šoreiz izdarīs trešdienā.

Nenovietojiet pļautu zāli un lapas, zarus vai citus atkritumus notekās. Visi atkritumi jānovieto izturīgās tvertnēs aizvākšanai rēgulārajās dienās.

H. F. Atyeo, P. Eng.,
Ielu komisārs.

MŪSU ĀTRIE GAISA PASTA SAIŅI

Apsveikumu un steidzamos gadījumos izmantojiet mūsu ātros gaisa pasta saiņus, ko sūtām ar gaisa pastu bez piemaksas. Norādiet vēlamās krāsas un lielumus. Šiem saiņiem varat pievienot sīkākus priekšmetus, kā zeķes, lakatiņus, pildāmspalvas, smaržas, rotas lietas, bārdas skujamos aparātus, asmeņus u.t.t., svarā līdz 300 gramiem.

Kungiem **US $**

A-1 1 Šveices cēltērauda **rokas pulkstenis ar piemērotu ādas saiti, 1 nailona triko virskreklis, 1 zīda kakla saite,** 2 pāņi nailona krepa **zeķu.**
41.— + **Licence un porto** 7.80 = 48.80

A-3 1 vilnas kaklauts, 1 **labas kvalitātes poplina virskrekls,** 1 zīda kakla saite, 1 **pāris ādas cimdu ar vilnas oderi,** 6 glīti kabatas lakatiņi, 2 **pāņi nailonkrepa zeķu ar vilnas oderi** 29.- + **Licence un porto** 7.80 = 36.80

A-7 2 nailona virskrekli, 1 **kakla saite, 2 p. nailona krepa** zeķu, 1 p. ādas cimdu, 6 **kabatas lakatiņi**
30.- + **Licence un porto** 7.80 = 37.80

Dāmām **US $**

A-2 1 Šveices zelta pulkstenis **luksa izveidojumā ar glītu** kordeļsaiti, 1 skaists **zīda galvas lakats, 1 nailona** apakškleita ar mežģīnēm, 2 **pāņi smalku nailona zeķu**
43.— + **Licence un porto** 7.80 = 50.80

A-4 2 m nailona drānas **blūzei, 1 pūkains, silts („mohair") vilnas plecu lakats, 1 skaisti musturots zīda galvas lakats,** 1 nailona **apakškleita, 2 p. nailona zeķu (krepa** vai neirstošās) **27.— + Licence un porto** 7.80 = 34.80

A-8 12 m nailona drānas, **2 nailona apakškleitas, 2 zīda** galvas lakatiņi **48.— + Licence un porto 7.80 = 55.80**

Nailona drānas varat **sadalīt pēc savas izvēles: piemēram, 3x4 metri kleitām, 2x6 m gaņām kleitām un 2 m blūzei vai citādi.**

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%

Pasūtinājumi nododami:
DV GRĀMATNĪCĀ — SAINĪŠU NODAĻĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

TRĪS AUTORU

laikmetīgas mūzikas plate

Aleksandra Okolo - Kulaka — *Koncertmūzika četrās daļās čellam un klavierēm.* Ideja ņemta no četru latviešu gleznotāju darbiem.

Alberta Jēruma — *Rezignācija,* komponēta 1941. gadā, parāda komponista laikmetīgu pieeju tīri romantisku tematu apdarē.

Tālivaldis Ķeniņš — *Diversijas* par čigānu dziesmu rakstītas 1958. g. ņemot par tematu kādu čigānu melodiju.

Dzidris Treimanis — čello.
Mirdza Nāruna — klavieres.
Ilgspēlējoša. Cena $ 5.00

LATVIEŠU DZIESMAS:

Skan zvani, Aizejot — Alfreds Kalniņš. Dainu Vēl tu rozes plūc — Em. Dārziņš. Kā zagšus — zeme — Bruno Skulte. Jaunībai — Em. Dārziņš. Em. Dārziņš.

Ilgspēlējoša plate. Cena $ 3.75

Ļoti jaukas dāvanas saviešiem un sveštautiešiem.
Dabūjamas DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Dabūjamas DV grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4, Ont.

A. Šilde — Bez tiesībām un brīvības	**$7.50**
I. Grebzde — Māsas, rom.	**$6.00**
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	**$5.50**
J. Plaudis — Ložmetēju rota, rom.	**$4.00**
A. Bērziņš — Unpunished Crime	**$5.75**

PĀRSŪTĀM

naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14--21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4, Ont.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE. AČEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Skaņu plates

LP. — 33 1/3 RPM

Pēteris Lielzuika, tenors — Par katru stundu $4.50
1. Par katru stundu, Mocekļi, Lūgšana, Tu augstais Dievs, Latvju bāņu dziesma, Aglona.
2. Visspēcīgais, Visvarenais, Lūgšana, Šūpļa dziesma, Gaisma un Lūgšana no kantātes Tēvijai Ērģeļu pavadījumā.

Vera Leinvēbere, klavieres $5.25
Jāzepa Vītola — Variācijas,
T. Ķeniņa — Sonāta.

+ 3% P.S.T.

Dabūjamas DV Grāmatnīcā,
491 College St., Toronto 4, Ont.

MŪSU LAIKRAKSTA
atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Izmantojiet mūsu starpniecību un iepriečiniet saviešus Ziemas svētkos nosūtot kādu no zemāk minētiem saiņiem.

MŪSU STANDARTSAIŅI

CENAS US DOLAROS

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu .... $ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc. $ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90
Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu .... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr.41 2 kg cukura, 4.5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 36.50
Nr. 45 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāv. 38. mārc. 49.50

Kanadas valūtai jāpieskaita 8%

Rakstiet: DV Grāmatnīcai — Sainīšu nodaļai.
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Tuvākai inf. zvaniet 921—7121.

BAŽAS VAR ĪSTENOTIES

Šī laikraksta slejās jau agrāk izteiktas bažas, ka nenoteiktās un pret komūnistu līdzskrējējiem pārlieku pretimnācīgās politikas dēļ Dominikas republika var kļūt par jaunu Kubu — ar visām sekām, kuŗas kļūtu nenovēršamas. Dominikas militāro spēku vadītāju un antikomūnistisko cīnītāju ģenerāli Vesinu ar ASV atbalstu „deportēja" uz Floridu. Tagad, baidoties par dzīvību, viņam trimdā sekojusi arī ģimene. Toties pretkomūnista ģen. Vesina vietā Dominikā atgriezies bijušais prezidents Bošs, kuŗu dominikāņu nacionālisti savā laikā izraidīja komūnistiem labvēlīgās nostājas dēļ. Protams, Bošs noliedz, ka simpatizē komūnismam, bet to agrāk darīja arī Fidels Kastro!....

Ir raksturīgi, ka Bošu ar gavilēm Dominikā sagaidīja visi ekstrēmi kreisie elementi. Un Boša pirmais darbs bija uzbrukt ASV, aicinot cīņīties pret amerikāņu okupāciju . . . Bošs arī prasa, lai ASV valdība Dominikai atlīdzina zaudējumus, kuŗi it kā radušies tādēļ, ka amerikāņi aizkavēja pilsoņu kaŗa izvēršanos plašumā, nosūtot uz Dominiku sadursmju novēršanai savas armijas vienības. Boša prasītā atlīdzība ir viens biljons dolaru.

Boša atgriešanās dienā komūnistu grupas rīkoja „masu" sanāksmes, cenšoties dominikāņus pārliecināt par ekstrēmas rīcības nepieciešamību. Komūnisti prasa vairāku citu (ģen. Vesins jau zemi atstājis) nacionāli noskaņotu militārpersonu atcelšanu no amatiem. Tāpat aicina rīkot streikus un demonstrācijas, lai censtos panākt nekavējošu Amerikas valstu organizācijas militāro spēku izvākšanu no Dominikas, kas tur atrodas kārtības uzturēšanai.

Beidzot tiek arī prasīts nodot starptautiskai tiesai Amerikas valstu organizācijas un ASV par iejaukšanos Dominikas iekšējās lietās. Protams, šajā „iekšējā dzīvē" iejaukti arī komūnistu aģenti, bet par to nebilst ne vārda, jo šādu aģentu eksistenci vienkārši noliedz. Pagaidām viss notiek gluži tāpat, kā pirms galīgās varas pārņemšanas notika Kubā, kad arī komūnistu aģentu darbību un Kastro simpatijas pret komūnismu strikti noliedza.

V. Korsts

Neizdevies apvērsums Indonēzijā

Acīm redzot, Indonēzijas komūnistu acīs prezidents Sukarno nav bijis pietiekami sarkans, nav bijis arī pietiekami draudzīgs un uzticīgs komūnistu Ķīnai. Pārsteidzoši to dzirdēt par Sukarno, bet pagājušās nedēļas otrā pusē notika viņa paša miesassargu un neapmierinātu armijas vienību apvērsuma mēģinājums. Pāris dienas no Džakartas pienākušās ziņas bija visai neskaidras. Klīda pat baumas par Sukarno nāvi. Cik tagad zināms, apvērsums nav izdevies, prezidentam lojālas armijas daļas joprojām pārvalda galvaspilsētu. Sakarā ar apvērsumu, slēgts komūnistu laikraksts „Harian Rakjat", tāpat komūnistiem pilnā Indonēzijas ziņu aģentūra „Antara."

Kaut prezidents Sukarno joprojām atrodas pie varas, galvenā noteikšana pašreiz ir armijas rokās, kas apvērsuma briesmas vēl neuzskatot par pilnīgi novērstām.

Pad savienības komūnistu partijas vadītājs Brežņevs centrālkomitejas sanāksmē Maskavā izteicās, ka attieksmes ar ASV kļuvušas ļoti komplicētas un vēsas. To normālizēšana kļuvusi neiespējama sakarā ar Vašingtonas agresiju pret Pad. savienībai brālīgo sociālistu valsti Vietnamu. Tālāk Brežņevs atzina, ka arī ar komūnistu Ķīnu Pad. savienības attieksmes nav nekādas labās. Padomju centienus to uzlabošanai ķīnieši neesot atbalstījuši. Tāpat ar Angliju stāvoklis varētu būt labāks, bet ministru prezidenta Vilsona strādnieku valdība atbalstot ASV agresiju Vietnamā, atbalstot arī plānus, kuŗu īstenošanas gadījumā Rietumvācijas bruņotie spēki tikšot pie atomieročiem. Ar Bonnu Pad. savienības attieksmes esot sliktas. Rietumvācija joprojām esot lielākais reakcionārisma un militārisma centrs visā Eiropā.

TORONTO LATVIEŠU YMCAs basketbolisti atjaunojuši kārtējus treniņus, kas turpmāk notiks svētdienās Woodgreen Community centrā, 835 Queen Street East, noplkst. 3—5 pēcpusdienā. Treniņus uzņēmies vadīt mūsu daudzkārtējais izlases vienības basketbolists A. Spricenieks, kas šogad strādā par skolotāju vienā no Toronto vidusskolām.

Pārmaiņas...

(Pārnesums no 1. lpp.)

ar māksliniekiem. Nodomāts izsludināt jaundarbu konkursu un godalgotos darbus ietvert svētku programmā. Runājot par nākošo dziesmu svētku vietu Eiropā, lielākā daļa delegātu svērās uz iepriekšējo svētku pilsētu — Hamburgu. Pirms galīgās izšķiršanās, īpaša lietpratēju komisija pētīs iespējas dziesmu svētku sarīkošanai Hanoverā. Šai jautājumā galīga skaidrība jāpanāk jau novembrī.

Bez jau še sīkāk apskatītajiem jautājumiem, LAK EC izskatīja vēl virkni citu svarīgu problēmu gan kultūrālā, gan politiskā plāksnē. Sīki iztirzāja kultūras darba veicināšanu un šai vajadzībai nepieciešamo līdzekļu iegūšanu. Labus panākumus devusi t. s. „kultūras talcinieku karšu" izplatīšana, un šādā veidā iegūtie līdzekļi pērnā gadā izmantoti divu balvu piešķiršanai — rakstniecei Z. Mauriņai un komponistam A. Jērumam. Jaunu talcinieku karšu pārdošanas akciju domāts startēt vēl šai rudenī. Vienoties sapulce nevarēja par Trimdas balvas kandidātu. Pret Latvijas PEN kluba izvirzīto kandidātu rakstnieku J. Grīnu atsevišķi LAK EC locekļi cēla iebildumus: vispirms jāiegūstot skaidrību, kādus uzdevumus J. Grīns pildījis boļševiku okupācijas laikā 1940. gadā.

Pie politiskajiem apspriedes tematiem vēl pieskaitāmas pārrunas par Anglijas sarunām ar Pad. savienību par Latvijas zelta fonda pārskaitīšanu Maskavas rīcībā. Tāpat pārrunāja sekas, kādas rastos, ja ASV parakstītu līgumu par konsulāta iekārtošanu Rīgā. No diskusijām izrietēja, ka, par spīti lielvalstu sarunu nopietnībai, nav pamata bažām, ka mūsu stāvoklis varētu pasliktināties.

Stājoties pie LAK EC prezidija vēlēšanām, atsacījās kandidēt līdzšinējais priekšsēdis mag. iur. A. Abakuks (Anglija). Viņa vietā ievēlēja Anglijas delegātu Jāni Ranku. Bez viņa prezidijā ievēlēja V. Janumu (Vācija), M. Salno (Liberāļu apv.), R. Liepiņu (Vācija), A. Landsmani (Nac. fonds), J. Andrupu (Anglija), E. Zelmeni (Zemnieku sav.), A. Skrēberu (Šveice), A. Oši (Zviedrija) un J. Dervinieku (Kristīgie demokrati). Pie prezidija radīja jaunu posteni — jaunatnes lietu referentu, šo amatu uzņemoties I. Freimanim (Zviedrija). Prezidijam konstruējoties, par jauno LAK EC priekšsēdi izraudzīja Jāni Ranku.

Sapulce notika Oldenburgas latviešu nesen atklātajā kultūras namā, un par viesu labklājību rūpējās latviešu komiteja ar V. Lēmani priekšgalā.

pas.

LATVIEŠU OPERA

(Pārnesums no 6. lpp.)

Izglītības sekcija. Te vispirms iestātos skolotāji, kas izspriestu, kā vislabāk savest kopā abu tautību bērnus, lai tie jau no mazatnes iedraudzētos un pazītu brāļu tautas valodu, paražas u. t. t. Dr. Karps ieteica savstarpīgu skolu ciemošanos valstssvētkos, Dr. Baltinis — kopīgas vasaras nometnes, A. Gintneris — svinības skolas gada beigās va Ziemsvētku eglītes reizēs.

Protams, varētu rasties arī citas, šeit neminētas sekcijas, kādam dalībniekam uzņemoties iniciātīvu. Jāpiebilst, ka LLV nav tikai patikas vai laika kavēšanas biedrība. Tās pastāvēšanas iegansti mūsu dienās visai svarīgi: mums jāmācās turēties kopā. Nevaram apvienoties dzīvot spējīgā aliansē, ja viens otra nepazīstam,— tādām vienībām trūkst savstarpējas uzticības un tās viegli izirst. Taču kā atsevišķas tautību grupiņas, kas katra velk uz savu pusi, mēs nekur netiksim. Tikai apvienojoties, varam sākt kaldināt nopietnus plānus dzimtenes atbrīvošanas labā.

D. V.

Rietumvācijas vēlēšanas britu preses skatījumā

Britu prese apmierināta ar vēlēšanu iznākumu Vācijā un ar gandarījumu pasvītro, ka tas esot Dr. Erharda personīgs triumfs, jo nozīmējot ne tikai viņa uzvaru pār sociāldemokratiem, bet arī par spēcīgu opoziciju Erharda paša partijā, t. i. Dr. Adenaueru un Štrausu. Ir interesanti vērot, ka pat konservātīvā prese Anglijā drīzāk samierinātos ar sociāldemokratu valdību Vācijā nekā ar Dr. Adenauera atbalstītāju uzvaru.

Sociāldemokratu nespēja uzvarēt vēlēšanās liekas apstiprinām to, ko dzirdēju no daudziem vāciešiem: kādreiz visai populārais Villijs Brants esot zaudējis popularitāti paša partijā. Avīze „The Scotsman" domā, ka vācu sociāldemokrati tagad varbūt mainīšot savu programmu, atsakoties no līdzšinējā mērenā un stipri nacionālā rakstura un noslīecoties uz radikālā, agresīvā sociālisma pusi. Pirms sešiem gadiem tie atteikušies no nacionālizācijas un pretošanās Vācijas apbruņošanai, tā ka nesenajā vēlēšanu cīņā nebijis lielas starpības starp sociāldemokratu un kristīgo demokratu saukļiem. Briti domā, ka „brīvo demokratu" partija, kuŗa vēlēšanās zaudējusi daudz balsu, tagad kļūšot jaunajā valdībā daudz atkarīgāka no Dr. Erharda nekā līdz šim, — un līdz ar to arī piekāpīgāka. „The Scotsman" tomēr bažījās, ka Štrausa vadītā Bavārijas kristīgo demokratu grupa ar savām „gollisma" tendencēm varot apdraudēt Erharda turpmāko politiku, arī ja Dr. Adenauers pazustu no politiskās skatuves. Avīze domā, ka sīva cīņa 2 virzienu starpā kristīgo demokratu partijā turpināšoties. Uz Dr. Erhardu izdarīšot spiedienu, lai viņš uzsāktu cīņu par Vācijas apvienošanu, bet Dr. Erhards esot pārāk reālpolitiski noskaņots, lai aizrautos ar plāniem, kuŗus neesot iespējams realizēt.

Angļu prese visu laiku dzīvi sekoja Vācijas vēlēšanu cīņai, tikai paši pēdējie notikumi Pakistānā un Indijā aizēnoja visu pārējo. Britu prese uzsvēra, ka vēlēšanu aģitācijā pēdējās 3 nedēļās sevišķi liela loma bijusi ārpolitikas un aizsardzības jautājumiem. Pasaules politikas vērtējumā britu presei pēckaŗa laikā vienmēr bijuši „grēkāži" resp. „ienaidnieki Nr. 1". Kādreiz tāds bija ASV ārlietu vadītājs Dalless. Naids pret viņu atspoguļojās pat nekrologos, liekot aizmirst taktu. Pēc Dallesa nāves par „ienaidnieku Nr. 1" britu presē kļuvuši ģenerālis de Golls un Dr. Adenauers: drīz viens, drīz otrs izvirzās priekšgalā. Kopš Dr. Adenauers atstāja valsts kanclera posteni, likās, ka pirmā vieta būs piešķirta de Gollam, bet sakarā ar Dr. Adenauera piedalīšanos vēlēšanu aģitācijā, viņš atkal izvirzās pirmajā vietā. Dr. Adenaueram pārmeta, ka viņš ar savām vēlēšanu runām šķeļot partijas vienību un saasinot cīņu starp „gollistiem" un „atlantiķiem".. Dr. Adenauera runas par ārpolitiku un aizsardzības jautājumiem asi kritizēja, un tajās saskatīja nepelnītus uzbrukumus ASV, Anglijas un Kanadas politikai. (Kanadas ierosinājums bija, lai Ženēvas apspriedēs ievērotu arī Krievijas „drošības jautājumu"). Speciālkorespondenti vienā no lielajām konservatīvi noskaņotajām avīzēm lietoja pat ļoti asus izteicienus par Dr. Adenauera runām: viņš esot „saplosījis" ASV projektu par kodolieroču izplatīšanās apturēšanu, esot atgdinājis pēckaŗa Morgentau'a plānu, kuŗš „gribējis pārvērst vāciešus par ubagiem", tā nekaunīgā veidā ar iebaidīšanas palīdzību kurinot Vācijā nacionālisma uguni. Amerikāņu projektu Dr. Adenauers nosaucis par pirmo soli Rietumeiropas izpārdošanā krieviem. Katra amerikāņu un krievu vienošanās viņam liekoties bīstama Rietumvācijas drošībai, un viņš baidot vācu vēlētājus ar apbruņoto Maskavas milzi, kuŗš izmantošot pirmo pretinieku vājuma mirkli, lai sūtītu savus tankus un raķetes pāri Elbai (bet — vai šīs bailes ir nepamatotas?). Pie tam Dr. Adenauers pasvītrojis savu draudzību ar Dallesu un Eizenhaueru, bet neminējis vēlākos Amerikas politikas vadītājus.

„The Scotsman" nožēlo Dr. Erharda grūto stāvokli — „starp divām ugunīm" paša partijā, jo ārlietu ministrs Dr. Šroeders un viņa atbalstītāji, pretēji Adenaueram, gribot iet kopsolī ar saviem lielajiem sabiedrotiem un domājot, ka Dallesa stingrības laikmets esot beidzies. Šroedera grupa cerot pakāpeniski iznīcināt „aukstā kaŗa" radīto barjēru Vācijas un Austrumeiropas starpā. Šī pati avīze bija ievietojusi pat veselu ievadrakstu, veltītu vēlēšanām Vācijā, kuŗā tā atklāti pateica: neatkarīgi no Vācijas vēlēšanu iznākuma būtu vēlams, ja Dr. Adenauera un de Golla ietekme mazinātos: tie ne tikai kaitinot Vācijas īstos sabiedrotos, bet arī iedvešot bailes un nedrošību krieviem (!). Raksta beigās tika izteikta cerība, ka Dr. Adenauers, kuŗš ir jau 89 gadus vecs, beidzot noiešot no skatuves...

Angļu prese pasvītro, ka visas partijas savā vēlēšanu aģitācijā runājušas par Vācijas apvienošanu, neviena partija neuzdrošinājusies atteikties no zemēm viņpus Oderas, jo atteikšanās gadījumā tā zaudētu 9—10 miljonu austrumu bēgļu balsu. Īstenībā tomēr vairums vāciešu esot no šīs territorijas atteikušies. Esot maz vāciešu, kas gribētu pieredzēt lielo risku — apvienotu, bet neitrālu Vāciju Krievijas durvju priekšā. Dažas britu avīzes bija pat ievākušas sīkas ziņas, uz kādām sociālām aprindām balstoties vācu politiskās partijas. Aiz Dr. Adenauera ļoti konservātīvās grupas, kuŗai esot pat autoritāras tieksmes (?!) stāvot zemnieki un mazie veikalnieki pilsētās, aiz Erharda un Šroedera lielo veikalnieku aprindas pilsētās, aiz brīvajiem demokratiem — lielrūpnieki, aiz sociāldemokratiem strādnieki, daļa inteliģences un jaunatnes.

Britu antipatijai pret Dallesu, de Gollu un Adenaueru ir politiski un psīcholoģiski iemesli. Bīstama britiem likās Dallesa asā pretkomūnistiskā nostāja: viņu uzskatīja par galveno miera traucētāju pasaulē, un viņam veltītajos nekrologos bija pat atzīmēts, ka viņš novedis pasauli gandrīz līdz kaŗa robežai, bet briti vēlas „miermīlīgu koeksistenci". De Golls bija nepatīkams jau pirms savas noraidošās nostājas Briselē pret Britanijas uzņemšanu Eiropas koptirgū. Britanija ir vecu tradiciju zeme, un viņas ārpolitiku jau kopš 18. gadsimta noteikusi „līdzsvara teorija": nepieļaut nevienai valstij (jeb valstu grupai) Eiropā kļūt pārāk stiprai. Šīs teorijas dēļ Anglija pēc I. pasaules kaŗa baidījās no Francijas varas pieaugšanas, bet šo baiļu sekas bija Vācijas pakāpeniska nostiprināšanās. De Golla un Dr. Adenauera radītā franču un vācu alianse britiem liekas bīstama, jo apdraud minēto līdzsvaru un reizē ar to Britanijas lomu politikā (kaut kopš britu koloniju valsts iziršanas par tās „pirmo lomu" pasaules politikā vairs nevar runāt!) Tas, ka no šo divu agrāko ienaidnieču — Vācijas un Francijas vienošanās atkarājas Eiropas miers un drošība, britus interesē mazāk nekā vecā līdzsvara teorija un Britanijas loma Eiropas politikā.

Austra Augenberga

FRANK VASS
BA
ADVOKATS · NOTARS
263 College ielā, Toronto
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

PĒRCIET

Canada Savings Bonds

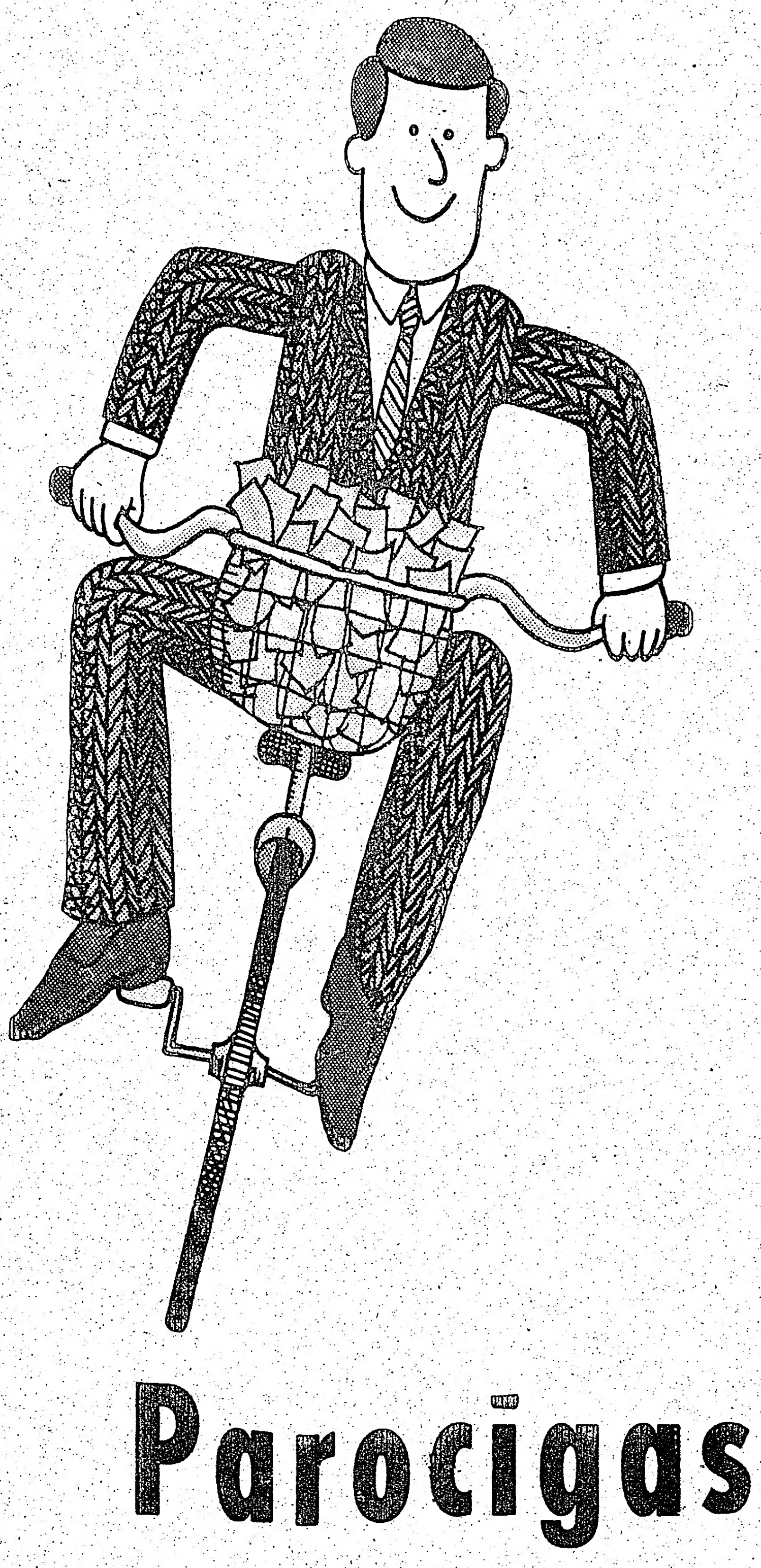

KANADAS KRĀJZĪMES ĻOTI PAROCĪGAS NAUDAS IEGULDĪŠANAI. JAUNĀ KRĀJZĪME IENES JUMS 4½ PROC. PIRMAJOS 2 GADOS, 5 PROC. IKVIENĀ NO NĀKOŠIEM 6 GADIEM UN 5½ PROC. IKVIENĀ NO ATLIKUŠAJIEM 4 GADIEM. TAS JUMS GADĀ DOD CAURMĒRĀ 5.03 PROC, JA TOS PATURAT UZ VISU TERMIŅU — 12 GADIEM.

VARAT TĀS IEGĀDĀTIES JEBKĀDĀ DAUDZUMĀ, SĀKOT AR $50 — $10.000 VIENAI PERSONAI, $50, $100, $500, $1000 UN $5.000 ZĪMĒS.

KRĀJZĪMES VAR IEGĀDĀTIES PAR PILNU SAMAKSU VAI UZ NOMAKSU BANKĀS, PIE NOGULDĪJUMU UN BIRŽAS AĢENTIEM, NOGULDĪJUMU UN AIZDEVUMU FIRMĀS, KĀ ARĪ JŪSU DARBA VIETĀ SASKAŅĀ AR TĀS PLĀNU (PAYROLL SAVINGS PLAN).

JŪS VARAT ŠĪS ZĪMES SAVĀ BANKĀ KATRĀ LAIKĀ PĀRVĒRST NAUDĀ PAR PILNU VĒRTĪBU, PIESKAITOT PROCENTUS.

Parocīgas krāšanai